

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU



2022

06 - 12 Haziran Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**



İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
06-12 HAZİRAN 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
ALTI SİYASİ PARTİ GENEL BAŞKANININ ORTAK AÇIKLAMASI	4
TEMEL İLKELER VE HEDEFLER	5
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	6
DÖRT BİRİM İHRACATA SADECE BİR BİRİM MAL İTHAL!	12
BÜTÇEDE HESAPLAR KARIŞTI!	13
YENİ EKONOMİ MODELİ HER ALANDA TEL TEL DÖKÜLÜYOR.	14
KONUTTA ÇIKMAZ VE KARMAŞA!	14
FAKİR DAHA FAKİR ZENGİN DAHA ZENGİN	15
TÜİK'E GÖRE ÜLKEDE ZAM GELMEYEN TEK ŞEY ENFLASYON.	16
BORÇLANMA HIZI 10 KAT ARTTI	17
AKP, ENFLASYONDA KENDİNDEN ÖNCEKİ DÖNEMİNDE REKORUNU KIRMAYA ADAY OLDU	18
İSTANBUL'DA ENFLASYON 24 YILIN ZİRVESİNDE: YÜZDE 90'A DAYANDI!	18
SON 6 AYDA KONUTLARDA DOĞALGAZ YÜZDE 120, ELEKTRİK YÜZDE 151 ORANINDA ZAMLANDI...	19
FAİZCİYE VAR EMEKLİYE YOK!	20
EMEKLİLERİN GIDA ENFLASYONU YÜZDE 113,5 OLDU	21
GEÇİM DİRDİNE DÜŞEN VATANDAŞ KARTLARI BOŞALTTI	21
YOKSULLUK SINIRI ASGARİ ÜCRETİN DÖRT KATINI AŞTI!	22
DIŞ TİCARET AÇIĞI NİSANDA 6,1 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ	23
DIŞ TİCARET AÇIĞI OCAK-NİSAN DÖNEMİNDE YÜZDE 130 ARTTI!	24
DÖVİZ YÜKSELİYOR, GARANTİ YÜKÜ ARTIYOR	24
1 SAATLİK EMEK 1 KİLO DOMATESTEN UCUZ!	25
SOSYAL DEVLET ÇÖKTÜ!	26
CHP, SOLUNUM CİHAZINA BAĞLI HASTALARA NEFES OLDU	27
HAYATLARI PAMUK İPLİĞİNE BAĞLI	28
SERMAYE-DEVLET İŞBİRLİĞİ HASTA ETTİ	29
MEVCUT DESTEKLER ENERJİ YOKSULLUĞUNA ÇARE OLAMIYOR	30
YOLSUZLUĞA KARŞI EN BAŞARISIZ ÜLKE	30
YENİ 'ZAFER'LER YOLDA	31
'HANE' DEDİKLERİ MÜTEAHHİTLER	32
BAKAN YARDIMCILARI KİMSELERİ TAKMIYOR!	33
DAMADA İHALE ORGANİZASYONU	33
BİTMEYEN İNŞAAT!	34
RTÜK PARALARI SAÇA SAÇA DÜNYAYI GEZDİ	35
TRT'DEN YANDAŞLARA 9'AR BİN TL	36
BABASININ VEKİL KARTINI DA SATMIŞ!	37
PARAYI VERENLERE SINAVSIZ HEKİMLİK	37
TÜRKİYE 'UYUŞTURUCUDA TRANSİT, KARA PARADA MERKEZ ÜLKE' OLARAK NİTELENDİRİLDİ	39
DÖRT BİR YANDA HİLAFET TOPLANTILARI	40
'TEK ADAM REJİMİ', YARGIYA SİYASİ MÜDAHALEYİ, MEDYAYA SANSÜR VE BASKILARI ADAYA İHRAÇ EDİYOR	41
DAĞITIM ŞİRKETİNİN DENETİMİNE SUMEN ALTI	42
AKDENİZ EDİTÖRÜNÜN DENETİM RAPORU NEDEN SÜMEN ALTI EDİLDİ?	43
YIKIM EKONOMİSİ!	43
ATATÜRK HAVALİMANI'NI YIKMAK TÜRKİYE'YE İHANETTİR	44
İKTİDARIN ATATÜRK HAVALİMANI ÇELİŞKİLERİ...	45
BERAT'IN GÖLGESİ VARLIK FONU'NDA	46
ÇEVRESEL DENETİM ÖZELLİŞTİRİLİYOR	47
TOPRAĞA DEĞİL KENDİLERİNE 'BEREKET'	48
ÇİFTÇİ NEFESSİZ KALDI	49
MEB, YETKİLERİNİ TARİKAT VE CEMAATLERİN ARKA BAHÇESİ VAKIF-DERNEKLERE TESLİM ETTİ!	50
DEZENFORMASYON YASASI SANSÜR, BASKI, CEZA DÜZENLEMESİDİR.	51
SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ!	52
VATANI SATMAK...	58

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğruda olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

06-12 HAZİRAN 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*6 Haziran Dünya Diyetisyenler Günü

*7 Haziran 1942'de Etimesgut fabrikasında yapılan ilk Türk uçağı havalandı.

*8 Haziran Dünya Okyanus Günü

*10 Haziran 1949'da Devlet Tiyatro ve Operası, TBMM'de kabul edilen yasayla Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak kuruldu. İlk Genel Müdür Muhsin Ertuğrul oldu.

*11 Haziran 1933'de İller Bankası kuruldu.

ALTI SİYASİ PARTİ GENEL BAŞKANININ ORTAK AÇIKLAMASI

(Ankara, 29-30 Mayıs 2022)

Ülkemizde insan haklarına dayalı özgürlüklü, demokratik bir düzenin düzenin tesis edilmesi için altı siyasi parti olarak başlattığımız işbirliği sürecinin dördüncü zirvesi 29 Mayıs 2022’de gerçekleştirilmiştir.

İstanbul’un fethinin 569. yıldönümünde gerçekleştirdiğimiz bu toplantı vesilesi ile Fatih Sultan Mehmet Han’ı minnetle anıyor, bu topraklar için canlarını feda eden bütün şehitlerimize rahmet diliyoruz.

Bu toplantımızda işbirliğimizin ve “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem”e geçiş hedefimizin hayata geçirilmesi amacıyla oluşturulmasına karar verdiğimiz dört komisyonun çalışmaları gözden geçirilmiş, bu çalışmaların kararlılıkla sürdürülmesi konusunda mutabık kalınmıştır.

Bugün açıkladığımız “Temel İlkeler ve Hedefler” metniyle, geçiş süreci ve ülke yönetimi konusunda bundan sonraki ortak çalışmalarımıza referans kaynağı olacak bir tutum belgesi ortaya koymuş bulunuyoruz. Bu referans metin aynı zamanda milletimize ve partilerimizin tabanlarına ortak bir taahhüt niteliği taşımaktadır.

“Seçim Güvenliği Komisyonu” seçim öncesi, seçim dönemi, seçim günü ve seçim sonrası olmak üzere dört aşamada yapılacak ortak çalışmaları ele almış ve atılacak adımları planlama aşamasına geçmiştir. Bu çerçevede, şu temel hususu kamuoyumuza duyurmak isteriz: Altı siyasi parti olarak yol haritamızda belirlediğimiz şekilde, seçim sonuçları YSK tarafından ilan edilip kesinleşene kadar ortak çalışmaya ve işbirliğine devam edeceğiz. Vatandaşlarımız müsterih olsunlar, bir tek oylarının dahi zayı olmaması için gece gündüz çalışacak, seçimlerin adil, serbest, şeffaf ve güvenlik içinde gerçekleşmesi için her türlü tedbiri alacağız. Komisyonumuzun bu konuda yaptığı çalışmaların geldiği aşama, 6 Haziran 2022 Pazartesi günü kamuoyumuzla paylaşılacaktır.

“Kurumsal Reformlar Komisyonu” Kamu Maliyesindeki gerçek durumun ve geleceğe yönelik yükümlülüklerin tesbitinin yanı sıra Stratejik Planlama Teşkilatı’nın kurulması, TCMB’nin kurumsal yapısının güçlendirilmesi ve bağımsızlığının teminat altına alınması ve Ekonomik ve Sosyal Konsey’in yeniden yapılandırılarak işlevsel hale getirilmesine yönelik ilkesel ve yapısal reformların çerçevesini oluşturmuş bulunmaktadır. Komisyonumuz bu kurumlardaki tahribatı tespit ve bu tahribatın giderilmesi için atılacak kurumsal reform adımları için geliştirdiği somut önerileri 13 Haziran 2022 Pazartesi günü kamuoyumuzla paylaşacaktır.

“Anayasal ve Yasal Reformlar Komisyonu”nun Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem’e geçiş sürecinde gerekli görülen anayasal ve yasal reformlarla ilgili çalışmaları çerçevesinde Anayasa’nın yasamaya ilişkin 75. ile 91. maddeleri arasında yapılacak değişiklikler değerlendirilmiştir. Komisyonumuz çalışmalarını aynı kararlılıkla sürdürecektir, anayasal düzenleme konusundaki hazırlıklarını önümüzdeki toplantıya kadar tamamlayacaktır.

Toplantımızda komisyon çalışmalarını değerlendirmenin yanısıra gündemdeki siyasi ve ekonomik konular ele alınmıştır.

Ekonominin en önemli unsurlarından olan fiyat istikrarı; iktidarın akıldan, bilimden ve rasyonaliteden uzak tezleri nedeniyle maalesef ağır bir tahribat almıştır. Ülkemiz dünya enflasyon sıralamasında 6. sıraya yükselmiş, oluşan hayat pahalılığı sosyal istikrarı bozacak düzeye ulaşmıştır. Kur Korumalı Mevduat (KKM) Sistemi ile 85 milyon vatandaşın kamuya emaneti olan kaynaklar, ülkemizin az sayıdaki varlıklı insanına adaletsiz bir servet transferi şeklinde aktarılmaya başlanmıştır. İktidar acilen KKM uygulamasına son vermeli, para politikasını normalleştirmelidir.

Son dönemde bir taraftan provokatif açıklamalarla diğer taraftan yanlış uygulamalarla tırmanan göçmenler sorunu da kapsamlı şekilde ele alınmıştır. Kapsamlı bir “Göç Politikası” geliştirilmesi için partilerimiz arasındaki istişarelerin derinleştirilmesi amacıyla bir komisyon kurulması hususunda mutabakata varılmıştır.

Ukrayna-Rusya savaşının getirdiği gerilimli konjonktürde gündeme gelen NATO’nun genişlemesi konusu da ülkemizin stratejik çıkarlarının gerektirdiği çok boyutlu dış politika perspektifinden ele alınmıştır. Türkiye’nin terörle mücadele bağlamında ortak tavır ve işbirliği konusundaki haklı talepleri sadece NATO üyeliğine baş vuran İsveç ve Finlandiya için değil halihazırda üye olan bütün NATO üyeleri ve esasen bütün BM üyeleri için geçerlidir. Bir taraftan bu konuda haklı taleplerimiz dile getirilirken diğer taraftan Doğu Akdeniz ve Ege’deki güç dengelerinin aleyhimize değişmesine sebep olacak ve Türkiye’nin çok boyutlu dış politika gerekliliklerine zarar verecek gerilimlerden ve maceracı söylem ve politiklardan uzak kalınmalıdır.

Son MGK toplantısı sonrasında gündeme gelen muhtemel sınır ötesi operasyon konusu da toplantımızda değerlendirilmiştir. Terörle mücadele ve sınır güvenliği konusunda gerekli tedbirlerin alınması ülkemizin hakkı, iktidarın ise sorumluluğudur. Ancak milli güvenliği ilgilendiren konular olağanüstü bir sürece girildiği itibarı

verilerek önümüzdeki seçim sürecini de etkileyecek şekilde iç siyasette malzeme olarak kullanılmasına karşı ortak bir tavır geliştirme konusunda da kararlıyız. İlgili devlet kurumlarının, muhalefet partilerini olası operasyonun gerekçeleri, süresi, kapsamı ve hedefleri konusunda bilgilendirmeleri şarttır.

Son olarak, çok zor şartlar altında hayat mücadelesi veren milletimize ortak mesajımız şudur: Her gün derinleşen sorunlara son verme hedef ve iradesiyle bir araya gelen liderler olarak, iktidarın gündem mühendisliklerini boşa çıkararak ülkemizi bu darboğazdan kurtaracak, milletimizi hak ettiği demokratik ve müreffeh Türkiye hedefine ulaştıracacağız.

TEMEL İLKELER VE HEDEFLER

(29-30 MAYIS 2022)

Yüzyıl önce mazlum milletlere örnek olmuş bir zaferle kurulan Cumhuriyetimizi demokrasiyle taçlandırmak hedefiyle önkoşulsuz olarak bir araya geldik. Ülkemizi insan hakları temelinde ve gerçek manada demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti kılmayı kaçınılmaz bir sorumluluk olarak görüyoruz.

Kendi parti programlarımızdan ve söylem ve hedeflerimizden vazgeçmeksizin, karşılıklı güven ve saygıya dayalı fedakarlıklarda bulunarak Cumhuriyetimizi ikinci yüzyılına taşıyacağız.

Bu amaçla 6 parti arasında başlamış olan İŞBİRLİĞİ SÜRECİ'nde yer alan bütün partilerin genel başkanları olarak önümüzdeki kritik tarihi süreçte aşağıdaki ilkelere sadık kalacağımızı taahhüt ve ilan ediyoruz:

1. Kuvvetler Ayrılığı İlkesine Dayalı Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem: Hukuk devletinin yeniden tesisi, siyasetin normalleşmesi ve ekonomimizin tekrar refah üretmesi için gerçek anlamda güçlendirilmiş parlamenter sisteme bir an önce geçilmesi gerektiğine inanıyoruz. Yasama, yürütme ve yargı erklerinin kuvvetler ayrılığı ilkesi çerçevesinde, denge ve denetim mekanizmaları ile yapılandırıldığı "Güçlendirilmiş Parlamenter Sistemi" bütün kurumlarıyla hayata geçireceğiz.

2. Özgürlükçü Kamu Düzeni: Vatansızlığımızın gereği olarak farklılıklarımıza saygı çerçevesinde geçmişte yaşanmış kırgınlıkların geleceğimizi esir almasına izin vermeyecek, demokratikleşme anlayışıyla ve empati bilinciyle ülkemizin huzurlu geleceğini hep birlikte kuracağız. Toplumsal barışı ve kamu düzenini tehdit eden terör örgütleri dâhil her tür yapılanmaya karşı mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

3. Her Tür Ayrımcılığa Son Verecek Çoğulcu, Katılımcı ve Özgürlükçü Demokrasi: Demokratik hak ve özgürlüklerin evrensel ilkelerini savunan bizler, insan haklarına dayalı bir siyasal düzenin kurulması gerektiğine inanıyoruz. Vatandaşlarımız arasında ayrımcılığa yol açan her türlü engeli ortadan kaldırarak, milletimizin hiçbir ferdinin etnik, mezhebi ve dini kimliği, felsefi ve siyasi görüşü dolayısıyla dışlanmadığı çoğulcu ve katılımcı bir demokrasiyi hep birlikte inşa edeceğiz.

4. Düşünce, İfade ve Basın Özgürlüğü: Temel hak ve özgürlüklere ilişkin anayasal ve yasal güvenceleri temin edeceğiz. Düşünce, ifade ve basın özgürlüklerinin kullanımını engelleyen mevzuatı yeniden düzenleyecek, demokratik toplumun gereklerine uygun olarak bu özgürlüklerin üzerindeki her türlü baskıya son vereceğiz. Basının ve sosyal medyanın demokrasi açısından taşıdığı önemi dikkate alarak, özgür bir şekilde görev yapacağı güvenli, çoğulcu ve elverişli bir ortam sağlayacağız.

5. Din ve Vicdan Özgürlüğü: Ortak hedefimiz, bugüne kadar vatandaşlarımızın elde ettiği insan hakları kazanımlarını daha da ileri götürerek evrensel standartlara tam anlamıyla ulaştırmaktır. Kimseyi, yaşamın hiçbir alanında ayrımcılığa maruz bırakmayacak, kimseye de özel bir ayrıcalık tanımayacağız. Kamusal ve özel yaşamda herkesin inanç pratiğine saygılı olmayı özgürlükçü laiklik anlayışının zorunlu bir gereği olarak görüyoruz. Bu bağlamda din ve vicdan özgürlüğü çerçevesindeki kazanımların koruyucusu ve güvencesi olacağız.

6. Toplumsal Barış ve Tarafsız/Bağımsız Yargı Önünde Hesap Verilirlik: Hiç kimse siyasi tercihleri nedeniyle suçlanmayacak, toplumsal barışımızın rövanşist bir tavır ve kollektif suç anlayışı üzerinden zarar görmesine müsaade edilmeyecektir. Demokratik hukuk devleti anlayışı temelinde her kişi ve işlem hukuki denetime tabi tutulacaktır. Ülkenin zenginliklerini, kamu kaynaklarını hukuk ve ahlak dışı yol ve yöntemlerle elde edenler ise bağımsız ve tarafsız yargının karşısına çıkartılacaktır.

7. Sosyal Devlet ve Gelir Adaleti: Türkiye'yi Anayasa'mızda yer aldığı şekliyle gerçek bir sosyal devlet haline getireceğiz. Sosyal yardım ve güvenlik mekanizmalarıyla bütün dezavantajlı kesimlerin insana yaraşır bir hayat sürmelerini sağlayacağız. Tek bir çocuğun dahi yatağa aç girmeyeceği bir Türkiye inşa edeceğiz. Kadınlarımızı

toplumsal eşitsizlikten ve şiddetten, çocuklarımızı her türlü istismardan, gençlerimizi ise gelecek kaygısından kurtaracağız.

8. Üretim ve İstihdam Odaklı Ekonomi: Ülkemizi yaşanan ekonomik krizden çıkaracak şekilde makroekonomik dengeleri rasyonel bir yaklaşımla gözetken, sosyal devlet ilkesiyle adil bir gelir dağılımını önceleyen, AR-GE ve üretim-odaklı bir ekonomi politikası benimseyeceğiz. Ekonomi ile ilgili tüm kurumların etkin biçimde çalışmasını ve kuralların tüm taraflara adil biçimde uygulanmasını sağlayacağız. Hayat pahalılığı ile mücadele eden, üretim ve istihdam odaklı, insan onuruna yaraşır sosyal politikalarla desteklenmiş bir anlayışı hayata geçireceğiz.

9. Siyasi Etik Reformu: Mevcut iktidar koalisyonunun sorumsuzca zaafa uğrattığı devlet yapısını kurumsal kültür, ehliyet ve liyakat temelinde yeniden inşa edeceğiz. Bu geçiş sürecinde devlet sürekliliği ve kamu düzeni zaafa uğratılmayacak, kaos senaryosu çizenlere asla fırsat verilmeyecektir. Demokratik meşruiyete sahip olmayan hiçbir yapının devlet kurumlarını organize bir şekilde kontrol etmesine izin vermeyeceğiz. Vatandaşlarımızın kamu istihdamında görünen ve görünmeyen bir dezavantaj veya avantajla karşılaşmasına engel olacağız. İsrافی ve yolsuzluğu önleyecek, kamuda denetimi, şeffaflığı ve hesap verebilirliği temel alacak siyasi etik reformunu hayata geçireceğiz.

10. Etkin ve İtibarlı Dış Politika: Ülkemizin çıkarlarını ve itibarını korumak, uluslararası alandaki etkinliğini ve saygınlığını en üst seviyeye çıkarmak ana önceliğimizdir. Türkiye'nin AB perspektifine odaklanarak; çok boyutlu dış politikayla ülkemizin demokratik dünyanın ve uluslararası kurumların saygın bir üyesi olması sağlanacaktır. Tarihi ve kültürel bağlara sahip olduğumuz ülkelerle ilişkilerimizin geliştirilmesine önem verilecektir. Dış politikamızın ve dış ilişkilerimizin iç siyasetin malzemesi yapılmasına müsaade edilmeyecektir. Güvenliğimizi ve sınırlarımızı korumak üzere savunma sanayimiz daha da güçlendirilecek, TSK'nın caydırıcılığı azami seviyeye çıkarılacaktır.

Birbirinden farklı siyasi geleneklere sahip partiler olarak bizler, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına adım atarken ülkemizin daha huzurlu, daha mutlu, daha müreffeh, daha özgür ve daha demokratik olmasını sağlamak üzere iş birliği ve güç birliği yaptık. Bu birlikteliğimizi, milletimizin desteği ile hedeflerimizi gerçekleştirinceye kadar sürdüreceğiz.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

- **Kapasite kullanımı:** Üretim seviyesiyle ilgili önemli bir gösterge olan kapasite kullanımı son 10 aydır yüzde 77,1-78,1 bandında seyrediyor. Uygulamada hiçbir zaman yüzde 100 kapasiteye ulaşılması beklenmese de gerek iç gerekse de dış talepte belirgin bir artış yaşanan bu dönemde kapasite kullanım oranının yerinde sayıyor olması sorgulanması gereken bir görünüm oluşturuyor. Sektörün çeşitli nedenlerle daha yüksek kapasitelere çıkamadığı gözleniyor.
- **Türkiye'nin uluslararası yatırım açığı** martta bir önceki aya göre 3,5 milyar dolar artarak 227,5 milyar dolara yükseldi.
- **Kısa vadeli dış borçlar:** Ülke riski savaşta Rusya ile Arjantin'den sonra en yüksek olduğu için uzun vadeli dış borçlanma olanakları kısıtlı olan Türkiye'nin kısa vadeli dış borçları yükselişini sürdürüyor. Orijinal vadesi bir yıldan kısa olan (kısa vadeli) dış borçlar nisanda bir önceki aya göre 1,7 milyar dolar geçen yılın sonuna göre ise 11,9 milyar dolar artarak 132,3 milyar dolara yükseldi.
- **Ödenecek dış borç:** Orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 12 ay ve daha kısa süre kalan, diğer bir ifadeyle gelecek 12 aylık dönemde ödenmesi (çevrilmesi) gereken dış borç miktarı 181,4 milyar dolara yükseldi.
- **Uzun vadeli dış borçları azalan özel sektörün toplam dış borcu** kısa vadeli dış borçlarında yaşanan artışın etkisiyle bu yılın ilk üç aylık döneminde 2,8 milyar dolar artarak 236,4 milyar dolara yükseldi.
- **Döviz rezervi:** Merkez Bankasının Türkiye'deki bankalar ile Katar, Çin, BAE gibi ülkelerden aldığı swap borçları 64,7 milyar dolara yükselirken, swap hariç net rezervi ise 2,9 milyar dolar daha azalarak (eksi) -52,2 milyar dolardan 55,1 milyar dolara kadar geriledi.
- **Sıcak para:** Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında yabancılar 1 Ocak – 20 Mayıs 2022 günleri arasında net olarak 4,3 milyar dolarlık hisse senedi ve iç borçlanma kağıdı satarak Türkiye'den çıktılar.
- **Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı** tüm mevduatlar için 57 oldu. **Dolarizasyon oranı** gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 62,5'e yükseldi. Kur korumalı Türk lirası mevduat uygulaması kapsamında açılan mevduatların döviz kuruna endeksli olması nedeniyle gerçek dolarizasyon oranı ise yüzde 70,3'e ulaştı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- **Vatandaşın borçları:** Gelirleri ve tasarrufları enflasyon karşısında eriyen vatandaşlar, gelirlerinin yetmediği zorunlu harcama ve borç ödemelerini yapabilmek için hızla borçlanıyorlar. Ramazan Bayramını izleyen hafta 22 milyar lira arttan vatandaşların bankalara olan borçlarında 13-20 Mayıs haftasında da 6,3 milyar liralık artış yaşandı.
- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli) ise 26 Mayıs itibariyle bir önceki haftaya göre yüzde 1,93 oranında artarak 729,06'ya kadar yükseldi.
- **Türk lirasına güvenen tasarruf sahipleri** büyük bir hüsrana yaşamaya devam ediyor. TÜİK'in verilerine göre tasarruflarını Türk lirası vadeli mevduat olarak değerlendirenlerin parası son bir ayda reel olarak yüzde 5,7, son üç ayda yüzde 11,9 ve son bir yılda ise yüzde 31,4 oranında kaybetti.
- **İcra dairelerinde derdest bulunan dosya** sayısı son bir yılda 1 milyon 542 bin adet artarak 27 Mayıs itibariyle 23 milyon 526 bine çıktı.
- Hem Türk-İş'in hem de Birleşik Kamu İş Konfederasyonunun hesapladığı **açlık sınırı** 6 bin lirayı, yoksulluk sınırı da 19 bin lirayı geçti.
- Sektörde başta girdi fiyatlarında yaşanan yüksek oranlı artışlara olmak üzere üretimin önündeki görünür bütün engellere rağmen, **tarım üretiminin** başta buğday olmak üzere geçen yıla göre önemli ölçüde artacağı tahmini yapıldı.
- **Tarımsal girdi fiyatları** martta bir önceki aya göre yüzde 15,2 oranında artarken yıllık artış oranı da yüzde 105,7 olarak gerçekleşti.
- Merkez Bankasının hesaplamalarına göre konut fiyatları martta aylık bazda yüzde 9,2 ve yıllık bazda ise yüzde 110 oranında arttı.

YÜKSEK İÇ VE DIŞ TALEBE RAĞMEN KAPASİTE KULLANIMI ARTMIYOR

- İmalat sanayi sektörü mayısta yüzde 78 kapasite kullanım oranıyla üretim yaptı. Kapasite kullanımı geçen yılın aynı ayına göre 4,7 puan, bu yıl nisan ayına göre ise 0,2 puan artış kaydetti.
- Üretim seviyesiyle ilgili önemli bir gösterge olan kapasite kullanımı son 10 aydır yüzde 77,1-78,1 bandında seyrediyor. Uygulamada hiçbir zaman yüzde 100 kapasiteye ulaşılması beklenmese de gerek iç gerekse de dış talepte belirgin bir artış yaşanan bu dönemde kapasite kullanım oranının yerinde sayıyor olması sorgulanması gereken bir görünüm oluşturuyor. Sektörün çeşitli nedenlerle daha yüksek kapasitelere çıkamadığı gözleniyor.
- Talep artışına rağmen kapasite kullanımının **artmamasının**, diğer bir ifadeyle üretimin artan talebi karşılayamaması nedeniyle enflasyonu körüklediği tahmin ediliyor.

ULUSLARARASI YATIRIM AÇIĞI 227 MİLYAR DOLAR

- Türkiye'nin uluslararası yatırım açığı martta bir önceki aya göre 3,5 milyar dolar artarak 227,5 milyar dolara yükseldi.
- Ülkenin, döviz ve altın rezervleri de dahil dünyanın geri kalanından olan alacaklarını oluşturan dış varlıkları marta bir önceki aya göre 1,6 milyar dolar azalırken, dünyanın diğer ülkelerine olan borçlarını (borç, sermaye, mevduat v.b) gösteren dış yükümlülükler ise 1,9 milyar dolar arttı.

KISA VADELİ DİŞ BORÇ 132 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

- Ülke riski savaşta Rusya ile Arjantin'den sonra en yüksek olduğu için uzun vadeli dış borçlanma olanakları kısıtlı olan Türkiye'nin kısa vadeli dış borçları yükselişini sürdürüyor.
- Orijinal vadesi bir yıldan kısa olan (kısa vadeli) dış borçlar nisanda bir önceki aya göre 1,7 milyar dolar geçen yılın sonuna göre ise 11,9 milyar dolar artarak 132,3 milyar dolara yükseldi.
- Ocak-Mart döneminde kamu sektörünün (kamu bankaları) kısa vadeli dış borcu 3,2 milyar dolar artarak 25,5 milyar dolara, Merkez Bankasının borcu 3,8 milyar dolar artarak 29,8 milyar dolara ve özel sektörün kısa vadeli dış borçları da 4,9 milyar dolar artarak 77 milyar dolara çıktı.
- Yüksek bir cari işlemler açığının finansmanını gerçekleştirmek zorunda bulunan Türkiye'nin, bu açığı kısa vadeli borçlanmalarla finanse etmesi de ülkenin zaten yüksek olan riskini daha da artırıyor. Aynı zamanda dış borçlanmanın sektörlere ve dolayısıyla ülkeye olan maliyetini de yükseltiyor.

GELECEK 12 AYDA ÖDENMESİ GEREKEN DIŞ BORÇ 181,4 MİLYAR DOLARI BULDU

- Orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 12 ay ve daha kısa süre kalan, diğer bir ifadeyle gelecek 12 aylık dönemde ödenmesi (çevrilmesi) gereken dış borç miktarı 181,4 milyar dolara yükseldi.
- Cari işlemler açığının da 40 milyar doları aşacağı tahmin ediliyor. Dolayısıyla Türkiye'nin gelecek 12 aylık dönemde 240 milyar dolar bulması gerekiyor.
- Gelecek 12 aylık dönemde yapılması gereken ödemenin 2,9 milyar dolarını Hazine ve yerel yönetimlerin, 33,4 milyar dolarını kamuya ait finansal kuruluşların gerçekleştirmesi gerekiyor. Hazinesin yapması gereken ödemeye dış borçlanma için çıkarılan ancak yurt içi yerleşiklerin elinde bulunan Eurobondlar için yapılması gereken ödemeler dahil bulunmuyor.
- Merkez Bankasının bir yıl içerisinde 29,8 milyar dolarlık bir dış borcu çevirmesi, özel sektörün de 115 milyar dolarlık bir ödemesi bulunuyor.
- Merkez Bankasının bir yıl içerisinde vadesi dolacak borcunun tamamı, bankaların yapması gereken 86 milyar doların 43,7 milyar doları mevduat (Merkez bankası için swap) borçlarından oluşuyor.
- Bankalar 42 milyar dolarlık diğer sektörler de 63 milyar dolarlık kredi anapara geri ödemesi yapmak zorunda.

ÖZEL SEKTÖRÜN DIŞ BORCU 236 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

- Uzun vadeli dış borçları azalan özel sektörün toplam dış borcu kısa vadeli dış borçlarında yaşanan artışın etkisiyle bu yılın ilk üç aylık döneminde 2,8 milyar dolar artarak 236,4 milyar dolara yükseldi.
- Bu dönemde finans sektörünün uzun vadeli borçları 2,5 milyar dolar azalarak 62 milyar dolara inerken, reel sektörün borcu ise 420 milyon dolar arttı ve 97,4 milyar dolara çıktı.
- Böylece uzun vadeli dış borcu 159,5 milyar dolara gerileyen özel sektörün, kısa vadeli dış borçları ise 4,9 milyar dolarlık artışla 77 milyar dolar oldu.
- Kısa vadeli borçların sektörün dış borç stoku içerisinde 2021 yılı sonunda yüzde 30,8 olan payı ise yüzde 32,6'ya çıktı,

MERKEZ BANKASI DÖVİZ REZERVİ ERİYOR

- Kur korumalı mevduat, ihracat dövizlerinin yüzde 40'ını satma zorunluluğu, reeskont kredilerinden geri dönüşlere rağmen Merkez Bankasının hem brüt hem de **net rezervi** her geçen hafta **daha fazla ekskiye düşmeye devam ediyor.**
- **Brüt Rezerv:** Döviz kurunu belli bir noktada tutmak için arka kapı yöntemleriyle döviz sattığı iddiaları bulunan Merkez Bankasının, brüt rezervinde (altın + döviz); 13 – 20 Mayıs günleri arasında, 1,7 milyar dolarlık bir erime yaşandı. **20 Mayıs itibarıyla 100,2 milyar dolara kadar küçülen brüt rezervde son iki haftada 7,4 milyar dolarlık azalma yaşandı.**
- **Merkez Bankasının döviz kurunu tutmak amacıyla yoğun olarak döviz sattığı ileri sürülen bu dönemde, (6-20 Mayıs arasında) dolar kurunda yüzde 6,9 oranında artış yaşanması önlenemedi.**
- Merkez Bankasının swap borçları dahil toplam döviz ve altın borçları 20 Mayısta önceki haftaya göre 274 milyon dolar artarak 166,2 milyar dolar oldu.
- Merkez Bankasının Türkiye'deki bankalar ile Katar, Çin, BAE gibi ülkelerden aldığı swap borçları 64,7 milyar dolara yükselirken, swap hariç net rezervi ise 2,9 milyar dolar daha azalarak (eksi) **-52,2 milyar dolardan 55,1 milyar dolara kadar geriledi.**
- Swap borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 20 Mayıs itibarıyla yüzde 64,5 oldu.

YABANCI PORTFÖY YATIRIMCILARININ TÜRKİYE'DEN KAÇIŞI SÜRÜYOR

- Merkez Bankasının verileri, yabancı yatırımcıların Türkiye'deki hisse senedi ve borçlanma araçları piyasalarından hızla çıkmaya devam ettiklerini gösteriyor.
- Yabancı yatırımcılar, 6-13 Mayıs haftasında 1,1 milyar dolarlık hisse senedi ve iç borçlanma kağıdı satan yabancı portföy yatırımcıları 13-20 Mayıs haftasında da 657 milyon dolarlık satış yaptılar.
- Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında yabancılar 1 Ocak – 20 Mayıs 2022 günleri arasında net olarak 4,3 milyar dolarlık hisse senedi ve iç borçlanma kağıdı satarak Türkiye'den çıktılar.

- Türk bankalarına swap yoluyla borç vermeyip aksine borç alan yabancı bankaların Türkiye'deki bankalara olan swap borçları ise 5,6 milyar dolara çıktı. Yabancı bankaların **yıl başından bu yana swap borçlanmaları/borç vermeleri nedeniyle Türkiye'den net çıkış 9 milyar doları geçti.**
- Yabancıların 1 Ocak- 20 Mayıs döneminde hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku**, kur ve fiyat hareketlerinden **arındırılmamış** olarak 12,6 milyar dolar azalarak **42,1 milyar dolara** geriledi.
- Yabancı yatırımcıların 20 Mayıs itibarıyla Türkiye'deki portföyleri, 16,3 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 2,8 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 28,7 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından oluşuyor.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, 13 -20 Mayıs haftasında, hem döviz kurunun döviz mevduatlarının TL karşılığını artırması TL mevduatlardaki artışa bağlı olarak 223,7 milyar lira artarak 6,56 trilyon liraya yükseldi.
- BDDK'nın istatistiklerine göre yıl başından bu yana Türk lirası mevduatlar yüzde 50 oranında genişledi. Ancak bu artışın neredeyse tamamı kur korumalı diğer bir ifadeyle de dövize endekslenen mevduatlardan kaynaklandı. KKM hariç tutulduğunda TL mevduatlarda yıl başından bu yana sadece yüzde 8 oranında artış oldu. Bu oranlar KKM'nin Türkiye'deki dolarizasyonu nasıl hızlandırıp tehlikeli bir noktaya çıkardığını açıkça gösteriyor.
- Döviz mevduatlarının 236,4 milyar dolara yükseldiği 20 Mayıs itibarıyla, kur korumalı mevduatlar 875 milyar lira, KKM hariç TL mevduatlar ise 1,94 trilyon lira oldu.
- 13 - 20 Mayıs günleri arasında döviz mevduatlarında yaşanan 774 milyon dolarlık artış da tümüyle Euro/dolar paritesinden kaynaklandı. Döviz mevduatlarının büyük bir bölümü Euro cinsinden açıldığı için, Euro dolara karşı değer kazandığında dolar cinsinden ifade ettiğimiz döviz mevduatlarında bu etkiyle artış yaşanıyor. Merkez Bankası söz konusu hafta döviz mevduatlarının parite etkisinden arındırıldığında 1 milyar dolar azaldığını açıkladı.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 57 oldu.
- **Dolarizasyon oranı gerçek kişilere** ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 62,5'e yükseldi.
- *Kur korumalı Türk lirası mevduat uygulaması kapsamında açılan mevduatların döviz kuruna endekli olması nedeniyle **gerçek dolarizasyon oranı ise yüzde 70,3'e ulaştı.***
- 20 Mayıs 2022 tarihli verilere göre *bankalardaki mevduatın yüzde 13,3'ü kur korumalı mevduat olarak Merkez Bankası ve Hazine'nin garantisine sığınmış bulunuyor. Bu mevduatlara verilen garanti nedeniyle Devletin üstlendiği risk mart ayında gerçekleşmeye başladı. 23 Mart – 30 Nisan günleri arasında vadesi dolanlar için Hazine bütçeden 16,3 milyar lira ödendi. Merkez Bankasının da dövizden dönenler için 23 Mart 8 Nisan arasında 1,6 milyar lira kur garantisi ödediği* açıklandı.
- *Şubat ayında döviz mevduatından kur korumalı mevduata geçen şirketlere sağlanan kurumlar vergisi avantajı nedeniyle vazgeçilen kurumlar vergisi tutarının ise 10,1 milyar lira olduğu* açıklandı. Buna göre sistemin ilk üç ayda kamuya toplam maliyeti 30 milyar lirayı geçti.
- *Şubatin son haftasında açılan ve geçen hafta sonu vadesi dolan kur korumalı mevduatların üç aylık net getirisi yüzde 16,4 oldu. Merkez Bankasının her gün bu amaçla saat 11.00'de açıkladığı dolar kuru üzerinden yapılan hesaplama göre 25 Şubatta 14,07 TL olan kur üzerinden 1 milyon lira yatıran bir tasarruf sahibi kurun 16,38 liraya kadar yükselmesi nedeniyle parasını vadesinde 1 milyon 164 bin lira olarak geri aldı. Faiz olarak aldığı 164 bin liranın sadece 35 bin lirasını banka öderken, geri kalan 129 bin lirayı ise Devlet (Hazine ya da Merkez Bankası) ödedi.*

Krediler

- *Kredi stoku 13 - 20 Mayıs günleri arasında, kur artışının da etkisiyle 119 milyar lira artarak 5,80 trilyon liraya çıktı. TL krediler 48 milyar lira artarken, döviz kredilerin TL karşılığında kur yüzünden 70,5 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise değişmedi ve 149,3 milyar dolarda kaldı.*
- *Kredi stokunda geçen yılın sonuna göre yüzde 20 oranında artış yaşandı. Türk lirası krediler yüzde 24,7 oranında artarken, döviz kredilerinde ise dolar cinsinden yüzde 4,7 oranında azalma oldu.*

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Aynı dönemde enflasyonun yüzde 32 (ocak-nisan) olduğu dikkate alındığında TL kredilerde reel olarak derin bir azalma olduğu gözleniyor. Döviz kredilerinde ise 6 milyar dolardan fazla bir daralma yaşanıyor.
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise son hafta 2,1 milyar lira artarak 163,6 milyar lira oldu.

VATANDAŞ HIZLA BORÇLANIYOR

- Gelirleri ve tasarrufları enflasyon karşısında eriyen vatandaşlar, gelirlerinin yetmediği zorunlu harcama ve borç ödemelerini yapabilmek için hızla borçlanıyorlar. Ramazan Bayramını izleyen hafta 22 milyar lira arttan vatandaşların bankalara olan borçlarında 13-20 Mayıs haftasında da 6,3 milyar liralık artış yaşandı.
- Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 20 Mayıs itibariyle 1 trilyon 144 milyar liraya yükseldi.
- Vatandaşların bu borcunun 888 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 256 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 6 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 244 milyon liralık artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları ise 27,9 milyar lira düzeyine çıktı. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.
- **Toplam Borç:** Vatandaşların varlık yönetim şirketlerine 32,9 milyar, TOKİ'ye ise 27 milyar lira borcu bulunuyor. Vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 204 milyar lira düzeyinde seyrediyor.
- Vatandaşların bankalara olan borcunda yıl başından bu yana 118 milyar liralık, toplam borçlarında ise 120,3 milyar liralık bir büyüme yaşandı.

35,9 MİLYON KİŞİ BANKALARA BORÇLU

- Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezinin verilerine göre mart ayı sonu itibariyle bankalara tüketici kredisi ve kredi kartı borcu bulunanların sayısı 35 milyon873 bin kişiyi çıktı.
- Aynı bankaya birden fazla ya da farklı farklı bankalardan alınan borçların tek kişi sayıldığı istatistiklere göre bankalara borçlu vatandaş sayısı son bir yılda 1 milyon 456 bin kişi, bu yılın ilk üç aylık döneminde ise 970 bin kişi arttı.

FAİZ ORANLARI: TÜRKİYE'NİN RİSKİ ARTIYOR

- Hem döviz hem de Türk lirası cinsinden kredi notu yatırım yapılamaz seviyede bulunan Türkiye'nin risk primi (CDS) önceki haftalarda çıktığı 700 puanın üzerinde kalıcı olmaya başladı. Geçen hafta sonunda 729 puana yükseldi. Türkiye, Arjantin ve savaştaki Rusya'dan sonra dünyanın riski yüksek üçüncü ülkesi. Bu gelişme hem Hazinesin hem de diğer kamu-özel kuruluşların dış borçlanma maliyetlerini yıllık yüzde 10'a yaklaştırdı.

KREDİ VE MEVDUAT FAİZ ORANLARI

- 20 Mayıs itibariyle bankaların **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı 13 Mayıs'a göre 0,01 puan artarak yüzde 15,47'ye çıktı. *(Ancak kur korumalı mevduat nedeniyle bu oran gerçek durumu yansıtmıyor. Geçen hafta vadesi dolan üç ay vadeli kur korumalı mevduatın üç aylık dönem faizi, Devletin ödediği kur farkıyla birlikte yüzde 16,4 oldu. Bu düzeydeki üç aylık bir faizin yıllık bileşiği ise yüzde 80 aşılıyor)*
- Merkez Bankasına göre, tüketici kredilerinin ortalama (ihtiyaç + taşıt + konut) faizi 0,18 puan artarak yüzde 26,31'e çıktığı 20 Mayıs'ta ticari kredi faizleri ise 0,25 puan artarak yüzde 23,23 oldu. Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini yüzde 28,47, taşıt kredisini yüzde 23,95, konut kredisini ise yüzde 18,40 yıllık faiz oranıyla kullandı.
- Dolar cinsinden ticari kredi faizi 5,63'e, Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 4,32'ye çıktı.

İç Borçlanma Faizi

- Hazinesin enflasyona endeksli olarak borçlanmaya ağırlık verdiği bu dönemde iki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**), 20 Mayıs'ta yüzde 26,6 olan faizi 27 Mayıs'ta yüzde 25,71 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Beş yıl vadelinin faizi 0,62 puan azalarak yüzde 26,50'ye, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise 1,33 puan azalarak yüzde 21,85 oldu.

Risk Primi (CDS) Yükseliyor

- Türkiye'nin risk primi 700 puanın üzerinde seyrediyor. Bu nedenle de Hazine'nin dış borçlanma tahvillerinin faizi de hızla yükseliyor. Dolar cinsinden 5 yıl vadeli Eurobondlarının yıllık faizi geçen hafta yüzde 9 kadar çıktı.
- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise 26 Mayıs itibarıyla **bir önceki haftaya göre** yüzde 1,93 oranında artarak 729,06'ya kadar yükseldi.

ENFLASYON TÜRK LİRASI TASARRUFLARI ERİTTİ

- Türk lirasına güvenen tasarruf sahipleri büyük bir hüsrana yaşamaya devam ediyor. TÜİK'in verilerine göre tasarruflarını Türk lirası vadeli mevduat olarak değerlendirenlerin parası son bir ayda reel olarak yüzde 5,7, son üç ayda yüzde 11,9 ve son bir yılda ise yüzde 31,4 oranında kaybetti.
- Aynı şekilde, parasını Türk lirası devlet iç borçlanma kağıtlarında değerlendirenlerin ise son bir aylık reel kaybı yüzde 2, son üç aylık reel kaybı yüzde 10,8 ve son bir yıllık kaybı ise yüzde 34,7 olarak gerçekleşti.
- Tasarrufları enflasyon karşısında hızla eriyen vatandaşlar, konut ve otomobil gibi fiyatları enflasyona paralel hatta son aylarda TÜİK'in açıkladığı TÜFE'ye göre çok daha yüksek oranlarda artan otomobil ve konut gibi araçlara yöneliyorlar.
- Tasarrufunu dolar olarak değerlendirenler son bir yılda reel olarak yüzde 6, altın olarak değerlendirenler ise yüzde 17,3 oranında reel getiri elde ettiler. Hisse senetlerinin yıllık reel getirisi ise yüzde 2,6 oldu.
- TÜİK'in aylık ortalama değerleri olarak TÜFE'ye göre hesapladığı reel getiriler, Türk lirasından yaşanan kaçışın gerçek nedenini gösteriyor.

KARŞILIKSIZ ÇEKLER ARTIYOR

- Risk Merkezinin verilerine göre bu yıl Ocak-Nisan döneminde toplam 42 bin 127 çek bankalara ibrazında karşılıksız çıktı. Karşılıksız çıkan çeklerin parasal tutarı ise 5,5 milyar liraya ulaştı.
- Karşılıksız çek sayısında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,9, bu çeklerin parasal tutarında ise yüzde 57,8 oranında artış yaşandı.
- Birden fazla çeki karşılıksız çıkanlar tek kişi sayıldığında toplam 6 bin 213 kişinin çeki ya da çekleri karşılıksız kaldı.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI 23,5 MİLYON

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak – 27 Mayıs günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 3 milyon 857 bin yeni dosya geldi. 2 milyon 901 bin dosya ise sonuçlandırıldı.
- **Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30,7 oranında arttı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 542 bin adet artarak 27 Mayıs itibarıyla 23 milyon 526 bine çıktı.

AÇLIK – YOKSULLUK SINIRI

- Hem Türk-İş'in hem de Birleşik Kamu İş Konfederasyonunun hesapladığı açlık sınırı 6 bin lirayı, yoksulluk sınırı da 19 bin lirayı geçti.
- Birleşik Kamu-İş'in yaptığı hesaplama göre dört kişilik ailenin açlık sınırı mayısta önceki aya göre 295 lira artarak 6 bin 465 liraya yükselirken, yoksulluk sınırı da 930 lira artarak 19 bin 404 liraya çıktı.
- Türk-İş ise açlık sınırının mayısta önceki aya göre 695 lira artarak 6 bin18 liraya, yoksulluk sınırının da 2 bin 262 lira artarak 19 bin 602 liraya yükseldiğini açıkladı.

TARIM BAKANLIĞINA GÖRE TARIM ÜRETİMİ ARTIYOR

- TÜİK, Tarım Bakanlığının, 2022 yılı tarım üretimine ilişkin birinci tahmin sonuçlarını geçen hafta açıkladı.
- Sektörde başta girdi fiyatlarında yaşanan yüksek oranlı artışlara olmak üzere üretimin önündeki görünür bütün engellere rağmen, tarım üretiminin başta buğday olmak üzere geçen yıla göre önemli ölçüde artacağı tahmini yapıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Buna göre geçen yıl 17 milyon 650 bin tona gerileyen buğday üretimi bu yıl yüzde 10,5 artarak 19 milyon 500 bin ton olacak. Arpada yüzde 47,8, mısırdaki yüzde 3,7 oranında üretim artışı yaşanacak. Çeltik üretimi ise yüzde 5 azalacak. Bu ürünlerin de içerisinde yer aldığı toplam hububat üretiminin yüzde 15,7 artarak 36 milyon 883 bin tona ulaşacağı tahmin ediliyor.
- Bu yıl ayçiçeği üretiminde yüzde 5,9, kütü pamukta yüzde 11,1, tütünde yüzde 12,7, şeker pancarında yüzde 4,1 artış yaşanacak.
- Sebze üretiminde yüzde 1 oranında azalış beklenen 2022 yılında meyve üretiminin ise yüzde 4,6 artacağı öngörülüyor.

TARIMSAL GİRDİ FİYATLARINDA ORTALAMA YÜZDE 105,7 ARTIŞ

- Tarımsal girdi fiyatları martta bir önceki aya göre yüzde 15,2 oranında artarken yıllık artış oranı da yüzde 105,7 olarak gerçekleşti.
- Martta tarımda kullanılan mal ve hizmetlere ilişkin girdilerin fiyatı önceki aya göre yüzde 16,1, önceki yıla göre ise yüzde 113,9 oranında artış kaydetti. Bu kapsamdaki enerji ve yağ girdilerinin fiyatı yıllık olarak yüzde 175,3, gübre ve toprak geliştiricilerin fiyatı yüzde 228, tarımsal ilaç fiyatları yüzde 88, yem fiyatları yüzde 107,4, bina bakım masrafları ise yüzde 118,6 arttı.
- Tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet fiyatlarında ise aylık olarak yüzde 7,85, yıllık olarak da yüzde 56,43 oranında artış gözlemlendi.

KONUT FİYATLARI YÜZDE 110 ARTTI, DAİRE İNŞAATLARI YÜZDE 28 AZALDI

- Merkez Bankasının hesaplamalarına göre konut fiyatları martta aylık bazda yüzde 9,2 ve yıllık bazda ise yüzde 110 oranında arttı.
- Konut birim fiyatı Türkiye genelinde 9 bin 502 lira olarak hesaplandı. Bu 120 metrekairelik bir konutun fiyatının 1 milyon 140 bin lirayı bulduğunu gösteriyor.
- Metrekare başına konut birim fiyatları İstanbul'da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 138,2 oranında artarak 15 bin 342 liraya, Ankara'da yüzde 121,2 artarak 6 bin 831 liraya, İzmir'de ise yüzde 119,9 oranında artarak 11 bin 48 liraya çıktı.
- Buna göre 120 metrekairelik bir konutun fiyatı İstanbul'da 1 milyon 841 bin lira, Ankara'da 820 bin lira ve İzmir'de 1 milyon 325 bin lirayı buldu.
- TÜİK'in açıklamasına göre ise bu yılın ilk üç aylık döneminde yapı (inşaat) ruhsatı verilen daire sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 27,9 oranında azalarak 125 bin 874'e gerilerken, yapı kullanım izni verilen daire sayısı ise yüzde 2,4 oranında azalarak 155 bin 305'e geriledi.

DÖRT BİRİM İHRACATA SADECE BİR BİRİM MAL İTHAL!

İhraç ürünlerimiz neredeyse bedava duruma gelirken, geçen yılın mart ayında 91 olan dış ticaret haddi bu yıl 75 puana indi. İhracat birim değer endeksi ocak-mart döneminde yüzde 9,4 artarken, ithalat birim değer endeksi yüzde 37,1 artış gösterdi. Bunun anlamı, Türkiye dört birim ihracattan kazandığıyla sadece bir birim mal ithal edebiliyor!

Dış ticaret hadlerinde mart ayında gerçekleşen rakamlar, diğer göstergelerde olduğu gibi derin bir kötüye gidişin varlığının buraya da yayıldığını, en dip noktaya doğru rekor kırdığını ortaya koyuyor. Rakamlara bakıldığında, ihracat birim değer endeksi mart ayında geçen yılın martına göre yüzde 10,7 artarken, ithalat birim değer endeksindeki artış yüzde 33,7 ile bunun üç katı düzeyinde. İhracat birim değer endeksinin geçen yılın ocak-mart dönemine göre bu yılın ilk üç ayındaki artışı ise yüzde 9,4 düzeyinde gerçekleşirken, ithalat birim değer endeksindeki üç aylık artış yüzde 37,1 ile ihracatın dört katına yaklaşıyor. İhracat miktar endeksi mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,2 artarken, ithalat miktar endeksi yüzde 2,2 azalmış. Rakamlar üstte paylaştığımız acı gerçeği teyit ediyor. İhraç ettiğimiz ürün miktarının dörtte biri kadar mal ithal etmemize karşın, ithalata dört kat daha fazla ödemek zorunda kalmışız. İthalat birim değer endeksinde mart ayındaki en yüksek artış yüzde 174,2 ile yakıtlarda görülürken, hammadde ithalatı endeksi de yüzde 19,2 artmış.

İhracatı sürdürebilmek için yapılması zorunlu enerji ve hammadde ithalatındaki yükselişler ihracat artışını adeta silip süpürmüş görünüyor. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ihracat miktar endeksinin yüzde 3,9 azalmış olması da bunu teyit ediyor. İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksinin bölünmesiyle hesaplanan dış ticaret haddi 2021 yılı mart ayında 91 iken bu yılın martında 75,3'e indi. İlk

üç ay itibarıyla bakıldığında tablo daha da kötüleşiyor. Bu yıl ocak-mart döneminde 19 puan birden düşen dış ticaret haddi geçen yılın aynı döneminde 93,9 idi.

Ekonominin geneline yayılma eğilimindeki kanamanın artarak devam ettiği, 'değersiz TL-yükselen kur' ile ucuzlayan ihraç mallarımızı üretebilmek, ihracatı sürdürebilmek için ithal ettiğimiz ara malı, hammadde, makine-teçhizat üzerinden yurt dışına daha yüksek tutarda döviz transfer etmek zorundayız. **Daha az mal için daha fazla döviz transferi**; ülke ekonomisinin kan kaybının artmasına, büyümenin gerilemesine, milli gelirin düşmesine, yoksulluğun artmasına, zemin hazırlıyor!

BÜTÇEDE HESAPLAR KARIŞTI!

Nisan'da bütçe açığındaki artış geçen yıla göre yaklaşık yüzde 200! İktidarın TBMM'den ek borçlanma yetkisi ve ek bütçe talep etmesi zorunlu görünüyor. Kur Korumalı Mevduat (KKM) icadına, bütçeden halkın vergileriyle yapılan kur farkı-faiz ödemesi nisandaki 4,5 milyarlık birlikle 2 ayda 16 milyar lirayı aştı! Bütçedeki 240 milyarlık faiz ödeneğinin yarısı dört ayda harcandı. Kalan 8 ayda ödenecek faizin, 500-600 milyar TL olması kaçınılmaz olacaktır!

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı nisan ayı bütçe gerçekleştirmeleri ve ocak-nisan dönemi dört aylık bütçe rakamları, 2022 bütçesinde bu yılın tamamı için ayrılan harcama ödeneğinin yarısına yakın kısmının ocak-nisan döneminde tüketildiğini ortaya koydu. Bütçe yasası hazırlanırken ve TBMM'de kabul edilirken ortada olmayan KKM hesapları için bütçede herhangi bir ödenek yer almadığı halde, sonradan devreye sokulan bu hesaplara yapılan kur farkı ve faiz ödemelerinin, bütçenin harcama dengesini bozduğu, ekstra milyarlarca kur farkı-faiz ödeme yükü nedeniyle ödeneklerin hızla eridiği anlaşılıyor. Nisanda KKM'ye 4 milyar 555 milyon TL ödeme yapılırken, mart-nisan KKM kur ve faiz ödemeleri 16 milyar 256 milyona yükselmiş. Döviz kurlarının yükselişe geçtiği, dolar/TL kurunun 15,50'yi aştığı göz önünde tutulduğunda KKM ödemelerinin bütçe ve hazine üzerindeki kur farkı-faiz ödeme yükü daha da artacak. **Tüm ülke için harcanması gereken milyarlarca lira bir avuç KKM hesabı sahibine akıtılacak!**

Açıklanan rakamlara göre mart ayında aylık 68 milyar 972 milyon TL açık veren bütçe, nisanda da 50 milyar 167 milyon TL açık verdi. Sadece iki ayda bütçe açığı 120 milyar TL'ye yaklaşırken, ocak ayında yapılan yüklü zamlar ve ÖTV artışları, şubat ayında da Merkez Bankası kârının ve yedek akçesinin bütçeye aktarılması sayesinde ocak-mart döneminde 30,8 milyar TL fazla verilmişti.

Son açıklanan rakamlarla ilk çeyrekteki bütçe fazlası, ocak-nisan döneminde 19 milyar 358 milyon TL açığa dönüştü. Bundan sonraki aylarda artık bütçe fazlası imkânı görünmediği gibi bütçe açığındaki artışın katlanarak hızlandığı bir döneme giriliyor. Oluşan bütçe açığının enflasyonu yükseltecek önemli etkenlerden birisi olacağı açık. Nisan ayında bütçe gelirleri 164 milyar 114 milyon TL, giderler ise 214 milyar 281 milyon TL oldu. Nisan ayında başta rutinleşen akaryakıt zamları olmak üzere gıda maddelerinde yapılan KDV indirimine rağmen fiyatların çok daha hızlı artması, tüm ürünlerin zamlanması bütçe gelirlerini beklentilerin üzerinde artırdı. Buna karşılık başta KKM hesaplarına ödenen ve 2022 bütçesinde karşılığı olmayan harcamalar ve faiz indirimlerine rağmen yükselen hazine borçlanma maliyetine ödenen faiz giderleri yüzünden harcamalar gelirlerin çok üzerinde arttı ve aylık 50,1 milyar TL açık ortaya çıktı. Nisan ayında faiz hariç bütçe harcamaları geçen yılın aynı aya göre yüzde 111,8 arttı. En yüksek oranlı artış yüzde 597,7 ile borç verme kaleminde olurken bu artışta başta BOTAŞ olmak üzere enerji KİT'lerine ve diğer kamu işletmelerine yönelik yüksek tutarlı borç verilmesi etkili oldu. Yükselen enflasyon ve artan fiyatlar devletin mal ve hizmet alım maliyetlerini artırarak, harcama tutarının yükselmesine neden oldu. Bu kalemde nisan ayında yaşanan artış geçen yılın nisan ayına kıyasla yüzde 138,2 seviyesine yükseldi.

Harcamalardaki hızlanış Ocak-Nisan döneminde daha belirgin hale geldi. Faiz dışı giderlerde Ocak-Nisan dönemi harcaması 2022 bütçesinde yılın tamamı için öngörülen 1 trilyon 750 milyar liralık ödeneğin yüzde 45,1'ine ulaşarak 785 milyar 996 milyon lira oldu. Dolayısıyla kalan 8 ayda yapılacak harcamalar için bütçede kalan ödenek yıllık toplam tutarın sadece yüzde 54,9'u. Nisan ayında bütçe giderleri içerisinde 19 milyar 135 milyon TL'ye ulaşan faiz giderlerinin tutarı en dikkat çeken kalemlerden birisi. Ocak-Nisan döneminde dört ayda toplamı 104 milyar liraya ulaşan faiz ödemeleri 2022 bütçesinde yılın tamamı için ayrılan 240 milyarlık faiz gideri tutarının yarısına yaklaştı. Hazinesin KKM ödemelerini de faiz giderlerine ilave etmek gerekiyor. Bu durumda nisandaki aylık faiz gideri 23 milyar 690 milyona, dört aylık faiz ödeme toplamı 120 milyar 256 milyon TL'ye yükseliyor. Hazinesin haftalık borçlanma ihalelerinde ortalama faizin yüzde 22-23 düzeyine ulaşması, döviz borçlanmalarında artan ülke risk primi nedeniyle, çift haneli dolar faiziyle borçlanma ihtimalinin artması, iktidarın faiz indirimi ısrarına ve inadına karşılık, dört ayda 104 milyara varan faiz ödemelerinin bütçedeki tutarın iki katına çıkacağını, 400 milyara tırmanacağını işaret ediyor. Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT), Sosyal

Güvenlik Kurumu (SGK) ve kamu bankalarına yapılan ödemelerle ciddi artış gösteren cari transferler kaleminde, sadece nisan ayında yıllık ödeneğin yüzde 14,4'ü bir ayda harcanarak 94,8 milyar TL aktarıldı.

Yükselen enflasyonla varlıkları ve kaynakları hızla eriyen KİT'lere yönelik borç verme kalemindeki nisan ayında gerçekleşen yüzde 579,7 oranında artışta TCDD, sübvansiyonlu elektrik satışı nedeniyle EÜAŞ ve yine sübvansiyonlu doğalgaz satışı nedeniyle BOTAŞ'a verilen borçlar en yüksek tutarları oluşturdu. Nisan ayında TCDD'ye 1,3, EÜAŞ'a 1,9, BOTAŞ'a 5,7 milyar TL borç verildi.

✓ Yıl başından bu yana bütçe ve hazineye sadece BOTAŞ'a verilen borç tutarı 58,2 milyar TL'ye ulaştı.

✓ Bu rakamlar, daha yılın dördüncü ayın sonunda bütçenin iflas işaretleri verdiğini, iktidarın hazine için TBMM'den ek borçlanma yetkisi talep etme yanında, ek bütçe yasası çıkartmak zorunda kalacağını gösteriyor.

Nisan ayı rakamları, temmuzda büyük olasılıkla üç haneye ulaşacak enflasyon, memur ve emekli maaşlarına yapılacak zorunlu yasal artış ve şimdiden yüzde 40'a yaklaşan enflasyon farkının ücret ve maaşlara yansıtılmasıyla, bütçedeki personel giderleri ve SGK transferi ödeneklerinin tükeneceğini gösteriyor. **İktidarın bu bütçeyle yılsonunu getirmesi oldukça zor görünüyor!**

YENİ EKONOMİ MODELİ HER ALANDA TEL TEL DÖKÜLÜYOR.

İktidarın yeni ekonomi modeli (YEM) her alanda tel tel dökülüyor. Mart ayı ödemeler dengesi rakamlarıyla bir ayda 5,5 milyar dolar daha cari açık verildi. Yılsonu için 18,6 milyar dolar olarak hedeflenen cari açık tutarına üç ayda yaklaşıldı. Yıllık bazda cari açık 24 milyar doları aştı. İhracatçının, turizmcinin dövizine el koyarak sorunun çözülmesi giderek güçleşiyor. Bu tablo, döviz kurlarında yükselişin ve TL'deki değer kaybının hızlanacağını gösteriyor!

Merkez Bankası'nın açıkladığı mart ayı ödemeler dengesi verileri, üstte yer verdiğim bütçe gerçekleştirmelerindeki harcama-faiz-açık tablosunun yanı sıra Türkiye'nin dövizdeki gelir-gider tablosunun da buna paralel şekilde uçuruma gittiğini sergiliyor. Martta aylık 5,5 milyar dolar tutarında gerçekleşen cari açık yıllık olarak 24,2 milyar dolara ulaştı. Ocak ayından bu yana hızlı bir artış ivmesi gösteren cari açıktaki üç aylık toplam tutar ise 18 milyar 74 milyon dolar oldu. Bu yıl için 18,6 milyar dolar olarak hedeflenen yılsonu cari açık tutarına neredeyse üç ayda ulaşıldı. Bu gidiş, yılsonunda 45-50 milyar dolarlık bir tutara ulaşılacağını işaret ediyor.

✓ Bu ise cari açığın milli gelire oranının yüzde 5,5-6 düzeyine ulaşması, büyümenin gerilemesi, yoksullaşmanın daha da artması anlamına geliyor.

Ayrıca cari açıktaki yükseliş döviz açığının büyümesini, kurların yükselmesini, TL'de değer kaybının hızlanmasını beraberinde getirecek. Dış ticaret açığının artarak 30 milyar doları aşması, turizmde umulan gelişmelerin sekteye uğraması, **cari açığın finansmanının doğrudan Merkez Bankası rezervlerinden yapılması zorunluluğunu dayatıyor!**

Merkez Bankası'nın ödemeler dengesi verileriyle ilgili açıklamasında mart ayı cari işlemler açığının geçen yılın ayına göre 2 milyar 229 milyon dolar artarak 5 milyar 554 milyon düzeyinde gerçekleştiği bunun sonucunda 12 aylık cari işlemler açığının 24 milyar 223 milyon dolara yükseldiği vurgulanıyor. Ödemeler dengesinde gizlenemez kötüleşmenin, önümüzdeki aylarda 2018 yılında ve geçen yılın aralık ayında yaşanan benzer bir döviz krizine dönüşmesi ihtimalinin yüksek olduğunu öngörüyorum. Turizm ve dış ticarete umulan döviz girişleri gerçekleşmezse döviz kurlarının kontrolden çıkacağı süreçler yeniden yaşanabilir. Döviz tutmak için yapılan rezerv satışları yanında, cari açığın finansmanında Merkez Bankası rezervlerinin kullanılmasıyla kurutulan döviz kaynakları için ihracatçının, turizmcinin döviz kazancının yüzde 40'ına el koyma formülünün çözüm olmadığı görülüyor.

İktidarın kambiyo rejiminde daha fazla sıkılaştırmaya gitmesi, serbest döviz piyasalarına müdahaleyi ve kısıtlamalar genişletmesi beklenmeli. Yeni swap anlaşmaları yapabilmek için yabancı ülke merkez bankalarına Cumhurbaşkanı kararnamesiyle her türlü güvence ve garantinin verildiği göz önünde tutulduğunda iktidarın çaresizliği ve ne yapacağını bilmezliği iyice somutlaşıyor!

KONUTTA ÇIKMAZ VE KARMAŞA!

İktidarın düşük faizli konut kredisi, ağır geri ödeme koşulları nedeniyle umulan ilgiyi görmedi. Aksine Türkiye'de konut piyasasının lokomotifini yabancılar olmaya devam ediyor. Rusya-Ukrayna savaşı bu kez ülkemizde konut alan yabancıların sıralamasını değiştirdi. Irak ve İranlıların yerini ilk sırada Ruslar aldı. Rus ve Ukrayna vatandaşlarının Türkiye'deki konut alımlarında, nisanda yüzde 180'in üzerine artış yaşandı!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kısa süre önce açıkladığı 2 milyon TL'ye kadar olan konut alımlarında ilk kez ev sahibi olacaklara yüzde 0,99, döviz ve altın bozdurarak kredi kullanacaklara ise yüzde 0,89 faizle konut kredisi müjdesi verdiği kampanyanın ilgi görmeyeceğini, **14-28 bin TL tutarındaki aylık geri ödemelerin geniş kesimlerin ödeme gücünü kat kat aştığını vurgulamıştım**. Nitekim konut-emlak-gayrimenkul piyasası temsilcileri söz konusu kredi kampanyasının 'ölü doğduğunu' belirterek iktidarın sektör temsilcileriyle görüşerek böyle bir adım atmış olsaydı daha gerçekçi bir finansman paketinin uygulamaya girebileceğini ifade ediyorlar. Ancak kampanya ilan edilir edilmez ilk yansıması satılık konut fiyatlarının fahiş şekilde artması olurken, Hazine ve Maliye Bakanı enflasyon timlerinin fırsatçıları takibe alarak haksız kazançta izin vermeyeceğini ilan etti. İlk aşamada 60 binin üzerinde satılık konut ilanı için inceleme başlatıldığı belirtilirken, 5 milyonu aşan ilk ve ikinci el satılık konut piyasasında bu sayı yüzde 8'e denk geliyor.

✓ İktidarın konut fiyatlarında fahiş fiyat artışıyla mücadele ve fırsatçıları cezalandırma iddiası temelsiz kalıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) nisan ayı rakamlarına göre, bu yılın ocak-nisan döneminde dört ayda yabancıların aldığı konut sayısı 20 bin 791 adet olurken, yabancıların aldığı konut sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 48,9 arttı. Yabancılar satışta ilginç olan gelişme zaman zaman yerleri değişse de uzun süredir konut alımında ilk sırayı alan İran, Irak, Afganistan vatandaşlarının yerini ilk kez Rusların alması.

Rusya-Ukrayna savaşı sonrası her iki ülkeden de Türkiye'ye 100 binlerle ifade edilen sayıda göç yaşandığı, ülkemize yerleşen Rus ve Ukrayna vatandaşlarının sayısının artışa geçtiği gözleniyor. Savaşın iki ülke vatandaşlarının Türkiye'ye gelmesi, özellikle Antalya başta olmak üzere kıyı kentlerine yerleşmeleri gerek konut fiyatlarını gerekse kiralari çok yukarılara çekti. Türk vatandaşları için oluşan konut fiyatlarına ulaşmak ya da kiralık ev bulmak zorlaştı.

✓ Rakamlara bakıldığında yüzde 48,9 artan ilk 4 aylık satış sayısı bugüne kadar konut piyasasında tüm zamanların en yüksek ocak-nisan rakamı.

İlk dört ayda toplam satıştaki rekor artış oranına karşılık sadece nisan ayında yabancılar konut satışı yine tüm zamanların en yüksek nisan ayı artış oranıyla yüzde 58,1 arttı. Geçen ay yabancılar satılan konut sayısı da 6447'ye ulaştı ve bugüne kadarki en yüksek nisan ayı rakamı oldu.

Ukrayna-Rusya savaşı sonrası Türkiye'deki konut yatırımını artıran Ruslar, nisanda 1152 adetle ilk sırayı alırken, bugüne kadar Rus vatandaşlarının Türkiye'de bir ayda aldığı konut sayısında da yüzde 186,6 artışla bir başka rekor kırıldı. Nisan ayında Rusya'yı ilk sıraların değişmeyenlerinden İran vatandaşları 905 adetle, Iraklılar 714 adetle ve Kazakistan vatandaşları 311 adetle izledi. Almanya, Afganistan, Ukrayna ve Yemen vatandaşları da en çok konut satın alanlar arasında ilk 10 içinde yer aldı.

✓ Nisanda Ukraynalılara yapılan konut satışı da sayısal olmasa da oransal olarak bir ayda yüzde 185,9 artışla bir önceki aya göre 92 adetten 263 adete çıktı.

Savaşın iki ülke vatandaşlarının Türkiye'deki konut yatırımlarının, nisan ayında yabancılar yapılan konut satışlarındaki yüzde 58,1 oranındaki ortalamanın üç katını aşması dikkat çeken bir başka gelişme!

Savaş uzadıkça **Rusların ve Ukraynalıların** 'barış içinde birlikte yaşayabilecekleri ülke' olarak Türkiye tercihlerinin daha da hızlanması, birikimlerini kendilerine ülkemizde bir gelecek inşa etmek üzere ilk etapta konut alımına yönlendirmeleri beklenebilir.

FAKİR DAHA FAKİR ZENGİN DAHA ZENGİN

TÜİK'in 2021 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması iktidarın paralı otoyol, köprü, tünel, havaalanlarına aktardığı milyar dolarları toplumun yüzde 90'ının gelir ve refah artışına hiçbir katkı sağlamadığını, yüzde 5'lik nüfus dilimleri itibarıyla çok küçük bir kesim zenginleşerek ülke gelirine el koyarken en geniş kesimlerin yoksullaştığını gösterdi. **2022 verileri** açıklandığında asıl vahim tabloyu ve iktidarın ülkeyi Afrika ülkeleri düzeyine gerilettiğini göreceğiz.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı **2021 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması** iktidarın her fırsatta yalanlarla ambalajlayıp övündüğü ekonomik tablonun tam tersine ülkeyi 170 milyar dolarlık garantili döviz borcuna sokarak gelecek 25-40 yılını ipotek eden paralı otoyol, köprü, tünel, havaalanı, millet bahçeleri, şehir hastaneleri vb. borç üreten projelerin ülke refahına, kitlelerin gelirine hiçbir katkısının olmadığını, yoksulları daha yoksul hale getirdiğini ortaya koyuyor. Her ne kadar 2021 yılı diye açıklansa da gelirler, rakamlar için referans yılı 2020. Araştırma bir yıl önceki verilerle ancak bir yıl sonra açıklanabildiği için 2021 yılı araştırmasının

gerçek sonuçlarını 2023'te bu yılın ağır ekonomik hasarının yarattığı kitlesel çöküş ve yoksullaşmayı ise 2024 araştırmasında göreceğiz.

✓ COVID-19 salgınının yaşandığı 2020 verilerine dayanan 2021 araştırması bile ülkenin gelir dağılımının ne ölçüde bozulduğunu, tüm toplumun ürettiği, yarattığı gelirin nasıl iktidar destekli çok dar bir grubun elinde toplandığını ortaya koyuyor.

Araştırmanın bir önceki yıla kıyasla en dikkat çeken rakamlarından birisi, 2019'da gelirden 2020 verisinde bir önceki yıla göre en dikkat çeken fark, 2019'da yüzde 22,3 ile en yüksek payı alan yüzde 5'lik kesimin payının yüzde 21,3'e gerilemiş olması. Bu rakam en yüksek gelire sahip kesimin de korona salgını sürecinde işletmelerin kapanması, sokağa çıkma yasakları, üretimin ve satışların azalması, ekonominin önemli ölçüde durmasıyla nispi gelir kaybına uğramasından kaynaklanmış görünüyor. Nüfusun toplamı yüzde 90'a ulaşan en geniş kesiminin kapsadığı yüzde 5'lik dilimlerin geliri ise büyük ölçüde aynı kalmış. Dolayısıyla hanelerin, ailelerin toplam gelirden aldıkları pay yıllardır değişmiyor. İktidarın ekonomideki şahlanış öykülerinin, Almanya'nın, ABD'nin 'Türkiye'ye imrendiği' yalanlarının rakamsal karşılığı TÜİK'in araştırmasına bile yansımadağı gibi üstte bahsettiğim KÖİ projeleriyle yapılan dolar-euro-hazine garantili yatırımlar toplum refahına hiçbir katkı sağlamamış. Aksine var olanın da bir kısmını götürmüş. 2020'de toplam gelirden ancak yüzde 8,4 pay alabilen nüfusun dörtte birlik kesiminin, yani yüzde 5'lik en alt gelire sahip nüfus dilimlerinin 2021 ve 2022'deki durumunun büyük olasılıkla araştırmalar açıklandığında eksinin de altına düşmüş olduğunu göreceğiz.

2021 Ağustos sonrası eylülünden itibaren başlatılan faiz indirimleriyle, tetiklenen kur ve enflasyon artışları 2021'in son çeyreğinde yoksullaşmayı hızla artırırken, 2022'de üç hanelere yükselen enflasyon karşısında gelir kayıpları ve alım gücü düşüşleriyle tablonun çok daha vahim duruma geldiğine tanık olacağız. 2020 sonuçlarında bile nüfusun yarısının toplam gelirden aldığı pay sadece yüzde 23,8 olmuş. Diğer deyişle en yüksek gelire sahip yüzde 5'lik ilk dilimin toplam gelirden aldığı pay salgında gerilemiş olsa da neredeyse nüfusun yarısının aldığı paya eşit.

Ayrıca bir başka açıdan bakıldığında nüfusun yüzde 90'ının toplam gelirden aldığı payın yüzde 68,5 olması, kalan yüzde 10'un payının ise yüzde 31,5 oranında gerçekleşmesi, ülke nüfusunun yüzde 90'ının toplam gelirin üçte ikisini paylaşmak zorunda kaldığını, kalan yüzde 10'un ise gelirin üçte birine sahip olduğunu gösteriyor!

TÜİK'E GÖRE ÜLKEDE ZAM GELMEYEN TEK ŞEY ENFLASYON.

TÜİK memur ve emekli zamları öncesi adeta kör taklidi yapmaya başladı

Mayıs ayında ülkede 7'den 70'e her şeye zam gelirken, TÜİK aylık enflasyon artışını sadece yüzde 2,98, yıllık enflasyon artışını ise yüzde 73,50 olarak açıklıyor. TÜİK'E göre ülkede her şeye zam gelirken adeta bir tek enflasyona zam gelmiyor. Gelecek ay memur ve emekli zamları belli olacakken TÜİK şimdiden verileri halı altına süpürmeye başladı" dedi.

TÜİK memur ve emekli zamlarını gasp etmeye başladı.

TÜİK Mayıs ayı aylık enflasyonunda ki artışı sadece yüzde 2,98 olarak açıklarken, 5 aylık enflasyon artışını ise yüzde 35 olarak açıkladı. Gelecek ay açıklanacak enflasyon verileri ile birlikte milyonlarca memur ve emeklinin alacağı zam oranı belli olacak. TÜİK verileri şimdiden sümen altı ederek memur ve emekli zamlarını adeta gasp etmeye başlamış durumda.

Türkiye her yeni güne yeni bir zam haberi ile uyanırken, TÜİK kendince yapılan zamları görmemezlikten geliyor. TÜİK adeta kör taklidi yaparak milyonlarca yurttaşın emeğini ve alın terini yok saymaya devam ediyor.

Halkın enflasyonu ile TÜİK enflasyonu arasında dağlar kadar fark var.

Bağımsız enflasyon araştırma grubu ENAG aylık enflasyon artışını yüzde 5,4 yıllık enflasyon artışını ise yüzde 160 olarak açıklıyor. Türk –iş verilerine göre enflasyonda bir yıllık artış yüzde 107.TÜİK'e göre yıllık enflasyon artışı ise sadece yüzde 73,50.ENAG enflasyonu ile TÜİK enflasyonu arasında ki fark 86,5 puan.

Halkın hissettiği yıllık enflasyon artışı ile TÜİK yıllık enflasyon artışı arasında 86 puanlık fark varken, TÜİK'İN açıklamış olduğu enflasyon adeta milyonlarca vatandaşla alay etmek demektir.

Bunca çarpıtmaya rağmen 98 Kasım ayından beri en yüksek enflasyonu gördük.

TÜİK'İN kılı kırk yarararak çarpıttığı verilerde dahi enflasyonda ki yıllık rekor artışı gizlenemiyor. AKP, yıllık enflasyonda sadece kendi bulunduğu dönemde değil kendinden önceki yılların rekorunu da kırmaya başladı. AKP ülkeyi yüksek enflasyonda "kayıp yıllar" dediği 90 yıllara götürmeye başladı. Kasım 1998 yıllık enflasyon

artışı yüzde 72,8 olarak kayıtlara geçmişti. Mayıs 2022 enflasyonu yüzde 73,50 ile Kasım 1998'den sonra en yüksek seviyeyi gördü. AKP ülkeyi yüksek enflasyonda 24 yıl geriye götürmüş oldu.

BORÇLANMA HIZI 10 KAT ARTTI

BDDK verilerine göre yurttaşın borçlanma hızı 1 haftada 10 katına çıktı. Yurttaşların bankalara olan bireysel borcu 1 trilyon liranın üzerinde. Merkez Bankası verilerine göre ise kredi kartı harcamalarında rekor kırıldı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan 'Vicdansızlar, açlık yok' dese de bankacılık istatistikleri durumun tersini söylüyor. Enflasyonla birlikte yurttaşın alım gücü eriyince borçlulukta da yeni rekorlar kırılıyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre borçlanma hızı 1 haftada 10 kat arttı. 27 Mayıs haftasında yurttaş bireysel kredi kartlarıyla 10 milyar liralık harcama yaptı. Önceki hafta bu oran 1,4 milyar liraydı.

BDDK 27 Mayıs haftasının bankacılık istatistiklerini açıkladı. Buna göre yurttaşların ve şirketlerin bankalara olan borcu 6 trilyon 35 milyar 266 milyon liraya yükseldi. Bu oran 20 Mayıs haftasında 5 trilyon 896 milyar 115 milyon lira düzeyindeydi. Böylece bankalara olan borç 1 haftada 139 milyar 151 milyon lira arttı.

Bireysel krediler ve kredi kartı harcamalarındaki artış dikkat çekti. Yurttaşlar bankalardan 1 haftada 13 milyar 696 milyon lira tutarında konut, taşıt ya da ihtiyaç için kredi çekti. Bankalara en çok başvuru ihtiyaç kredisi için gerçekleşti. 1 haftada 8 milyar 369 milyon lira ihtiyaç kredisi çekildi. Bankalara olan ihtiyaç kredisi borcu 516 milyar 580 milyon liraya yükseldi. Yurttaşın bankalara olan toplam kredi borcu ise 867 milyar 349 milyon liraya yükseldi.

Bireysel kredi kartı harcamalarında ise patlama yaşandı. BDDK verilerine göre 27 Mayıs haftasında bireysel kredi kartlarında yurttaşın bankalara olan borcu 258 milyar 984 milyon liraya yükseldi. Önceki hafta borçluluk 248 milyar 980 milyon liraydı. Yani yurttaş 1 haftada bankalara 10 milyar 4 milyon lira borçlandı. Borçlanmadaki artış önceki hafta 1 milyar 477 milyon liraydı. Bu verilere göre kredi kartı borçlanma hızında 10 kat artış yaşandı.



Böylece yurttaşın bankalara olan kredi ve kredi kartı borcu 1 trilyon 126 milyar 334 milyon liraya yükseldi. BDDK verilerinde şirketlerin borçluluğu da arttı. Şirketler bankalara 1 haftada 115 milyar 449 milyon lira borçlandı. Şirketler en çok ihtiyaç kredisi çekti. Şirketlerin bankalara olan ihtiyaç kredisi borcu 717 milyar 90 milyon liraya yükseldi. Şirketlerin bankalara olan toplam borçluluğu ise 4 trilyon 908 milyar 931 milyon liraya yükseldi.

Kredi Kartında Rekor

Merkez Bankası ise 20 Mayıs haftasını kapsayan para istatistiklerini kamuoyuyla paylaştı. Buna göre 20 Mayıs haftası itibarıyla kredi kartı harcamaları 64 milyar 59 milyon 742 bin lirayla rekor kırdı. Geçen yıla göre değişim oranı yüzde 119,2 oldu. Öte yandan yakıt ve alkollü yerlerdeki reel artış dikkat çekici.

Benzin ve akaryakıt istasyonlarında kartlı harcamalar 5 milyar 444 milyon liraya çıktı. Geçen yılın aynı haftasına göre değişim yüzde 229,23 seviyesinde. Enflasyondan arındırıldığında ise benzin ve yakıt istasyonları için yapılan harcamalarda bir yıllık artış yüzde 93,7 ile neredeyse ikiye katlanmış durumda.

Yüzde 1683 Artış

İçkili yerlerde 20 Mayıs haftası itibariyle harcama tutarı 91 milyon 53 bin lira. Geçen yılın aynı haftasına göre değişim yüzde 1683 olurken enflasyondan arındırıldığında aradaki fark yüzde 948,95. Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) zammıyla birlikte bu rakamın artması bekleniyor.

Havayollarına yapılan harcamalar da yüksek seyretti. 20 Mayıs haftasında havayollarına 2 milyar 977 milyon 293 bin lira harcandı.

Bunun geçen yılın aynı haftasına göre değişimi yüzde 361,8 oldu. Enflasyondan arındırıldığında havayolu harcamalarındaki reel artış yüzde 171,7 seviyesinde.

AKP, ENFLASYONDA KENDİNDEN ÖNCEKİ DÖNEMİNDE REKORUNU KIRMAYA ADAY OLDU

TÜİK tarafından açıklanan yüzde 69,97'lik enflasyon oranı Şubat 2002'den beri görülen en yüksek enflasyon oldu. AKP iktidarı enflasyonda artık kendi iktidar dönemi rekorunu değil kendinden önceki dönemde rekorunu kırmaya aday oldu.

Enflasyon emin adımlarla üç haneye doğru gidiyor.

Enflasyon Nisan ayında aylık yüzde 7,25, yıllık yüzde 69,97 yani yüzde 70'i buldu. Yüzde 69,97'lik yıllık enflasyon ile Şubat 2002 yılından beri görülen en yüksek yıllık enflasyon oldu. Şubat 2002'de yıllık enflasyon artışı yüzde 73,2 olarak kayıtlara geçmişti. Türkiye'de yüzde 7,25 ile bir aylık enflasyon artışı; son 40 yılın,30 yılın en yüksek enflasyonu olarak değerlendirilen Almanya'nın ve İngiltere'nin yıllık enflasyon artışına denk durumda. AKP enflasyonda sadece kendi iktidarı döneminin değil adım adım kendisinden önceki dönemde rekorunu kırmaya aday oldu.

Gıdada üç haneli enflasyona bir adım kaldı.

TÜİK, gıda enflasyonunda yıllık artış oranını yüzde 89 olarak açıkladı. TÜİK'İN adrese teslim ayarlı verilerinde dahi gıda enflasyonunda üç haneleri görmemize sadece bir adım kaldı. Akaryakıtta neredeyse her iki günde bir gelen zamlar neticesinde enflasyon ulaştırmada yüzde 105'i buldu ve üç haneye tırmandı. Üretici fiyat endeksindeki yıllık artış ise %121'e tırmanarak kendi rekorunu kırmaya devam etti. Üretici fiyat endeksinde her ay yaşanan artış, resmi enflasyonunda birkaç ay sonra üç haneleri görmesine neden olacaktır. Bu yüzde iktidarın enflasyonda yılsonuna doğru kalıcı düşüş beklentisi ise hayal olacaktır.

Halkın enflasyonu ile TÜİK'İN enflasyonu arasında fark 86 puan.

TÜİK verilerine rağmen halkın hissettiği gerçek enflasyon oranında yıllık artış yüzde 156'ya yükseldi. Halkın enflasyonu ile TÜİK enflasyonu arasındaki fark tam 86 puan. Resmi verilerde dahi her ne kadarda geçmiş döneme ait enflasyon rekorları kırılmaya devam ediliyor olsa da TÜİK verileri gerçek enflasyon verilerini açıklamaktan uzaktır.

İktidar kanadından 1 Mayıs'ta emeklilere ve çalışanlara bir müjde sunulacaktı. Lakin ne emekliler ne çalışanlar müjdenin "m'sini" dahi duymadı. Resmi verilerde dahi enflasyon üç hanelere doğru giderken ne emeklili ne asgari ücretlinin ne de memurun maaşından eser kalmadı. Kur Korumalı Mevduatta milyarca TL kaynak aktaran iktidar, başta asgari ücret olmak üzere ücretler derhal yeniden belirlemelidir.

İSTANBUL'DA ENFLASYON 24 YILIN ZİRVESİNDE: YÜZDE 90'A DAYANDI!

İstanbul Ticaret Odası mayıs ayına ilişkin fiyat endekslerini yayımladı. Verilere göre, İstanbul'da perakende fiyatlar Mayıs ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 87,35 artış kaydetti. Bu artış 1998'den bu yana görülen en yüksek artış oldu.

İstanbul Ticaret Odası (İTO), Türkiye enflasyonu için öncü gösterge olarak nitelendirilen mayıs ayı fiyat endekslerini yayımladı. Mayıs ayında perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi bir önceki aya göre yüzde 5,84, toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi ise yüzde 5,76 oranında arttı.

İstanbul'da perakende fiyatlarsa mayıs ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 87,35 arttı. İTO verilerine göre bu artış 1998'den bu yana görülen en yüksek artış oldu. Toptan Eşya Fiyatları İndeksi'ndeki artışta yüzde 79,12 olarak gerçekleşti.

Aylık Bazda Fiyat Değişimleri

Mayıs 2022'de perakende fiyatlarda bir önceki aya göre; kültür eğitim ve eğlence harcamalarında yüzde 12,15, konut harcamalarında yüzde 7,22, giyim harcamalarında yüzde 6,92, ev eşyası harcamalarında yüzde 6,84, gıda harcamalarında yüzde 4,97, ulaştırma ve haberleşme harcamalarında yüzde 3,79, sağlık ve kişisel bakım harcamalarında yüzde 3,15 artış görüldü.

Mayıs 2022'de toptan fiyatlarda bir önceki aya göre; mensucat grubunda yüzde 18,03, gıda maddeleri grubunda yüzde 7,42, yakacak ve enerji maddeleri grubunda yüzde 6,73, inşaat malzemeleri grubunda yüzde 3,34, madenler grubunda yüzde 0,89, işlenmemiş maddeler grubunda yüzde 0,24, kimyevi maddeler grubunda yüzde 0,19 artış görüldü.

SON 6 AYDA KONUTLARDA DOĞALGAZ YÜZDE 120, ELEKTRİK YÜZDE 151 ORANINDA ZAMLANDI...

Saray enerji faturalarına zam yapmaktan geri durmuyor, tarife dönemini bile beklenmeden elektrikte zam yapıldı. Elektrikte yüzde 151 olan toplam zam yılbaşı zammını da geçti, doğalgazda toplam zam 6 ayda yüzde 120'ye yükseldi. Enerji zamlarıyla makyajlı enflasyon bile üç haneye çıkacak, akaryakıt fiyatları böyle giderse 30 lirayı bulacak

Doğalgaz ve elektriğe yapılan zamlarla vatandaş nefes alamaz hale geldi. Saray iktidarının tek bildiği politika zam yapmak. Elektrikte tarife dönemini bile bekleyemeden bir ay önce zam yaptılar. Saray iktidarı enerji faturalarına zam yapmaktan geri durmuyor. Yeter ki zam yapayım diyor. Elektrikte toplam zam oranı yüzde 151'i bularak yılbaşındaki fahiş zammın da üzerine çıktı. Doğalgaz konut tarifesine yılbaşından bu yana yapılan üç zammın toplamı da yüzde 120 oldu.

Doğalgaz Konutta 6 Ayda Yüzde 120 Zamlandı!

2023'ün ilk çeyreğinde Karadeniz doğalgazının evlerde olacağını üç gün önce duyuran saray iktidarı; bugünden geçerli olmak üzere doğalgaz konut tarifesine yüzde 30, sanayi tarifesine yüzde 40 ve elektrik üretim tarifesine ise yüzde 17 oranında zam yapmıştır. Böylece doğalgaz konut tarifesi 1 Ocak'ta yüzde 25, 1 Nisan'da yüzde 35 ve son olarak 1 Haziran itibarıyla yüzde 30 oranlarında yapılan üç zamlı birlikte yılbaşından bu yana toplam yüzde 120 oranında zamlanmıştır. Son altı ayda sanayi tarifesi yapılan üç zamlı yüzde 213; elektrik üretim tarifesi ise yüzde 160 oranında artmıştır. Buna göre altı ayda doğalgaz tarifesi konutlarda 2 kattan fazla, sanayide ise 3 kattan fazla artış göstermiştir. Karadeniz doğalgazı müjdesi yine zamma dönüşmüş, iktidar vatandaşlarımızı bir kez daha kandırmıştır.

Tarife Dönemi Gelmeden Elektriğe Zam Yapıldı

EPDK da yayınladığı tarifeyle konut ve tarımsal sulamada yüzde 15; ticarethane ve sanayide yüzde 25 oranında zam yapmıştır. Elektrik tarifelerinin bir yılda 3 aylık dönemlerle Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında açıklanması gerekirken; EPDK zamlı tarifeyi bir ay önceden, Temmuz yerine Haziran ayında açıklamıştır. Tarife dönemi dışında zam yapılması; iktidarın gelecek aylarda da elektrik tarifesinde yeni zamlar yapabileceğini göstermektedir.

Elektrik Konutta 6 Ayda Yüzde 151 Zamlandı!

Yılbaşında Cumhuriyet tarihinin en büyük elektrik zammını yapan iktidar; KDV indirimi ve kademe değişikliği sözde adımlarla elektrikteki indirim yapıldığı algısı oluşturmuştu. Elektrik tüketiminin daha da artacağı yaz aylarında konutlarda yüzde 15 zam yapılması yılbaşında yapılan fahiş zammın yükünü daha da artırmıştır. Başka bir deyişle iktidarın şubat ve mart ayında elektrik faturasında sözde indirim yapılması için attığı adımların tamamının göstermelik olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Mayıs ayında 240 kilovatsaat tüketimin faturası 310 lira olurken; yapılan son zamlı fatura 360 liraya dayanacaktır.

Elektrikte Toplam Zam Yılbaşı Zammının Da Üzerine Çıktı

AK Parti iktidarı göstermelik indirim algısını konut abonelerinin yanı sıra ticarethane aboneleri için de yapmıştır. Yılbaşındaki yüzde 127 oranındaki fahiş zammın ardından 1 Mart'ta yapılan yüzde 25 oranındaki indirimin üzerinden 3 ay geçtikten sonra ticarethane ve sanayi abonelerine de 1 Haziran itibarıyla yüzde 25 oranında zam yapılmıştır. Başka bir deyişle saray iktidarı indirim değil, indirim algısı yaratmış; bu göstermelik adımların üzerinden 3 ay sonra yaptığı zamlı; elektrikteki toplam zam oranını yılbaşındaki zam oranının üzerine çıkarmıştır. Buna göre yılbaşından bu yana yapılan zam ve düzenlemeler dikkate alındığında yapılan son zamlı konutlarda düşük kademe yüzde 65, yüksek kademe ise yüzde 151 olmuştur.

Tarımsal Sulamaya Zam Gıda Güvenliğini Tehdit Eder

Temel gıda fiyatlarının sürekli arttığı ve gıda krizi uyarılarının yapıldığı bir dönemde çiftçilerimizin tarımsal sulamada kullandığı elektrik tarifesine 15 oranında zam yapmak adeta yangına benzin dökmek anlamına gelecektir. Çiftçilerimiz zaten artan gübre, ilaç ve akaryakıt fiyatlarıyla boğuşurken tarımsal sulama tarifi yılbaşından bu yana yapılan bu son zamlarla yaklaşık yüzde 128 oranında zamlanmıştır.

Hiçbir Ülke Vatandaşına Bu Kadar Zam Yapmıyor

İktidarın uyguladığı yanlış ekonomi politikalarının bedeli fahiş oranda yapılan enerji zamlarıyla vatandaşlarımıza ödetilmektedir. Saray iktidarı Rusya ile Ukrayna savaşı kaynaklı yaşanan krizi zamlara bahane olarak göstermesine karşın; hiçbir ülke vatandaşlarına bu oranda zam yapmamıştır. Türkiye; elektrik ve doğalgaza yapılan son zamlarla birlikte enerji enflasyonunda zirvede yer almaktadır. Vatandaşlarımız, temel gıda ürünlerinde durdurulamayan enflasyonun altında ezilirken; bu ürünlerin fiyatlarını daha da artıracak enerjiye zam yapmak insafsızlıktır.

Makyajlı Enflasyon Bile Üç Haneye Çıkacak

İktidarın enflasyonla mücadelede fırsatçılara asla izin verilmeyeceği yönünde verdiği mesajlara karşın tüm sektörlerin üretim maliyetlerini artıracak enerji zamlarını yapması asıl fırsatçılık olmuştur. Sarayda dün gece gerçekleştirilen ekonomi toplantısının hemen ardından söz konusu fahiş zamların gelmesi iktidarın tek politikasının zam yapmak olduğunu bir kez daha göstermiştir. Hem doğalgaz hem de elektrik tarifesine yapılan zamlardan vatandaşlarımız doğrudan etkileneneği gibi; hayat pahalılığının daha da artmasıyla da dolaylı olarak da etkilenecektir. Söz konusu enerji zamlarının ardından yaz aylarında enflasyonun makyajlansa bile üç haneye çıkması olasıdır.

Akaryakıt Fiyatı 30 Liraya Çıkabilir

Akaryakıt zamları da durmazken, önümüzdeki günlerde büyük zamların yapılması beklenmektedir. Son bir yıl içerisinde 1 Haziran 2021 tarihinden bugüne kadar benzine yüzde 235, motorine ise yüzde 250 oranında zam gelmiştir. Aralık 2021 tarihinde litre fiyatı 10 liranın üzerine çıkan benzin ve motorin, Şubat 2022'de 15 liranın üzerine, Mart 2022'de 20 liranın üzerine ve son olarak Mayıs 2022'de 25 liranın üzerine çıkmıştır. İktidarın müdahale etmemesi durumunda tüketimin artacağı yaz aylarında akaryakıt ürünlerinin fiyatı 30 liraya çıkması kaçınılmazdır.

FAİZCİYE VAR EMEKLİYE YOK!

Emekliye Ramazan ve Kurban Bayramı'nda birer maaş ikramiye programımızı kopyalayıp 1.000 TL ikramiyeye dönüştüren AK Parti, yüzde 61'e ulaşan enflasyona rağmen emekliye zam konusunu gündeme almadı. Kur Korumalı Mevduat (KKM) sahiplerine üç ayda 25 milyar TL ödeyen iktidar, 13 milyon emekliye yapılacak bayram ikramiyesi ödemesinin 25 milyar olduğunu, eğer zam yapılırsa 'hiperenflasyon' yaşanacağını bahane etti!

Yılbaşında asgari ücrete yapılan zam enflasyon karşısında eriyince yeniden gözden geçireceklerini ve gereğini yapacaklarını söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'a rağmen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, gündemlerinde asgari ücret artışının olmadığını açıkladı. Bu açıklamanın ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan, asgari ücrette U dönüşü yaparak aralık ayında duruma bakacaklarını söylemek mecburiyetinde kaldı. Ardından Kurban ve Ramazan bayramlarına emeklilere verilen ikramiyelerin hiçbir anlam ifade etmediği gündeme geldi. Beş yıl önce bizim iki bayramda birer maaş tutarında ikramiye programımızı kopyalayan AK Parti bayram ikramiyesini bir maaş tutarında değil 1000 TL olarak belirledi. Beş yıldır emeklilere aynı parayı ödeyen iktidar geçen yıl salgın ve artan fiyatlara rağmen sadece 100 TL artış yaparak emeklinin bayram ikramiyesini 1100 TL'ye çıkarttı. İkramiye 1100 TL'ye çıkarılırken yıllık enflasyon yüzde 17 idi. Aralık ayından bu yana enflasyon yüzde 61'e yükseldi.

✓ Emeklilere ödenecek iki bayram ikramiyesinin toplam tutarının 25 milyar TL olduğunu, zam yapılırsa bunun hiperenflasyona yol açacağını iddia eden Bakan, üyesi olduğu kabinenin Kur Korumalı Mevduat hesabına (KKM) paralarını, dövizlerini geçirenlere hem faiz hem de kur farkı garantisi olarak üç ayda 25 milyar lira ödendiğinden habersiz!

KKM hesap sahibi 1 milyon kişiye üç ayda ödenen 25 milyar vergisiz-stopajsız paralar hiperenflasyona yol açmaz iken, 13 milyon emekliye ödenecek 25 milyar enflasyonu azdıracak, ülke ekonomisini batıracak öyle mi? Çiftçinin, esnafın, çalışanların taleplerine gelince elini cebine atmayan iktidar, bütçedeki tüm imkânları kendi

müteahhitlerine akıtmakta sakınca görmüyor. Bayramda emekliye yapılacak zammın enflasyon felaketine yol açacağını öne sürüyor.

Her seferinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı frenleyen, çalışanların, emeklilerin daha iyi koşullarda enflasyon karşısında yaşamını idame ettirebileceği gelire sahip olmasına set çeken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı servet sahiplerinin, varlıkların koruyucusu ve hamisi olduğunu gösterdi. CHP ve paydaşlarının iktidarında çalışan, memur, işçi, asgari ücretli, emekli insanca yaşayacağı, enflasyon mağduru olmayacağı ücretlere sahip olacak. En düşük emekli aylığı ve emeklinin bayram ikramiyesi asgari ücretin altında kalmayacak.

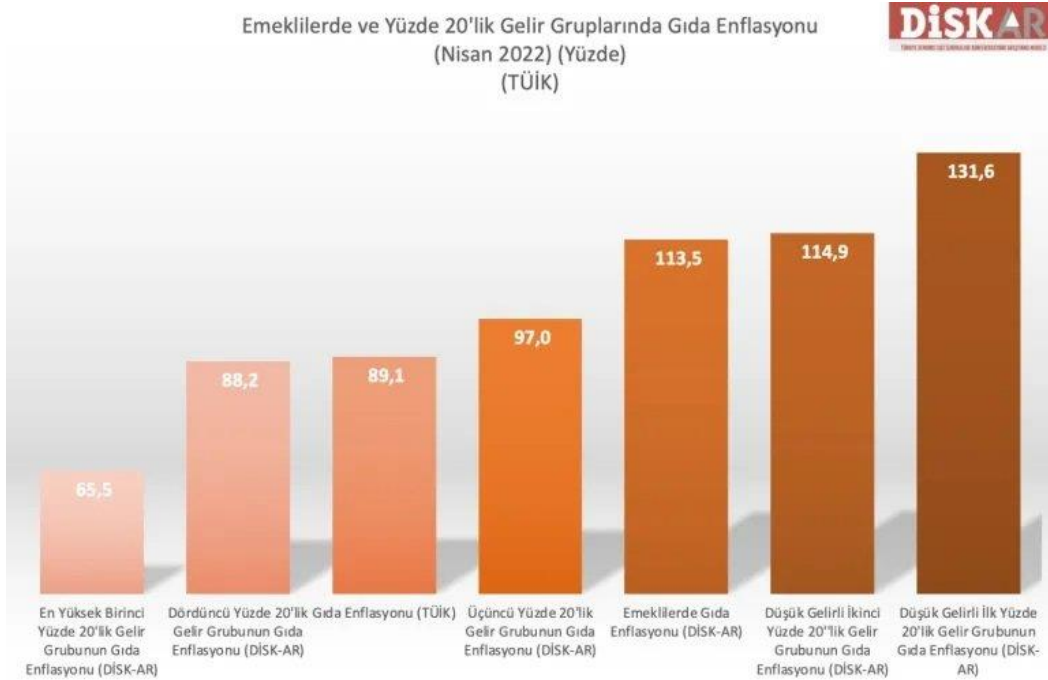
EMEKLİLERİN GIDA ENFLASYONU YÜZDE 113,5 OLDU

DİSK-AR'ın TÜİK verilerinden derlediği rakamlara göre, emeklilerin gıda enflasyonu yüzde 113,5, en yoksul yüzde 20'lik gelir grubunun hissettiği gıda enflasyonu ise yüzde 131,6 olarak gerçekleşti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, tüketici enflasyonu 2022 yılı nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 7,25, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 69,97 artarken yoksulların hissettiği gıda enflasyonu daha yüksek oldu.

TÜİK verilerine göre, gıda enflasyonu ortalama yüzde 89,1 olarak gerçekleşirken DİSK-AR'ın TÜİK verilerinden derleyerek farklı gelir gruplarına göre hesapladığı veriler, emeklilerde gıda enflasyonun yüzde 113,5 olduğunu gösterdi.

Üçüncü yüzde 20'lik gelir grubunun gıda enflasyonu yüzde 97 olurken, düşük gelirli ikinci yüzde 20'lik grubun gıda enflasyonu yüzde 114,9, en yoksul yüzde 20'lik gelir grubun gıda enflasyonu ise yüzde 131,6 olarak gerçekleşti.



Zenginlerin Enflasyonu Daha Düşük

Dördüncü yüzde 20'lik gelir grubunun gıda enflasyonu yüzde 88,2 olurken, en yüksek gelir grubunun gıda enflasyonu ise yüzde 65,5 oldu.

Böylece en yoksul gelir grubu yüzde 131,5 oranında gıda enflasyonu hissederken, en yüksek gelir grubu ise yüzde 65,5 oranında gıda enflasyonu hissetmiş oldu. DİSK-Ar, enflasyonun gelir gruplarına göre önemli ölçüde farklı hissedildiğini belirtti.

GEÇİM DİRDİNE DÜŞEN VATANDAŞ KARTLARI BOŞALTI

Haftalık kartlı harcamalar 50 milyar TL'nin altına düşmüyor. Kredi kartlarında borç bakiyesi bir yılda 80 milyar liralık artışla 231.6 milyar liraya ulaştı. Vatandaş kartlara yüklenince, haftalık kartlı harcamalar nisanda 59 milyara ulaşarak rekor kırdı.

Satın alma gücü giderek daralan vatandaş 10 liralık, 20 liralık alışverişte bile nakit kullanamaz duruma gelirken, kartların limitleri masraflara yetmiyor. Semt pazarlarında dahi artan post cihazları neticesinde son 7 haftadır banka ve kredi kartı ile yapılan haftalık harcamalar 50 milyar liranın altına düşmüyor. Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre "banka ve kredi kartı ile yapılan harcamalar tutarı" ise 25 Mart-12 Nisan haftasında 59 milyar 564 milyon lira ile tarihi rekor seviyesine ulaştı. Aynı hafta market harcamaları da 11 milyar 145 milyon lira ile rekor kırdı. 15 Nisan ile biten son hafta ise 10.2 milyar lirası marketlerde olmak üzere toplam 53 milyar 758 milyon liralık kartlı harcama gerçekleşti.



300 Milyarlık Artış

15 Nisan itibarıyla sene başından bu yana 707 milyar 311 milyon lira banka ve kredi kartlarıyla harcandı. Bu tutar geçen yılın aynı döneminde 400 milyar 453 milyon lira seviyesindeydi. İğneden ipliğe gelen zamlar kartlı harcamalarda yüzde 76.6 artışa yol açtı. Kartlı harcamalar arttıkça kredi kartı borçları da katlanarak artmaya başladı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, 15 Nisan haftasında 231 milyar 931 milyon TL'ye ulaşan kredi kartlarındaki borç bakiyesi 1 yılda tam 80 milyar TL büyüdü.

Son Bir Yılda 980 Bin Kişi Kart Borcundan Takibe Düştü

Kartlar ve kredili mevduat hesapları geçinmek için son çare olunca ilk kez kullananların sayısı da artıyor. Türkiye Bankalar Birliği verilerine göre, ocak ayında 373 bin kişi, şubatta ise 165 bin kişi ilk kez kredi kartı kullandı. Böylece şubat itibarıyla kredi kartı kullanan kişi sayısı 30.3 milyona çıktı. Bireysel kredi kartını ödemiş kişi sayısı ise Şubat 2021 itibarıyla son bir yılda 980 bin kişiye ulaştı.

YOKSULLUK SINIRI ASGARİ ÜCRETİN DÖRT KATINI AŞTI!

Açlık Ve Yoksulluk Sınırında Büyük Artış

Türk-İş verilerine göre, nisan ayında açlık sınırı asgari ücretin 1070 TL üzerine çıkarak 5 bin 323 TL'ye yükseldi. Yoksulluk sınırı ise 17 bin 340 TL'ye ulaştı. Türk-İş ayrıca, bayramdan sonra ekmeğe, et ve süt fiyatlarında yeni zamlar olabileceğine işaret etti.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş), nisan ayına ilişkin açıkladığı açlık ve yoksulluk sınırı verileri, hayat pahalılığındaki ciddi artışta gözler önüne serdi.

Buna göre, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 5 bin 323,64 TL'ye çıktı.

Gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı (yoksulluk sınırı) 17 bin 340,47 TL'ye yükseldi.

Bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' ise aylık 6 bin 965,47 TL'ye ulaştı.

Asgari Ücretin 1070 TL Üzerinde

Yılın ikinci ayında asgari ücretin 300 TL üzerine çıkararak 4 bin 552 TL'ye yükselen açlık sınırı, mart ayında 4 bin 928 TL'yi aşmıştı. Yoksulluk sınırı ise mart ayında 16 bin 52 TL idi.

Buna göre yılın dördüncü ayında açlık sınırı, 2022 asgari ücretinin 1070 TL üzerine çıktı.

Gıda Fiyatlarındaki Yıllık Artış Yüzde 85'i Aştı

Türk-İş'ten yapılan yazılı açıklamada, mutfak enflasyonundaki artışın nisanda aylık yüzde 8,02 olduğu, son 12 aylık artışın ise yüzde 85,02 olduğu belirtildi.

Açıklamada, bir ayda ortalama olarak süt fiyatlarının yüzde 21, peynirin yüzde 18, yoğurdun yüzde 23 zamlandığı belirtildi. Buna göre:

- Maliyet artışlarıyla birlikte süt ve süt ürünleri fiyatlarının yaz aylarında artmaya devam edeceğine işaret edildi.
- Nisan ayında dana, kuzu, tavuk ve balıkentinin hepsinde fiyat artışları olduğu vurgulandı. "Balık sezonu kapanırken en ucuz balık hamsi 45 TL oldu. Tavuğun kg fiyatı 40 TL'yi buldu" denilen açıklamada, "Kuru fasulye ve kırmızı mercimek fiyatı artarken nohut ve yeşil mercimeğin fiyatı değişmedi. Yağlı tohumlar zamlanırken en çok artış ortalama yüzde 23'le yer fıstığında oldu" denildi.

'Yurttaş Sebze Ve Meyveyi Taneyle Alıyor'

- Ekmek ve tahıllar grubunda ise, il ve ilçe belediyelerinden bazılarının alım gücü düşen yurttaş için ekmekte indirim sağlayan kupon dağıtmaya başladıkları belirtildi. Açıklamada, "Görece uygun maliyetle karın doyurmak için tercih edilen karbonhidrat kaynağı makarna, pirinç, bulgur ile un ve irmik fiyatlarının tamamı yükseldi" denildi.
- Taze sebze-meyve grubunda ise, sabit gelirli tüketicilerin artık taneyle meyve-sebze almaya başladığı belirtildi.
- Açıklamada, "Pazarıcı esnafı da müşteriyi markete kaybetmemek için banka komisyonuna rağmen POS cihazına geçti" ifadelerine yer verildi.

Toplu Alışveriş Azaldı, Küçük Paketler Öne Çıktı

Türk-İş'ten yapılan açıklamada şu değerlendirme dikkat çekti:

"İçinde bulunduğumuz enflasyonist dönem tüketici alışkanlıklarında önemli değişikliklere yol açıyor. Marketlerde ve semt pazarlarında toplu alışveriş azalıyor, az ve sık alışveriş artıyor. Daha küçük paketler, daha ekonomik markalar tercih ediliyor. Tüketicinin özel markalı (private label) ucuz ürünlere yönelmesi indirim marketi sayısını ülke genelinde 34 bine yükseltti."

DIŞ TİCARET AÇIĞI NİSANDA 6,1 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

Dış ticaret açığı nisan ayında petrol ve doğalgaz gibi artan enerji fiyatlarının etkisiyle yüzde 98.1 artarak 6.1 milyar dolara yükseldi.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, 2022 Nisan ayına ilişkin dış ticaret verilerini açıkladı.

Buna göre, ihracat nisanda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 24,6 artışla 23,4 milyar dolara çıktı. İthalat ise, neredeyse tamamı ithal edilen petrol ve doğalgazdaki fiyat artışları nedeniyle yüzde 34.9 yükselerek 29.5 milyar dolar oldu.

Muş, nisan ayında dış ticaret hacmi, geçen yıla göre yüzde 30,1 oranında artışla 52,8 milyar dolara yükseldiğini ifade etti.

Dış ticaret açığı ise nisan ayında petrol ve doğalgaz gibi artan enerji fiyatlarının etkisiyle yüzde 98.1 artarak 6.1 milyar dolara yükseldi.

En Fazla İhracat Almanya, ABD Ve İngiltere'ye

Muş'un açıkladığı bilgilere göre, nisan ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 79 oldu.

En fazla ihracat yapılan ülkeler 2.1 milyar dolar ile Almanya, 1.7 milyar dolar ile ABD ve 1.1 milyar dolar ile İngiltere oldu.

2022 Ocak-Nisan döneminde gerçekleşen 33,2 milyar dolarlık ithalat artışının 20,7 milyar dolarlık kısmı enerji ithalatındaki artıştan, özellikle de doğalgaz ve ham petrol ithalatındaki yükselişten kaynaklandı.

Enerji İthalat Faturası Rekora Yakın Seyretti

Öte yandan, Türkiye'nin enerji ithalatı, küresel enerji fiyatlarındaki keskin artışla nisan ayında geçen yıl aynı ayına göre yüzde 134.1 artışla 7.75 milyar dolara, ilk 4 ayda ise yüzde 173.1 artışla 32.75 milyar dolara yükseldi.

Ticaret Bakanlığı öncü verilere göre, Türkiye'nin aylık olarak rekora yükselen enerji ithalat faturası bu yıl kırılan aylık rekor olan 8.8 milyar doların sınırlı altında kalsa da nisan ayında da rekora yakın seyretmeye devam ediyor.

Türkiye'nin neredeyse tümüyle ithal ettiği petrol ve doğalgazın fiyatı bir yıldan uzun süredir neredeyse kesintisiz artış kaydediyor.

Uluslararası petrol fiyatları Nisan ayında geçen yılın iki katı, doğalgaz fiyatları ise beş katı seviyelere yükseldi.

DIŞ TİCARET AÇIĞI OCAK-NİSAN DÖNEMİNDE YÜZDE 130 ARTTI!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Nisan ayına ilişkin dış ticaret istatistiklerini yayımladı. TÜİK'e göre dış ticaret açığı Nisan'da yüzde 98,5; Ocak-Nisan döneminde ise yüzde 130 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle oluşturulan genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verileri açıklandı.

Verilere göre; ihracat Nisan 2022'de, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24,6 artarak 23 milyar 368 milyon dolar oldu. Verilere göre; ithalat da yüzde 35 artarak 29 milyar 480 milyon dolar olarak gerçekleşti. Ocak-Nisan döneminde ihracat yüzde 21,6, ithalat 40,2 arttı.

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2022 yılı Ocak-Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 21,6 artarak 83 milyar 531 milyon dolar, ithalat yüzde 40,2 artarak 116 milyar 85 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Nisan ayında enerji ürünleri ve altın hariç ihracat yüzde 22,9, ithalat yüzde 16,4 arttı

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2022 Nisan ayında yüzde 22,9 artarak 17 milyar 794 milyon dolardan, 21 milyar 869 milyon dolara yükseldi.

Nisan ayında enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat yüzde 16,4 artarak 18 milyar 227 milyon dolardan, 21 milyar 223 milyon dolara yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret fazlası Nisan ayında 647 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi yüzde 19,6 artarak 43 milyar 92 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 103,0 oldu.

Dış Ticaret Açığı Nisan Ayında Yüzde 98,5 Arttı

Nisan ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 98,5 artarak 3 milyar 80 milyon dolardan, 6 milyar 113 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Nisan ayında yüzde 85,9 iken, 2022 Nisan ayında yüzde 79,3'e geriledi.

Dış Ticaret Açığı Ocak-Nisan Döneminde Yüzde 130 Arttı

Ocak-Nisan döneminde dış ticaret açığı yüzde 130,0 artarak 14 milyar 154 milyon dolardan, 32 milyar 553 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Ocak-Nisan döneminde yüzde 82,9 iken, 2022 yılının aynı döneminde yüzde 72,0'a geriledi.

DÖVİZ YÜKSELİYOR, GARANTİ YÜKÜ ARTIYOR

Çanakkale'deki garanti 2 ayda günlük 900 bin TL arttı, Osmangazi'deki garanti 6 ayda günlük 4,6 milyon TL arttı, YSS Köprüsü'ndeki garanti 6 ayda günlük 1,35 milyon TL arttı, üç köprünün günlük garanti yükü 7 milyon lira arttı... Köprülere verilen günlük garanti 50 milyon liraya dayandı.

İktidarın devletin kasasından tek kuruş çıkmadığını savunduğu köprülere verilen garanti yükü Türk Lirası'ndaki değer kaybı nedeniyle her gün daha da artıyor. Açılışının üzerinden henüz iki ay geçen 1915 Çanakkale Köprüsü'ne verilen garanti tutarı kurdaki artış nedeniyle günlük yaklaşık 900 bin lira artmış durumda. Yılbaşından bu yana Osmangazi için verilen garanti tutarı ise günlük 4,6 milyon lira, Yavuz Sultan Selim için verilen garanti tutarı da günlük 1,35 milyon lira arttı. Üç köprüye verilen garantinin yalnızca bir günlük yükü

41,8 milyon liradan 48,7 milyon liraya çıkarak neredeyse 7 milyon lira arttı. Mantık dışı garantiler kara deliğe dönüşüyor. Bu nedenle dövizle verilen garantilerin tamamı derhal Türk Lirası'na çevrilmeli.

Yapılan çalışmada, AK Parti iktidarının devletin kasasından tek kuruş verilmediğini iddia ettiği yap-işlet-devret (YİD) modeliyle yapılan köprülere döviz üzerinden verilen mantık dışı garantiler, yalnızca bu yıl içinde artan döviz kuru nedeniyle katlandığı ortaya çıktı.

Çanakkale Garantisi İki Ayda Günlük 900 Bin Lira Arttı

1915 Çanakkale Köprüsü'ne 15 Avro artı KDV üzerinden günlük 45 bin araç garantisi verildi. Buna göre köprü'nün hizmete açıldığı 18 Mart 2022 tarihinde araç başına verilen garanti tutarı iki ay içinde kurdaki artış nedeniyle KDV dâhil 289 liradan yaklaşık 309 liraya yükseldi. Başka bir deyişle 1915 Çanakkale Köprüsü için yalnızca bir günlük verilen garanti tutarı 2 ay gibi kısa bir sürede günlük 13 milyon liradan 25 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla 13 milyon 900 bin liraya yükseldi. Buna göre Çanakkale Köprüsü için döviz üzerinden garanti verilmesi nedeniyle iki ayda günlük garanti tutarı yaklaşık 900 bin lira tutarında artmış oldu.

Osmangazi Garantisi 6 Ayda Günlük 4,6 Milyon Lira Arttı

Osmangazi Köprüsü'ne 35 dolar artı KDV üzerinden günlük 40 bin araç geçiş garantisi verildi. Bu kapsamda yılbaşından bu yana araç başına verilen garanti tutarı kur artışı nedeniyle KDV dâhil 560 liradan 675 liraya yükseldi. Başka bir deyişle Osmangazi Köprüsü için günlük verilen garanti tutarı 1 Ocak 2022 tarihinden bu yana günlük 22 milyon 400 bin liradan 27 milyon liraya yükseldi. Buna göre Osmangazi Köprüsü için döviz üzerinden garanti verilmesi nedeniyle yılbaşından bu yana günlük garanti tutarı 4 milyon 600 bin lira artmış oldu.

Yavuz Sultan Selim Garantisi Günlük 1,35 Milyon Lira Arttı

Yavuz Sultan Selim Köprüsü'ne 3 dolar artı KDV üzerinden günlük 135 bin araç geçiş garantisi verildi. Buna göre yılbaşından bu yana araç başına verilen garanti tutarı kur artışı nedeniyle KDV dâhil 48 liradan yaklaşık 58 liraya yükseldi. Başka bir deyişle Yavuz Sultan Selim Köprüsü için günlük verilen garanti tutarı 1 Ocak 2022 tarihinden bu yana günlük 6 milyon 480 bin liradan 7 milyon 830 bin liraya yükseldi. Böylece Yavuz Sultan Selim Köprüsü için döviz üzerinden garanti verilmesi nedeniyle bir günlük garanti tutarı yılbaşından bu yana 1 milyon 350 bin lira artmış oldu.

Üç Köprü'nün Günlük Garantisi 7 Milyon Lira Arttı

25 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla dolar kuru 16,35 lira; avro kuru ise 17,44 liraya çıktı. Milli paramız Türk lirasındaki değer kaybı maalesef sürüyor. Bu hepimizi yoksullaştırdığı gibi AK Parti iktidarının mantık dışı bir şekilde döviz üzerinden verdiği garantilerin yükünü ise daha da artırıyor. İki ay gibi kısa bir süre önce açılan 1915 Çanakkale Köprüsü'ne yalnızca bir günlük verilen geçiş garantinin tutarı 18 Mart'tan bu yana yaklaşık 900 bin lira arttı. Aynı şekilde Yavuz Sultan Selim Köprüsü'ne verilen bir günlük geçiş garantisi tutarı ise yılbaşından bu yana 1 milyon 350 bin lira; Osmangazi Köprüsü'ne verilen bir günlük tutar da 4,6 milyon lira arttı. Döviz üzerinden mantık dışı garanti verilen bu üç köprü'nün bir günlük garanti bedeli kurdaki artış nedeniyle 41,8 milyon liradan 48,7 milyon liraya çıktı. Yani bir günlük artışın kamuya maliyeti bir günlük yaklaşık 7 milyon lira. Döviz kurunun hiç artmayacağı varsayılsa bile bu maliyet aylık 200 milyon liranın üzerine çıkıyor.

1 SAATLİK EMEK 1 KİLO DOMATESTEN UCUZ!

Vatandaş boğaz tokluğuna çalışmaya mahkûm eden iktidar, mülteci istihdamından medet umuyor

Ülkemizdeki saatlik işgücü ücreti dünyada ve Avrupa'da en dip sıraya indi. Doktorlara 'giderlerse gitsinler' diyen Cumhurbaşkanı'nın atanmış Bakanı da 'mühendis ihraç ediyoruz' diye övünüyor. Ülkeyi ucuz emek diyarına çevirenler Suriyeli, Afgan, Pakistanlı istihdamı tehdidiyle kendi vatandaşını boğaz tokluğuna çalışmaya mahkûm ediyor.

1,4 milyar nüfuslu Çin'in bile ucuz emek politikasını yıllar önce terk etti. İktidarın en başta ilk düğmeyi yanlış iliklemeyle her alanda çatırdatarak çöken ekonomi modeli, ülkeyi nitelikli beyin göçünün hızlandığı, ucuz ihracat ve ucuz emek cennetine çevirdi. Türkiye, Eurostat 2021 sıralamasında saatlik 29,8 liralık işgücü maliyeti ve çalışma ücreti ile 32 Avrupa ülkesi içinde sonuncu. AB'de saatlik ücret ortalama 28,6 Euro iken Türkiye'de 3,7 Euro! TÜİK'in 29,8 TL'lik saatlik ücret tutarıyla çalışanın emeği 1 kilo domatesten ucuz! Bu yetmezmiş gibi AK Parti Genel Başkan Yardımcısı asgari ücretin altında çalıştırılan mültecilere övgüler düzerek, Kayseri sanayisinin Suriyeli işçiler sayesinde ayakta kaldığını söylüyor. İktidar sözcüleri kendi vatandaşlarını Suriyeli, Afgan, Pakistanlı, Afrikalı göçmen istihdamıyla tehdit ederek, nisanda 6 bin lirayı aşan açık sınırının altındaki ücretlerle çalışmaya razı olup şükretmelerini istiyor.

İktidarın bakış açısı, ucuz emek sömürüsüyle ekonomiyi ayakta tutup, ihracatı artırmak, Türkiye'ye yatırım ve sermaye çekmek. Bu bakış açısıyla ekonomiyi yönetemedikleri gibi, ülkeyi krize sürükleyip yoksullaştırıyorlar. Resmi rakamlarla yüksek teknoloji, katma değerli ürünlerin ihracattaki payı gerilerken, değersizleştirdikleri TL, müdahalelere rağmen artan kurlarla, ihracat mallarımız sudan ucuza dönüşüyor. Dış ticaret hadlerinde makas açılıyor. İlk üç ayda yüzde 138,5 artan dış ticaret açığı 26 milyar dolara ulaştı. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 82'den yüzde 69'a düştü. Bir birim ihracat için, üç birim ithalata mecbur hale gelindi.

Çin bile 60-70 yıl önce uyguladığı ucuz emek politikasını terk edip, yüksek teknoloji mal ihracatına geçerek dış ticaret fazlası verir hale geldi. İktidar ise hâlâ emeği ucuzlatmaktan, mülteci istihdamından, dünyanın terk ettiği modellerden medet umuyor. Yüksek teknoloji ürünleri üretecek, eğitilmiş yetişmiş insanlarımız kendi ülkelerinden göç ediyor. Binlerce doktorun yanı sıra, yeni mezun veya yetişmiş mühendislerimiz de hızla ülkeyi terk ediyor. Avrupa başta olmak üzere beyin göçü artıyor. Bu vahim tabloyu görmezlikten gelen iktidarın uyguladığı politikalarla, sadece ülkenin parasal, finansal, tarımsal, sanayi ve üretim kaynakları değil, Türkiye'yi geleceğe taşıyacak yetişmiş-eğitilmiş insan kaynakları, beşerî sermayesi de tüketiliyor.

Bu kadar yanlış, bilmeden yapılmaz! İktidarın bilerek, isteyerek ülkeyi yıkıma götürdüğünün, eğitilmiş insanlardan hazzetmediğinin kanıtı, Cumhurbaşkanının ve atadığı bakanın söylemleri. Ağır çalışma koşulları, düşük ücretler ve emek istismarı karşısında iyileştirme talepleri iktidar tarafından duymazlıktan gelen binlerce deneyimli, müteahhas, uzman doktorun yurt dışına gitmesine 'giderlerse gitsinler' diyerek umursamazlık sergileyen Cumhurbaşkanının atadığı Ulaştırma ve Altyapı Bakanı ise patlama yapan yetişmiş mühendis göçü karşısında 'artık mühendis ihrac ediyoruz' pervasızlığında. İktidarın bu tavır ve bakış açısıyla Türkiye yönetilemez sadece ve sadece bilinçli olarak batırılır!

SOSYAL DEVLET ÇÖKTÜ!

Sağlık Bakanlığının pandemi sona ermeden, vakalar ve vefatlar devam ederken sağlık uygulama tebliğinde değişikliğe giderek hastanelere yatanlar için pandemi bakım ve yoğun bakım ücret ödemelerini yürürlükten kaldırması, sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmayan bir karardır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) pandeminin bittiğini ilan etmedi. Anlaşılan iktidarın acelesi var ve bir an evvel halkın sağlığı için yapılan salgın harcamalarından kurtulmak istiyor!

Sağlık Bakanlığı Sağlık Uygulama Tebliği'nde yaptığı değişiklikle SGK ve sosyal güvenlik kapsamında olup, Covid-19 nedeniyle hastanelere yatanların 'pandemi bakım ve yoğun bakım hizmet ücreti' ödemelerini sonlandırdı. Koronaya yakalanıp özel hastanelere yatanlara SGK hiçbir ödeme yapmayacak, vatandaş her şeyi cebinden ödeyecek. Kamu ve şehir hastanelerine yatanlardansa katkı ve katılım payı alınacak. Muhtemelen bunun bir adım sonrası, özel hastanelerde zaten 250-450 TL arasında yapılan COVID19 testleri, kamu hastanelerinde bedelsiz olmaktan çıkartılarak, hastalardan katkı payı istenecek. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) henüz salgının tam olarak bittiğini ilan etmedi. AB Sağlık Örgütü aynı şekilde salgınla ilgili önlemleri sürdürüyor. İngiltere aylardır COVID19 testinin paralı olup olmamasını tartışıyor ve kamuoyu tepkisi nedeniyle test ücretsiz.

Türkiye'de iktidar, anayasanın 'Sosyal Devlet' ilkesini ve emredici hükmünü görmezden gelerek alelacele pandemi tedavi ve yoğun bakım ücretlerini ödemeyi durdurdu. Vaka ve vefat sayıları düşüş gösterse de gerçek tablonun ne olduğu bilinmiyor.

✓ HES kodu uygulaması kaldırıldığı için bulaş sayısı ve virüs taşıyanların takibi terk edildi. Bilim insanları bu yönde atılacak bir adımın yanlış olacağını henüz salgının tam olarak bittiğinin bilimsel olarak tescil edilmediğini ifade ediyor.

Üç aylık bütçe rakamları SGK'nın iflasa sürüklendiğini, ocak-mart döneminde hazinenin SGK'nın açıklarını kapatabilmek için 31 milyar TL aktardığını gösteriyor. Hazine bu aktarmaları yapabilmek için borçlanıyor. Geçen hafta iki ayrı borçlanma ihalesinde yüzde 21 faizle yaklaşık 20 milyar TL borçlandı.

Sağlık Bakanı Suriyelilere yönelik olarak Göçmen sağlığı merkezlerinin dışında ikinci veya üçüncü basamakta sağlık hizmetine ihtiyaç duyulması halinde doğrudan sağlık hizmeti sunumu sağlandığını belirterek; yaklaşık 97 milyon poliklinik hizmeti, 3 milyonun üzerinde yataklı tedavi hizmeti, 2,6 milyon ameliyat gerçekleştirildiğini, 754 bin Suriyeli bebeğin sağlık tesislerinde, kadın-doğum ünitelerinde dünyaya geldiğini açıkladı.

Ortada olan gerçek; Suriyeliler başta olmak üzere diğer sığınmacı ve mültecilere sağlanan bedelsiz sağlık hizmetleri, muayeneler, ilaçlar ve ameliyatlara, SGK üzerinde ağır yük oluşturmaktadır. AB fonlarından destek gelse de harcama yükü bütçe, hazine, SGK tarafından ve vatandaşın ödediği vergilerden karşılanmaktadır.

İktidar, milyonlarca Suriyeliye verilen bedava sağlık hizmeti için yüklü harcamalarla kaynakları tüketirken, faturayı kendi vatandaşına çıkartmaktadır. Daha önce Suriyelilere harcanan milyar dolarları savunarak ‘yine harcarız’ diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan son günlerde Suriyelileri ‘onurlu ve güvenli bir şekilde geri göndermekten’ söz etmeye başladı. İktidar ittifakının küçük ortağı, düzensiz göçün istila olduğunu, misafirliğin de bir sınırı olması gerektiğini söylemeye başladı. **Bizim yıllardır söylediğimiz noktaya geldiler ve yanlışlarını itiraf ettiler.**

CHP, SOLUNUM CİHAZINA BAĞLI HASTALARA NEFES OLDU

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun başlattığı elektrik faturası direnişi kamuoyunda büyük yankı uyandırırken, akıllara solunum cihazına bağlı hastaların durumunu getirdi. CHP Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, solunum cihazına bağlı ALS hastalarının yüklü miktardaki faturalarını ortaya çıkardı. Solunum cihazına bağlı hastalar için elektriğin hayati bir ihtiyaç olduğuna dikkat çeken Akkuş İlgezdi, “ALS hastalarına ait elimize ulaşan 1700 lira, 1665 lira, 1210 liralık elektrik faturaları var ve ALS hastası ailelerin dayanacak gücü kalmadı. Vatandaş kör karanlıklara mahkûm edenler, aynı zamanda solunum cihazına bağlı hastaları nefessiz bıraktıklarının farkındalar mı? Genel Başkanımızın elektrik faturası direnişi solunum cihazına bağlı hastalarımıza da nefes olacak” dedi.

Öksüz Hastalık: ALS

Türkiye’de ALS Derneği verilerine göre 6-8 bin civarında ALS hastası var. 40-60 yaşları arasında başlayan bu hastalıkta, hastaların kaslarında güçsüzlük ve erime meydana geliyor. Dünyada her yıl yüz binde 2 kişi, ALS hastalığına yakalanıyor. Ortalama 2 yıl içinde bakıma muhtaç hale gelen ALS hastaları ve solunum cihazına bağlı tüm hastaların sesi olan CHP’nin Sağlıkta Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, ALS hastalarının faturalarını paylaştı ve şunları söyledi:

İşte ALS Hastalarının Faturaları

“ALS hastalarına ait elimize ulaşan 1700 lira, 1665 lira, 1210 liralık elektrik faturaları var. Vatandaşlarımız bu faturaları nasıl ödeyecek? Elektrik desteği ise hane başı 200 TL. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın verilerine göre Türkiye’de sadece 144 hastaya elektrik desteği veriliyor. Fakat solunum cihazına bağlı hasta sayısının ise 700 bin civarında olduğu söyleniyor. Evde mekanik ventilatör kullanan ALS hastaları, elektriği tedavi amaçlı kullanmaktadır. Bu nedenle yapılan elektrik masrafı, tedavi gideri olarak kabul edilmelidir. Tedavinin kesilmesi durumunda hastanın yaşaması mümkün değil. Hayati ihtiyaç olduğu için bu hizmet, sağlık hizmeti kapsamında olmalıdır. Elektrik faturalarının hastanede yoğun bakım ortamında oluşturulan koşulları sağlayacak miktarı, SGK kapsamında ödenmelidir. Aksi takdirde ALS hastalarımız 2 bin liralık faturaların altından kalkamıyorlar.”

Elektriği Kesilirse Boğulurlar

Elektriğin, solunum cihazına bağlı hastalara nefes olduğunu söyleyen Akkuş İlgezdi, sözlerini şöyle sürdürdü: “ALS hastalarının yarısı hem solunum cihazına bağlılar hem de ağızdan beslenemeyen hastaların beslenmesini sağlamak için mideye tüp yerleştirilen ve PEG olarak bilinen bir ameliyat geçiriyorlar. Solunum cihazına 1-2 saat değil 24 saat bağlılar. Yani oksijen onlar için destek değil mecburiyet, çünkü vücudun nefes alacak kasları çalışmıyor. Belki 1 dakika kadar tüpten ayrı kalabilir fakat ikinci dakikada boğulurlar.”

Sağlık Sistemi ALS Hastasını Eve Hapsediyor

ALS hastalığının evde bakım gerektirmesinden kaynaklı birçok zorluğu olduğuna değinen Akkuş İlgezdi, “Bu hastalarımız 24 saat hastanede kalamıyor. Normalde hastanelerde yatırılacak olsalar yoğun bakımlarda yer kalmaz. Bu sebeple mideden beslenme ve boğazından solunum cihazına bağlanma gibi ilk müdahale işlemleri gerçekleştirilip evlerine gönderiliyorlar. Bu hastalara evlerinde aileleri bakıyor. Aileleri adeta yoğun bakım hemşireleri gibi tıbbi destek veriyorlar. Normalde bir insanı yaşatmak, tedavisini gerçekleştirmek sağlık sisteminin işidir. Ama bu hastalıkta sağlık sistemi, aileyi hastayı bırakıp gidiyor ve eve hapsediyor. İşte bu yüzden ALS öksüz hastalıktır” dedi.

Aileler Perişan

ALS hastalarının ailelerinin tam bir yoğun bakım ortamında yaşadığına ve bu durumun da aileler üzerinde ciddi psikolojik sıkıntılar doğurduğuna değinen CHP’li Akkuş İlgezdi: “ALS hastalığı tam bir kendi bedeninde kilitli kalma halidir. ALS hastalığına ve hastalara, devlet yeteri kadar bütçe ayırmıyor. ALS hastalarımız gözden çıkarılmış hastalar olarak görülmektedir. ALS hastalarının aileleri, masrafların altında eziliyor. Ailelerin dağılmasına varan üzücü süreçler dahi görülmektedir. Çocuklar fırsat eşitsizliği yaşıyorlar. Evde sürekli

aspirasyon yapılıyor, alarmlar çalıyor, hastanın başında sürekli durmak gerekiyor. Yani aile tam bir yoğun bakım ortamında yaşıyor. Bu durumdan en çok da çocuklar etkileniyor.”

HAYATLARI PAMUK İPLİĞİNE BAĞLI

İş güvenliği yasasının yürürlüğe girmesinin üzerinden 10 yıl geçti ama iş cinayetleri artarak sürüyor. Çalışan nüfusta iş ve gelir kaybı, eşitsizlik, yoksulluk ve ardından gelen tüm sağlık ve sosyal sorunlar giderek daha da bunaltıcı bir duruma geliyor.

Başta temel gıda, kira, ısınma, ulaşım olmak üzere her şeye yapılan zam furçasında düşük ücret-işsizlik-güvencesiz çalışma üçgeninde işçilerin fiziki ve ruhsal sağlığı etkileniyor.

İLO tarafından her yıl farklı bir tema belirlenerek kutlanan Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü için 2022 yılının teması, ‘olumlu bir güvenlik ve sağlık kültürü yaratmada katılım ve sosyal diyalogun önemi’ olarak belirlendi.

Türkiye işçilik hak ve güvenceleri bakımından günden güne daha da kötüye gidiyor. İSİG Meclisi’nin verilerine göre bu yılın ilk üç ayında 347 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti.

2012 yılında çıkarılan 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun TBMM’de görüşüldüğü sırada hükümet ve ilgili bakanlık yetkilileri; “yasadan sonra iş kazaları ve meslek hastalıklarında azalma olacağını” söylemişti. Ancak resmi istatistikler gösteriyor ki, 2012 yılından bu yana iş kazası sayıları ve iş kazası sonucu ölümlerde azalma bir yana, hep artış yaşandı.

Yıllar	İş kazası sayısı	İş cinayetinde ölen sayısı	İş kazası sıklık hızı*
2010	62.903	1.444	2,46
2011	69.227	1.563	2,45
2012	74.871	744	2,43
2013	191.389	1.360	5,88
2014	221.366	1.626	6,51
2015	241.547	1.252	6,77
2016	286.068	1.405	7,90
2017	359.653	1.633	9,94
2018	430.985	1.541	10,76
2019	422.463	1.147	10,76
2020	384.262	1.231	10,85

İş kazası sıklık hızında 2012 sonrasında artış yaşandı. *(1 milyon iş saatinde)

ÇOCUK DA YAŞLI DA ÖLÜYOR

30bin işçi

Son 20 yılda iş cinayetinde ölenler

75bin işçi

Son 20 yılda yaralanan sayısı

100binde 8,2 işçi

İş kazalarında ölüm oranı

23 işçi

3 ayda ölen 65 yaş üstü işçi sayısı

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO) Başkanı Yunus Yener, bu artışların sermayenin azami kâr hırsı ve iktidarın sermayeyi destekleme politikalarından kaynaklandığını söyledi.

İSİG Meclisi verilerinde SGK verilerine kıyasla daha fazla ölüm yaşanıyor. SGK verilerine göre ölüm vakaları 2020 yılında 2012’ye göre yüzde 165, İSİG Meclisi verilerine göre de yüzde 276 oranında arttı.

İş kazaları ve iş cinayetlerindeki bu artışların ana nedenleri, serbestleştirme-özelleştirme, sendikasılaştırma, esnek-güvencesiz çalışma, kayıtdışı istihdam politikaları, çalışma koşullarının ağırlığı ve en son Covid-19 salgınına karşı önlemlerin yetersizliği.

İSİG tıp, mühendislik ve sosyal bilimler ile bağlantılı olmasına karşın kanunda sorumluluklar esasen uzmanlara ve hekimlere yüklenmiştir. İşyeri hekimi, mühendis, teknik eleman, hemşire ve diğer sağlık personeline yönelik eğitim hizmetleri dışarıdan satın alma yoluyla ticarileştirilmiştir. Özel öğretim kurumlarına yetki tanınmasıyla mühendislik meslek örgütlerinin fonksiyonu dışlanmıştır. Tam zamanlı İş Güvenliği Mühendisliği dışlanmış, uzmanlar işverenlere bağımlı kılınmış, iş kazalarında işverenlerin sorumluluğu kaldırılmıştır. Yüzlerce eğitim kurumu ve binlerce Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB) kurulmasıyla adeta eğitim kurumu ve OSGB çöplüğüne yol açılmıştır.

İşçi sağlığı, iş güvenliği ve tüm çalışma yaşamı mevzuatı, kamuculuk ve sosyal devlet ilkeleri uyarınca yeniden düzenlenmelidir” denilerek “Aksi durumda on milyonlarca emekçinin insanca çalışma ve yaşam haklarının gaspı sürecek.

Savaşta Daha Az İnsan Ölüyor

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu CHP Grubu Sözcüsü Ünal Demirtaş Türkiye'nin iş kazalarında hâlâ Avrupa'da birinci, Dünya'da ise üçüncü sırada yer aldığını anımsattı. 20 yılda iş kazalarında yaşamını yitiren işçi sayısının 30 bine yaklaştığını aktaran Demirtaş, şöyle dedi: "İş kazasında yaralanıp geçici iş görmezlik ödemesi alan işçi sayımız ise yıllık ortalama 75 bin. İç savaşta bile bu kadar çok insan yaşamını yitirmiyor, bu kadar kişi yaralanmıyor. EUROSTAT istatistiklerine göre ise Avrupa ülkelerinde iş kazaları sonucu ortalama her 100 bin işçide 2 işçi yaşamını yitirirken ülkemizde her 100 bin işçide 8,2 işçi yaşamını yitiriyor. Veriler, AKP'nin bu alanda ne kadar başarısız olduğunu ve ülkemizde kara bir tablo olduğunu açıkça ortaya koymakta."

SERMAYE-DEVLET İŞBİRLİĞİ HASTA ETTİ

Birleşik Metal İş Sendikası, metal işçilerinin sağlık durumuna ilişkin raporu kamuoyuyla paylaştı. Raporda meslek hastalıklarının çalışma yaşamının en ihmal edilen alanı olduğu vurgulandı. Çoğu kez sonuçları uzun vadede ortaya çıkan meslek hastalıklarına karşı var olan tablo bir 'ihmal' değil, sermaye ve devlet yetkililerinin politik bir tercihi olduğunu hepimiz biliyoruz denildi.

Birleşik Metal-İş'e üye işçiler arasında yapılan araştırma kapsamında metal işçilerinin yaklaşık üçte biri hekim tarafından tanısı konmuş kronik bir hastalığı olduğunu ifade etti. İşçilerin yüzde 17,4'ü kas-iskelet sistemi ile ilgili tanılabir sağlık sorununa sahip. İşçiler arasındaki hipertansiyon oranı yüzde 3,9 şeker hastalığının yaygınlığı ise toplamda yüzde 2,9.

Araştırmaya göre kadın işçilerde nörolojik hastalıklar, kas-iskelet sistemi hastalıkları ve tiroid hastalığı erkeklerle göre daha sık görülüyor. Her 10 kadın işçiden biri nörolojik hastalıklardan muzdarip. Erkeklerde ise bu oran yüzde 3,9. Araştırmaya katılan kadınların yaklaşık dörtte biri kas iskelet sistemi sorunlarından şikayetçi, erkeklerde bu oran yüzde 16,9.



Araştırmaya göre erkekler içerisinde bir hekim tarafından tanısı konmuş herhangi bir hastalığı olanların oranı yüzde 30,1 iken aynı oran kadınlarda yüzde 40,2.

İşçilerin yüzde 38,6'sının en az bir kez iş kazası geçirdiği vurgulanan araştırmaya göre kas iskelet hastalığı tanısı alanların yüzde 48'i iş kazası geçirdi.

Araştırmada iş cinayetlerinin ve meslek hastalıklarının önlenmesi için alınması gereken önlemler şöyle sıralandı:

- Sendikal örgütlenmenin, hak ve özgürlüklerin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır
- Kiralık işçilik, taşeron ve diğer güvencesiz çalışma biçimleri ortadan kaldırılmalıdır. İnsan onuruna yaraşır işler yaratılmalıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği politikaları toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirilmelidir.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanının, piyasanın kar döngüsünün bir parçası olmaktan çıkarılmalıdır. Bu karşı denetimler açısından özerk ve demokratik bir yapının sendikalar, meslek oda ve birlikleri ve üniversiteler ile oluşturulması sağlanmalıdır.

- Koruyucu ve önleyici politikalara öncelik verilmeli. Sağlık ve güvenlik alanına yönelik cezalar caydırıcı nitelikte olmalıdır.
- İş kazaları ve meslek hastalıkları kayıtdışı ile mücadelenin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmalıdır.
- Meslek hastalıklarının tespitine yönelik prosedürün sadeleşmesi ve kısaltılması hedeflenmelidir.

MEVCUT DESTEKLER ENERJİ YOKSULLUĞUNA ÇARE OLAMIYOR

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, Türkiye’de resmi verilere göre yaşanan enerji yoksulluğuna mevcut destekleme mekanizmalarının çare olmadığına dikkat çekerek, “Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nun önerdiği ‘enerji çeki’ ya da ‘enerji paketi’ adı altında vatandaşlarımızın enerjiye erişmesini kolaylaştıracak yeni bir destekleme uygulaması hayata geçirilmelidir” değerlendirmesinde bulundu.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun gündeme getirdiği ve Avrupa’da uygulanan “enerji çeki, enerji desteği” uygulaması hakkında bir çalışma hazırladı. CHP’li Akın’ın çalışmasında şunlar yer aldı:

Enerji Destekleri Yetersiz Kalıyor

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın verilerine göre Türkiye’de her ne kadar 2,1 milyon haneye elektrik tüketim desteği adı altında bir destek uygulansa, bu destek yetersiz kalmaktadır. Türkiye’de faturasını zamanında ödeyemeyen ve faturasını ödemekte zorlananların sayısı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın resmi verilere göre geçen yıl aylık olarak (Nisan 2021 döneminde) 5 milyon abonenin üzerine çıkmıştır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın verilerine göre 2021 yılında toplam 3 milyon 449 bin abonenin elektriği, 1 milyon 100 bin abonenin de doğalgazı kesildiği dikkate alındığında Türkiye’de büyük bir enerji yoksulluğu yaşandığı ortadadır. Resmi verilere göre Türkiye’de mevcut enerji destekleme mekanizmalarının yetersiz olduğu, bunun yerine yeni bir destekleme mekanizmasına ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

Enerji Çeki Ve Destek Paketi Uygulamaları

Avrupa’da ülkelerin uyguladığı tedbirlerin başında “enerji çeki” ve “destek paketi” uygulamaları gelmektedir. Bu kapsamda Fransa’da yoksul ailelere enerjiye erişimlerini sağlamaları için 580 milyon Avro değerinde destek paketi enerjiye erişemeyen kesimlere dağıtılmıştır. İtalya’da da yoksul kesimi korumak amacıyla 3 milyar Avro’dan daha fazla tutarda bir destek paketi hayata geçirilmiştir. İspanya’da ise toplam 2,6 milyar Avro tutarındaki bir paket devreye girmiştir. Belçika’da doğalgaz ve elektrik fiyatı artışlarına karşın yoksul halkın korunması için hane başına enerji çekleri uygulamasıyla yapılan destek 700 Avro tutarında gerçekleşmiştir.

Türkiye’de Destek Yerine Zam Yapıldı

AK Parti iktidarı ise Türkiye’deki fiyat artışlarına karşın göstermelik kararlar dışında hiçbir somut adım atmamıştır. 1 Ocak 2022 tarihinde elektrik faturalarına yüzde 127’ye varan zam yapan AK Parti iktidarı, gelen tepkilerin ardından önce faturalarda hiçbir etkisi olmayan TRT payını kaldırdı, ardından KDV oranını yüzde 8’e indirmiştir. İktidarın bu göstermelik adımlarına karşın; düşük kademedeki zam oranı yüzde 43, yüksek kademedeki ise yüzde 119 oranındaki zamlar hala yürürlüktedir.

Desteklerin Yetersiz Kaldığı Apaçık Ortada

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, Türkiye’de yaşanan ekonomik kriz nedeniyle satın alma gücü düşen vatandaşlarımız temel bir hak olan enerjiyi ulaşımda zorlandığına dikkat çekti. CHP’li Akın, şunları dile getirdi:

“Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın elektrik ve doğalgaz kesinti verileri ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın elektrik ve ısınma destekleme verileri karşılaştırıldığında mevcut desteklemelerin yetersiz kaldığı apaçık ortada. Vatandaş faturasını ödemekte güçlük çekiyor. Günümüzde temel insan hakkı haline gelen enerjiye bütün vatandaşımızın rahat bir şekilde ulaşabilmesi için sosyal devlet ilkesiyle hareket edilerek enerji çeki düzenlemesi yapılmalıdır. Avrupa’da pek çok örneği olan ‘enerji destek paketi’ ya da ‘enerji çeki’ adıyla hayata geçirilen uygulama Türkiye’de hayata geçirilmelidir. Geliri asgari ücretin altında kalan her hane için yaklaşık asgari tüketim tutarında böyle bir mekanizmasının kurulması gerekmektedir.”

YOLSUZLUĞA KARŞI EN BAŞARISIZ ÜLKE

Ülkenin yolsuzlukla mücadele karnesi yine kötü. GRECO’nun 2021 raporuna göre, Türkiye yolsuzluğun önlenmesi ile ilgili tavsiyeleri yerine getirmedi ve yolsuzlukla mücadelede sınıfta kalan 13 ülkenin arasında yer aldı.

Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Grubu (GRECO), 2021 raporunu yayımladı. Rapora göre Türkiye, 46 ülke içinde tavsiyeleri yerine getirme konusunda başarısız olan 13 ülke içinde yer aldı. Raporda yer alan bilgilere göre, Türkiye geçen yıl GRECO'nun milletvekili, hâkim ve savcılarla ilgili yaptığı 31 tavsiyenin ortalama yüzde 51,6'sını yerine getirmedi, yüzde 38,7'sini kısmen yerine getirdi, yüzde 9,7'sini ise tamamen uyguladı.

Türkiye ile birlikte, Ermenistan, Belçika, Almanya, Macaristan, Lüksemburg, Bosna-Hersek, Danimarka, Sırbistan, Moldova, Romanya, Polonya, Ukrayna GRECO'nun yolsuzlukla mücadelede en başarısız olarak gösterdiği ülkeler içinde yer aldı. Bu arada AB'nin 6 üyesinin de bu listede olması dikkat çekti.

Somut Önlem Yok

GRECO'nun daha önceki raporlarında Türkiye'deki yapısal düzenlemelerin yargıç ve hâkimlerin bağımsızlığına zarar verdiğine dikkat çekerek, bu düzenlemelerin yargıç ve hâkimleri iktidar ile siyasete karşı bağımsız olma konumunda eskiye oranla daha sıkıntılı bir duruma soktuğu uyarısında bulunmuştu. Türkiye'de milletvekilleri ile yargı mensupları arasında yolsuzluğun önlenmesi için Ankara'nın somut önlemler almadığı eleştirisi yapılmıştı ve "genel anlamda durumun tatmin edici olmadığı" belirtilmişti.

GRECO'nun geçen yılki raporunda Avrupa Konseyi'nin yolsuzlukla mücadele tavsiyelerine en az uyan ülke Türkiye olmuştu. Türkiye 2019'da, GRECO tarafından verilen 31 tavsiyenin yüzde 74,2'sini yerine getirmemişti. Tavsiyelerin en çok dikkate alındığı grup savcılar ve hakimler grupları olurken, milletvekilleri ile ilgili 7 tavsiyenin hiçbirine uyulmadı.

YENİ 'ZAFER'LER YOLDA

İktidarın milyarlarca liraya mâl olan ölü yatırımlarına bir yenisini daha ekleniyor. Toplam nüfusu 235 bini bulan Gümüşhane ve Bayburt'a yapılan havalimanının yolcu kapasitesi 2 milyon olarak açıklandı.

Gümüşhane-Bayburt Havalimanı inşaatı sürerken, planlanan yolcu kapasitesinin gerçeklikten ne kadar uzak olduğu ortaya çıktı. Toplam nüfusu 235 bini bulan bu iki kentin havalimanı için yıllık yolcu kapasitesi 2 milyon olarak açıklandı. Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMI) verileri incelendiğinde plansızlığın verileri ortaya döküldü. Gümüşhane ve Bayburt'a komşu dört havalimanı bulunuyor. Rize-Artvin Havalimanı'nın ise önümüzdeki ay açılması bekleniyor. DHİ verilerine göre komşu dört havalimanının yılın ilk 3 ayında kullanan yolcu sayısı 2 milyonu bile bulmuyor.

Trabzon Havalimanı'nı bu yılın ilk üç ayında 536 binin üzerinde yolcu kullanırken, Erzurum Havalimanı'nı kullanan sayısı 245 bin 237 oldu. 2015'te açılan Ordu-Giresun Havalimanı'nı 166 bin 708 yolcu, Erzincan Yıldırım Akbulut Havalimanı'nı ise yalnızca 53 bin 958 yolcu kullandı.

'Bu İşi Hızlı Tutacağız' Demişti

Gümüşhane'nin Köse ilçesi Salyazı köyünde devam eden Gümüşhane-Bayburt Havalimanı projesi için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın Ocak 2018'de düzenlediği ihaleyi Onur Taahhüt Taşımacılık firması 174 milyon 748 bin TL ile kazandı.

HAVALİMANI	2022 (İLK ÜÇ AY)
TRABZON	536 BİN 577
ERZURUM	245 BİN 237
ERZİNCAN	53 BİN 958
ORDU-GİRESUN	166 BİN 708

GÜMÜŞHANE VE BAYBURT'A KOMŞU 4 İLDEKİ HAVALİMANLARININ YOLCU SAYILARI

Dönemin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan, 2017'de yaptığı açıklamada, "Her 100 kilometrede bir havalimanı" amacıyla Karaman, Yozgat ve Gümüşhane-Bayburt havalimanlarının 2020 yılına kadar bitirileceğini ve toplam maliyetinin 800 milyon lira olacağını açıklamıştı. AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan "Ahmet bey (Ahmet Arslan) işi hızlı tutacağız. 2020 diye bana tarih verdiniz, ben diyorum ki seçim öncesi bu bitecek. Yoğun çalışacağız. Bize yakışanı yapacağız. İnşallah 2019 seçim kampanyasına

uçacağımızla geliriz. Olur değil mi? Olur” ifadelerini kullanmıştı. Havalimanı inşaatı sürüyor. Bittiğinde maliyetinin 285 milyon TL olması bekleniyor.

Zafer Havalimanı Da Bir Kara Delik

Yap-İşlet-Devret modeliyle yapılan ve 25 Kasım 2012 yılında tamamlanarak hizmete açılan Kütahya'daki Zafer Havalimanı açıldığı günden bu yana her yılı zararla kapattı. 2021'de de havalimanını kullanan kişi sayısı 22 bin 936'da kaldı. Havalimanının 2021 yolcu garantisi bir önceki yıla göre 38 bin 381 yolcu artışı öngörüsüyle 1 milyon 317 bin 733 olarak belirlenmişti. Yolcu kapasitesi için yapılan hesaplamadaki pay yüzde 98,2 oldu. Havalimanı işleten şirkete yolcu başına iç hatlarda 2 Euro, dış hatlarda 10 Euro ödeniyor. 50 milyon Euro'luk yatırım maliyeti olan işletmeci şirkete devlet, 2012-2020 döneminde toplamda 45,9 milyon Euro'luk garanti ödemesi yapmıştı. İşletme süresi 29 yıl 11 ay olan havalimanı için devlet kesesinden uçmayan yolcular nedeniyle 2044 yılına kadar para çıkacak. Havalimanının hizmet verdiği Kütahya-Afyon ve Uşak'ın toplam nüfusu ise 1 milyon 678 bin kişi. Yani havalimanı için neredeyse 3 ilin nüfusu kadar yıllık yolcu garantisi verildi.

'HANE' DEDİKLERİ MÜTEAHHİTLER

Eski Bakan Turhan'ın, Garanti ödemelerinin yapıldığı kalem için adres gösterdiği Karayolları bütçesindeki, 'Hane halkına yapılan transferler' kalemi 14,2 milyar TL'ye ulaştı. Amacı dışında kullanılan ödeme 4 yılda yüzde 1697 arttı.

Eski Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan'ın, 2019'daki bütçe görüşmelerinde garanti ödemelerini yaptıkları ödenek olarak işaret ettiği, "Hane halkına yapılan transferler" kalemi 2021 yılında 14 milyar 255 milyon TL'ye ulaştı.

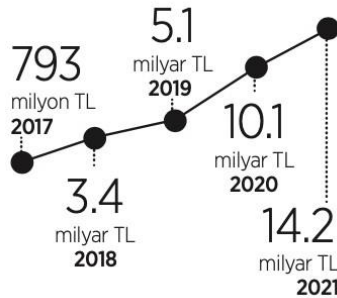
İktidarın, garantiler ve imtiyazlar sağlayarak ihale verdiği yol, köprü ve tünel müteahhitlerine bütçenin karşılıksız sosyal yardımların yapılması için ayrılan, "Hane halkına transferler" kaleminden 2021 yılında yapılan harcama belli oldu. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bu ödeneğinde 2021'de önceki yıla göre yaşanan artış yüzde 40 oldu.

Bütçenin Yüzde 24'ü

TBMM'de 2019 yılında gerçekleştirilen bütçe görüşmeleri sırasında muhalefetin, "Garanti ödemeleri bütçenin neresine gizlendi?" sorusunu dönemin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan yanıtladı. Turhan, garanti ödemelerinin gizlenmediğini ve "Hane halkına yapılan transferler" kalemi içinde yer aldığını kaydetti. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2021 faaliyetlerini içeren raporu ise "Hane halkına yapılan transferler" kaleminden yapılan harcamanın ulaştığı boyutu gözler önüne serdi. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, idarenin 2021 yılında yaptığı harcamanın yüzde 24'ünü, "Hane halkına yapılan transferler" kalemi oluşturdu.

Hep artıyor

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün, "Hane halkına yapılan transferler" kaleminden 2018'den 2021 yılına kadar yaptığı harcamalar şöyle:



Rekor Artış

Bakan Turhan'ın 2019 yılında amacına aykırı bir şekilde kullanıldığını itiraf ettiği, "Hane halkına yapılan transfer" kaleminden yapılan harcamalar yıllar itibarıyla sürekli arttı. 2015 yılında 2 bin 275, 2016 yılında 2 bin 165 TL

harcama yapılan kalemden, amacı dışında kullanılmaya başlandığı 2017 yılı itibarıyla dev büyüklükte harcamalar gerçekleştirildi, beş yılın sonunda artış oranı yüzde bin 697 oldu.

BAKAN YARDIMCILARI KİMSELERİ TAKMIYOR!

Her üç karardan birine uymadılar

Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından kusurlu bulunan ve uyarılan bakan yardımcıları, her üç karardan birini uygulamadı. Bazı bakan yardımcılarının Kamu Denetçiliği Kurumu'nun kararlarına uyma oranı, yüzde 0 oldu.

Kamuda yaşanan her türlü eylem, işlem, tutum ve davranışları hukuka ve insan haklarına uygunluk yönlerinden inceleyen, araştıran ve tavsiye kararlarına imza atan Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK) hakkında hazırlanan TBMM Raporu, kurumun kararlarına bakan yardımcılarının kayıtsız kaldığını ortaya koydu.

TBMM Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu'nun geçen yılki faaliyetlerine yönelik raporu tamamladı. TBMM Genel Kurulu'nda görüşülecek raporda, iktidar ve muhalefet milletvekilleri birlikte kurumun tavsiye kararlarına ilişkin bir değerlendirme yaptı. Rapora göre, bakan yardımcıları, her üç tavsiye kararından birini uygulamadı.

TBMM Karma Komisyonu'nun 2021 yılında görev yapan bakan yardımcılarına yönelik değerlendirmelerine göre, Kültür ve Turizm Bakan Yardımcıları Nadir Alpaslan, Özgül Özkan Yavuz ve Serdar Çam, tavsiye kararlarına uymayanlar arasında ilk sıraları aldı. Bu isimleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcıları Adnan Ertem ile Ertuğrul Soysal, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Çetin Ali Dönmez, İçişleri Bakan Yardımcısı Tayyip Sabri Erdil ile Muhterem İnce, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Şeref Kalaycı ve Milli Savunma Bakan Yardımcısı Muhsin Dere izledi.

TBMM Karma Komisyon raporuna göre, yine aynı döneme ilişkin Kamu Denetçiliği Kurumu'nun kararlarının tamamına uymayan diğer bakan yardımcıları şöyle:

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcıları Enver İskurt ile Ömer Fatih Sayan

Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Sadri Şensoy

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcısı Mücahit Demirtaş

Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Akif Özkaldı

Milli Savunma Bakan Yardımcısı Yunus Emre Karaosmanoğlu

Sağlık Bakan Yardımcısı Tolga Tolunay

Adalet Bakan Yardımcısı Hasan Yılmaz

İçişleri Bakan Yardımcıları İsmail Çataklı ve Mehmet Ersoy

Kamu idarelerinin de kurumun kararlarına önemli ölçüde uymadığını tespit eden TBMM Karma Komisyon üyeleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı'na bağlı idarelerin bu konuda başı çektiğini vurguladı. Raporda, bakanlıkların alt idarelerinden kararlara en çok uymayan üç kurum ve ihlal yüzdeleri şöyle sıralandı:

"Gelir İdaresi Başkanlığı, kararların yüzde 81'ini uygulanabilir görmedi. Emniyet Genel Müdürlüğü, kararların yüzde 65'ini uygulamadı. Sosyal Güvenlik Kurumu, tavsiye kararlarının yüzde 70'ini uygulanabilir bulmadı."

DAMADA İHALE ORGANİZASYONU

Zeytinburnu Belediyesi'nin düzenlediği fotoğraf yarışmasının organizasyon ihalesi 719 bin TL'ye eski AKP Milletvekili Baş'ın damadı Bolcan'a gitti. Bolcan, belediyelerden 130 milyon TL değerinde 78 ayrı ihale aldı.

İstanbul'daki AKP'li Zeytinburnu Belediyesi'nin yüz binlerce liralık bir ihalesi daha eski AKP İstanbul Milletvekili Mustafa Baş'ın damadının şirketine gitti. Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Zeytinburnu Belediyesi 9 Mart'ta "Zeytinburnu 12'nci Fotoğraf Yarışması Organizasyonu" adı altında bir ihale düzenledi. İhaleyi 719 bin 700 TL teklif veren A-Z Reklam Basım Şirketi'nin aldığı açıklandı. Şirket ile AKP'li belediye arasında 1 Nisan tarihinde de sözleşme imzalandı.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, A-Z Reklam Basım Şirketi'nin sahibi eski AKP İstanbul Milletvekili Mustafa Baş'ın da damadı Fatih Bolcan. AKP'li belediyelerden aldığı ihalelerle de sık sık gündeme

gelen Bolcan AKP İstanbul 5. Dönem İl Yönetim Kurulu üyesi ve 2014 yerel seçimlerinde AKP'den Başakşehir Belediye Başkanı aday adayı olmuştur.

Fatih Bolcan, Sadakataşı Uluslararası Yardım Derneği'nin de genel sekreteri. Dernek, 30 Temmuz 2021'de AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan onayıyla "Kamu Yararına çalışan dernek" statüsü almıştı. Derneğin sayfasında 40'ın üzerinde ülkeye gıda, barınma, acil yardım, eğitim, sağlık, su kuyuları gibi kalkınma projeleri yaptığı yazılıyor.

Tam 78 İhale Aldı

AKP'li Bolcan'ın şirketi büyük bir bölümünü AKP'nin yönettiği belediyelerden milyonlarca liralık ihaleler aldı. Şirket, 2011 ile 2022 yılları arasında belediyelerden 78 ayrı ihale aldı. Bu ihalelerin toplam bedeli de 130 milyon 200 bin TL'yi buluyor. Şirketin en fazla ihale aldığı bazı belediyeler ise şu şekilde:

- ▶ Fatih Belediyesi: Toplam 36 milyon 899 bin TL değerinde 15 ihale
- ▶ Beykoz Belediyesi: 20 milyon 242 bin TL değerinde 6 ihale
- ▶ Zeytinburnu Belediyesi: 17 milyon 980 bin TL değerinde 19 ihale
- ▶ Kağıthane Belediyesi: 14 milyon 426 bin TL değerinde 8 ihale

Öte yandan Zeytinburnu Belediyesi'nin geçen haftalarda "Çanakkale Gelibolu Yarımadası Şehitlik Ziyaretleri ve Kültür Gezileri Organizasyonu" adı altında düzenlediği ihaleyi de yine A-Z Reklam Basım Şirketi almıştı. Bu ihale için de belediyenin kasasından şirkete tam 2 milyon 970 bin TL ödenmişti.

BİTMİYEN İNŞAAT!

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi inşaatı 4 yıldır bitirilemedi. 2017'de 158 milyon TL'lik, 2021'de 499 milyon TL'lik ihale düzenleyen TOKİ, inşaatı tamamlamak için üçüncü kez ihale gerçekleştirecek.

Mega projelerle yandaş şirketlere milyarlarca lira aktaran iktidar, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi'nin inşaatını tam 4 yıldır tamamlayamadı. Yılan hikâyesine dönen yerleşkenin inşaat maliyeti ise her yıl katlanarak artarken inşaatı tamamlamak için üçüncü kez ihale düzenlenecek.

Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na bağlı Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi için ilk ihaleyi 14 Aralık 2017'de düzenledi. Ankara Beytepe'de yapılması planlanan yerleşkeye Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı'nın taşınacağı belirtildi.

Yarım Milyarlık İhale

İhaleyi 158 milyon 735 bin TL teklif veren Artım İnşaat ile Bahaş İnşaat İş Ortaklığı'nın kazandığı açıklandı. TOKİ ile şirketler arasında imzalanan sözleşmede ise inşaatın 13 Kasım 2019'a kadar tamamlanacağı belirtildi.

Ancak, şirket aradan yıllar geçse de inşaatı tamamlayamadı. Sayıştay denetçilerinin hazırladığı rapora göre, 2018'de yüzde 56'sı tamamlanması gereken inşaatın sadece yüzde 4'ü tamamlandı. İnceleme sonunda, müteahhitlerin maliyet artışları nedeniyle inşaatı yavaşlattığı anlaşıldı. Rapordaki bilgilere göre müteahhitler Ocak 2019'da çıkartılan yasadan yararlanarak, tasfiye talebinde bulundu. TOKİ yarım kalan inşaatı tamamlamak için 15 Şubat 2021 tarihinde yeniden bir ihale düzenledi. "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlenmesi İkmal İşi" adı altında düzenlenen ihale de 499 milyon TL'ye Özyazıcı İnşaat'a verildi. İnşaatın 5 Mart'ta başlaması ve 14 Aralık 2022'de tamamlanması öngörüldü. Milyonlarca liralık ihale, Kamu İhale Kanunu'nun "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21/B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yapılmıştı. Bu ihale maddesi, uzun yıllardır adrese teslim ihale olarak yorumlanıyor.

Kalyoncu'nun Ortağı

İhalenin verildiği Özyazıcı İnşaat'ın sahibi Ahmet Özyazıcı ile beşli çete içerisinde yer alan Kalyoncu ailesiyle de oldukça dikkat çekici ilişkileri var. Ahmet Özyazıcı aynı zamanda Turkuvaz Medya Grubu'nun Yönetim Kurulu Başkanı olan Ömer Faruk Kalyoncu'nun da ortağı. Bu ortaklık 2018 yılında Ömer Faruk Kalyoncu ve Ahmet Özyazıcı ortaklığında 60 milyon TL sermaye bedeli ile Ozr Yapı Ticaret Anonim Şirketi isimli bir şirket Özyazıcı İnşaat'ın genel merkezinde kurulmasıyla oluştu. Öte yandan Özyazıcı, Kalyoncu'nun yönetim kurulu başkanı olduğu ZRS İnşaat isimli bir başka şirkette de yönetim kurulu başkan yardımcısıydı.

Özyazıcı İnşaat'a verilen yaklaşık yarım milyar TL'lik ihale geçen 11 Nisan'da iptal edildi. İptal gerekçesi ise "Mahkeme kararı üzerine sözleşmenin tasfiyesi" şeklinde açıklandı.

Bunun üzerine TOKİ, 17 Mayıs tarihinde "Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi İnşaatları ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İkmal İşİ" adı altında üçüncü kez ihale düzenleyeceğini duyurdu.

İnşaat 68 Bin Metrekarelik Arazi Üzerine Yapılıyor

17 Ağustos 1983 tarihinde kurulan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 1931 yılında kurulan Türk Tarih Kurumu (TTK) ve 1932 yılında kurulan Türk Dil Kurumu (TDK) ile birlikte Atatürk Araştırma Merkezi (ATAM) ve Atatürk Kültür Merkezi'ni (AKM) bünyesinde barındırıyor.

İnşaatı tamamlanamayan projenin özellikleri ise şöyle:

- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi Beytepe'de 68 bin 350 metrekarelik arazi üzerine konumlandırıldı.
- Yıldız şeklinde 5 kolu bulunan yapıda, her bir kol ayrı bir kurumu (Yüksek Kurul, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi ve Atatürk Araştırma Merkezi) temsil edecek şekilde tasarlandı.
- Projede bin kişilik kongre merkezi, seminer, fuaye ve sergi salonları ve kütüphane bulunacak. Kollar arasında açık alanlar ise avlu ve peyzaj alanı olarak tasarlandı.

RTÜK PARALARI SAÇA SAÇA DÜNYAYI GEZDİ

RTÜK ve Yunus Emre Enstitüsü ortaklığıyla gerçekleştirilen Dijital Çağda Medya Okuryazarlığı ve Türkçe çalıştaylarının toplam maliyeti belli oldu. Fas, Avusturya, Romanya, Macaristan ve Belçika'da düzenlenen beş çalıştay için RTÜK 2,2 milyon TL harcadı.

RTÜK'ün Kazablanka, Viyana, Bükreş, Budapeşte ve Brüksel kentlerinde düzenlediği, "Dijital Çağda Medya Okuryazarlığı ve Türkçe" çalıştaylarının toplam maliyeti belli oldu. İdare, sonuncusunu 24 Nisan'da Kazablanka'da düzenlediği çalıştaylar için 2 milyon 245 bin 290 TL harcadı.

Yayın kuruluşlarının faaliyetlerini düzenlemek, denetlemek ve gerekli yaptırımları uygulamakla görevli olan ancak son dönemde, "İktidarın sopası" gibi hareket ettiği gerekçesiyle eleştirilen RTÜK'ün çalıştaylar için harcadığı para belli oldu. İdare Fas, Avusturya, Romanya, Macaristan ve Belçika'da düzenlediği çalıştaylar için kesenin ağzını açtı.

İlk Çalıştay Brüksel'de

RTÜK ve Yunus Emre Enstitüsü (YEE) ortaklığı ile "Dijital Çağda Medya Okuryazarlığı ve Türkçe Çalıştayı" kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin ilki Belçika'nın başkenti Brüksel'de düzenlendi. Beş günlük organizasyon için anlaşılan özel bir turizm şirketiyle 16 Kasım 2021 tarihinde 396 bin 350 TL'lik sözleşme imzalandı. "Dijital Çağda Medya Okuryazarlığı ve Türkçe" isimli çalıştayların ikincisi ise Macaristan'da yapıldı. Başkent Budapeşte'deki çalıştayın organizasyonu için 14 Ocak'ta ihale düzenleyen idare, beş günlük iş için 395 bin 800 TL'lik sözleşmeye imza attı. Çalıştayların üçüncüsünde ise adres Romanya oldu. Bükreş'te gerçekleştirilen çalıştayın organizasyon işi 389 bin 750 TL'lik ihale ile Han Kültürel Eğitim Danışmanlık isimli şirkete verildi. Bükreş'te gerçekleştirilen organizasyonun hizmet süresi ise altı gün oldu.

395,8 BİN TL
ROMANYA İÇİN HARCAMA

610,5 BİN TL
FAS İÇİN HARCAMA

632,8 BİN TL
VİYANA İÇİN HARCAMA

2,2 MİLYON TL
TOPLAM YAPILAN HARCAMA

Viyana İçin Rekor Ödeme

RTÜK ve YEE'nin çalıştayının dördüncüsü için Avusturya tercih edildi. Avusturya'nın başkenti Viyana'daki altı günlük organizasyon için RTÜK'ün kasasından çıkan para 632 bin 890 TL oldu. Çalıştaylar içinde en çok harcama Viyana'daki Dijital Çağda Medya Okuryazarlığı ve Türkçe Çalıştayları için yapıldı.

RTÜK ile YEE, Fas'ın Kazablanka kentinde "Dijital Çağda Medya Okuryazarlığı ve Türkçe Çalıştayları"nın beşincisini düzenledi. 24 Nisan'da düzenlenen çalıştayın organizasyon ihalesi 19 Nisan'da tamamlandı. Fas'taki çalıştaydan beş gün önce, Romanya'daki çalıştayın da organizatörü olan şirket ile 610 bin 500 TL'lik anlaşma yapıldı. Böylelikle RTÜK'ün kasasından, beş çalıştay için toplam 2 milyon 245 bin 290 TL çıktı.

TRT'DEN YANDAŞLARA 9'AR BİN TL

Yandaşların TRT'den aldığı ücretin aylık ortalaması belli oldu. Aralarında Hilal Kaplan'ın da olduğu dokuz yönetim kurulu üyesine, TRT'den aylık ortalama 8 bin 935 TL Yönetim Kurulu üyelik ücreti ödeniyor.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun (TRT) 2021 yılı mali verilerinde dikkati çeken ayrıntılar yer aldı. 2020 yılında 7 bin 259 TL olan Yönetim Kurulu üyelik ücretinin 2021 yılında aylık ortalama 8 bin 934 TL'ye yükseldiği bildirildi.

Anayasa gereği yapması gereken, "Tarafsız yayıncılık" yerine iktidarı destekleyici yayın politikası izlediği gerekçesiyle eleştirilen TRT'nin 2021 yılında Yönetim Kurulu üyeleri için yaptığı ödeme, 2020 yılına göre yüzde 23 arttı.

964 Bin TL'lik Ödeme

Kurumun, "2021 Yılı Bilançosu" adı altında paylaştığı verilerde, Yönetim Kurulu üyelik ücretlerine ilişkin, "2021 yılında Yönetim Kurulu üyesi başına aylık ortalama 8.934,90 TL Yönetim Kurulu üyelik ücreti ödenmiştir. Kurumumuz personelinin (Yönetim Kurulu Üyeleri dahil) harcırahları 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenmektedir" ifadeleri kullanıldı. TRT'nin verilerine göre, yalnızca 2021 yılında yönetim kurulu üyelerine ödenen tutar toplamı 964 bin 872 TL ile ifade edildi. Yönetim Kurulu üyelerine ödenen üyelik ücretinin, günlük harcırah, konaklama, yolluk gibi ekstra giderleri kapsamadığı belirtildi.

Tanıdık İsimler

TRT Yönetim Kurulu'nda bulunan ve başka kurumlarda da çalışan isimler şöyle:

Ahmet Albayrak: (YK Başkanı) Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi

Mehmet Zahid Sobacı (Genel Müdür-YK Üyesi) (Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı 2019-2021)

Oğuz Göksu (YK Üyesi) Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Özel Kalem Müdürlüğü personeli, "Recep Tayyip Erdoğan'ın liderlik kodları" kitabının yazarı

Atakan Yılmaz (YK Üyesi), AKP Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Başkan Yardımcısı

Mücahid Eker (YK Üyesi) Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Medya Koordinatörü

Oğuzhan Bilgin (YK Üyesi) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'in oğlu, Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi

Hilal Kaplan Öğüt (YK Üyesi) Sabah ve Daily Sabah yazarı

Meryem İlayda Atlas Çetin (YK Üyesi) Daily Sabah Yayın Koordinatörü, SETA araştırmacısı

Veysel Kurt (YK Üyesi) İstanbul Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi, SETA araştırmacısı

Rekor Reklam Geliri

TRT'nin 2021 yılı reklam geliri katlanarak arttı. Muhalif kanallar reklam almakta zorlanırken TRT'nin reklam geliri 2021 yılında 2020 yılına göre iki kat artarak 743 milyon TL'ye ulaştı. Yalnızca TRT 1'in reklam geliri bir yılda yüzde 135 oranında artış kaydetti.

BABASININ VEKİL KARTINI DA SATMIŞ!

AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'ın, babasının dokunulmazlık kazandıran TBMM araç kartını 48 bin dolar borç karşılığında bir başkasına verdiği ortaya çıktı. Hasan Akay daha önce de memura rüşvet verirken suçüstü yakalanmıştı.

T.C. vatandaşlığına geçip Muhammed Halebi olan ismini Muhammed Sabancı, geçen aylarda AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay adına kayıtlı TBMM kartını kullanırken yalandı. Muhammed Sabancı isimli şahsın 34 TC 5565 plakalı lüks aracında kullandığı belirtilen TBMM araç kartı ile dokunulmazlık kazandığı ve polis çevirmelerinden ise kolaylıkla geçtiği belirtildi. Kartın bulunduğu lüks araç Yeni Bahar Dağıtım Dış Ticaret şirketi adına kayıtlı ve şirket yönetiminde de Muhammed Sabancı yer alıyor.

Bir Ay Kartı Kullanmış

Aracında TBMM araç kartı yakalanan Sabancı'nın 15 Ocak tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdiği ifadeye ise ulaşıldı. Sabancı ifadesinde lüks aracında AKP Milletvekili Ahmet Akay'ın TBMM araç kartını kullandığı kabul ederek, "Türkiye'ye geldikten sonra ülkeye dış ülkelere para aktarıp, yabancı sermaye getirdikten sonra Türk vatandaşı olan birisiyim. Üzerimde ve arabamda bulunan Ahmet Akay'a ait olduğunu öğrendiğim milletvekili kartı yaklaşık 1 aydır arabamda. Ben milletvekili Ahmet Akay ile bir yada iki sefer görüştüm. Ben Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay ile samimiyim ve her zaman birlikte gezip ortak ticaret yapmaktayız" dedi.

48 Bin Dolar Verdi

AKP Milletvekili Akay'ın oğlu Hasan Akay'dan TBMM araç kartını para karşılığında aldığını belirten Sabancı ifadesinde skandal niteliğindeki şu ifadeleri kullandı:

"Hasan Akay paraya sıkışıp benden para istediği gün geldiği araç içindeki bu kartı sorduğumda, o da kartın vekil kartı olduğunu ve kart ile arama yapılmadığını bana anlattı. Ona bu kartı kullanmak istediğimi söyleyince 'para sıkıntımı giderirsen sana yapabilirim' dedi. Ben ona borç olarak 48 bin dolar verdim arkadaşlık adına ama araç kartını kullanmamın suç olduğunu bilmiyordum. Burada mağdur olan ben oldum ve verdiğim param da gitti. Suç olduğunu bilseydim kartı arabamda kullanmazdım."

TBMM araç kartıyla yakalanan Sabancı tutuksuz yargılanıyor.

AKP Milletvekili Ahmet Akay ise geçen Şubat ayında yaptığı açıklamada, "Ben bu aracı İstanbul'a gittiğimde kullanıyorum. Araba benim değil. Benim gücüm de yok 2 milyonluk araba kullanmaya. Araba bir firmanın diye biliyorum. Bu kişi de benim değil oğlumun arkadaşı. Şu ana kadar bana yansıyan bir şey yok. Zaten Türk vatandaşı. Ne iş yaptığını bilmiyorum" demişti.

Rüşvet Verirken Yakalandı

AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'ın kamu görevlisine rüşvet vermek suçundan yargılandığı da ortaya çıkmıştı. Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı, "Tütün ve tütün mamulleri kaçakçılığı" kapsamında başlattığı soruşturma AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'a kadar uzanmıştı. Hazırlanan iddianamede, yürütülen soruşturma kapsamında AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'ın da Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı olan Mustafa Ataman'a 5 Aralık 2020 tarihinde rüşvet verdiği belirtildi. Ataman'ın odasına yerleştirilen kamera ile rüşvet anı ve zanlıların rüşvet alışverişi esnasındaki konuşmaları belgelendi.

Hasan Akay'ın rüşvet vererek iki aracın sınırdan Suriye'ye geçişini sağladığı belirtilen iddianamede, "5 Aralık 2020 günü, Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı Mustafa Ataman'ın makam odasında Hasan Akay isimli şahsın, Ataman isimli şahsın sol tarafına yaklaşarak pantolonunun sol cebinden çıkararak saydığı ve miktarı belli olmayan parayı masanın alt tarafından Mustafa Ataman isimli şahsa verdiği anlaşılmıştır" denildi. Sınırdan kaçak olarak geçişine izin verilen araçlarda ne taşındığı ilişkin de bir bilgiye yer verilmedi. AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay ise oğlu Hasan Akay'ın rüşvet vermesinin ve rüşvet suçundan yargılanmasının bir "haber değeri taşımadığını" iddia ederek, "Oğlumun suçu varsa mahkeme cezasını verir" dedi.

PARAYI VERENLERE SINAVSIZ HEKİMLİK

Üniversite sınavında barajı dahi geçemeyen adaylar yurtdışında para harcayarak tıp ve diş hekimliği bile okuyabiliyor. Öğrencileri yurtdışına gönderen bir şirketin yetkilisi bu üniversitelerin denkliliğini söyledi.

Ukrayna'daki işgalin ardından ülkeye dönen Türkiyeli öğrencilerin ardından yurtdışında sınavsız üniversite meselesi tekrar tartışmaya açıldı. Barajı dahi geçemeyen kişilerin başta Ukrayna ve Azerbaycan olmak üzere birçok ülkede bu şekilde üniversite okuyabilmesi eşitsizlik yaratıyor. Savaş nedeniyle şu anda Ukrayna'daki üniversitelerde böyle bir durum mümkün değil ama Çekya, Polonya gibi ülkelerde bu durum hâlâ geçerli. Daha önce bu durum çeşitli istismlara yol açmış, YÖK bu konudaki usulsüzlüklerin tespiti ardından geçişleri iptal etmişti.

Türkiye'deki öğrencileri yurtdışına gönderen bir şirketin sitesinde yer alan bilgiler oldukça çarpıcı. Şirketin sitesinde Macaristan'la ilgili şu bilgiler veriliyor: "Macaristan, Türk öğrenciler için Avrupa'daki en iyi seçeneklerden biridir. Macaristan'da üniversite eğitimi almak oldukça kolay. Üniversite sınavına gerek kalmadan, Macaristan'ın en prestijli üniversitelerinde Tıp, Eczacılık, Mühendislik, İşletme ve daha birçok alanda lisans ve master eğitimi almak mümkün. Üstelik eğitim dili İngilizce." Şirketin sitesinde okunabilecek üniversitelerin listesi ise şöyle: "Debrecen Üniversitesi, Budapeşte Teknoloji Üniversitesi, Dunauvaros Üniversitesi ve Peç Üniversitesi."

20 Üniversite

Sitede Polonya'yla ilgili ise şu bilgiler veriliyor: "Polonyada üniversite okumak isteyen adayların lise mezunu olmaları yeterlidir. Öğrencilerin Türkiye'de üniversite sınavında başarılı olmaları ya da bir üniversiteye yerleştirilmiş olma şartı aranmamaktadır. Polonya üniversiteleri, başvuruda bulunan adayların lisede almış oldukları dersler, başarı durumları, yeterlilikleri ve tercihleri doğrultusunda kabul vermektedir."



Charles Üniversitesi
Şirketin sitesinde Çekya'dan 7 üniversite yer alıyor. Listede yer alan Charles Üniversitesi'nde ücretler şöyle:

TIP FAKÜLTESİ:
11 BİN 800-14 BİN 100 EURO ARASI

DIŞ HEKİMLİĞİ:
13 BİN 300-14 BİN 100 EURO ARASI

FİZYOTERAPİ:
8 BİN 600 EURO

EKONOMİ:
6 BİN EURO

Peç Üniversitesi
Peç Üniversitesi'ne ilişkin verilen bilgilerde bölümlere göre fiyatlar veriliyor. Buna göre bazı bölümler ve yıllık ücretleri şöyle:

TIP:
16 BİN 750 DOLAR

EBELİK:
5 BİN EURO

PSİKOLOJİ:
7 BİN 800 EURO

İŞLETME:
7 BİN EURO

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ:
6 BİN 800 EURO

Sitede Macaristan'dan farklı olarak Polonya'dan 20'ye yakın üniversiteye yer veriliyor. Listedeki üniversitelerden olan Poznan Üniversitesi'nde tıp ve dış hekimliği fakülteleri bulunuyor. Tıp okumak isteyenlerin 60 bin 500, dış hekimliği okumak isteyenlerin 64 bin 700 Polonya Zlotisi ödemeleri gerekiyor.

Çekya için verilen bilgiler ise şöyle: "Çekya üniversiteleri, yüksek eğitim kalitesi, istisnai akademik fırsatları ve endüstri temelli eğitim yapısıyla tanınmaktadır. Ülke, akademik hayat ve bilimsel araştırma konularında haklı bir şöhrete sahiptir. Çekya'da bulunan birçok üniversite, Dünyanın en iyi üniversiteleri sıralamasında ilk bin içinde yer almaktadır."

Şirket Ortada Bıraktı

Öğrencileri yurtdışına gönderen şirkete ulaşıncı benzer bilgiler verildi. Şirket yetkilisi her bölümün farklı ücretleri olduğunu ve bu konularda yardımcı olunacağını ilettili. Yetkilinin verdiği en ilginç bilgi ise sınavsız girilen bu üniversitelerin tamamının denkliği olduğunu söylemesiydi. Daha önce danışmanlık şirketi aracılığıyla Bulgaristan'a ve Ukrayna'ya eğitime giden bir öğrenci ise şunları anlattı: "Türkiye'de birçok danışmanlık şirketi var. Hiçbir şirkete başvurmadan da gidenler var. Danışmanlık şirketleri işi kolaylaştırıyor ama maliyetli oluyor. Tekrar gidecek olsam şirket tercih etmem. Önce Türkiye'den bir şirketle Bulgaristan'a gittim. Orada Bulgaristan Kliment Ohridski'de eğitime başladım. Danışmanlar var. Danışmanın bir tanesiyle anlaştım. Hazırlık okudum. Hazırlığı bitirdim okulun sınavına girdim. Okulun sınavında İngilizce tıp kazandım. Oradaki danışmanım beni İngilizce tıbbı kaydedeceğini söyleyip Bulgarcaya kaydetti. Sonradan geçiş yaptıracakım dedi ama yapmadı. İlk dönemi bitirince okulu dondurup 6 ay çalıştım. Sonra Ukrayna'ya geçiş yaptım. Ukrayna'da Karazin Kharkiv Üniversitesi'ne yazıldım. Tekrar sınava girip kazandım. 1 ve 2'yi orada okudum. Azeri bir şirketle gittim oraya 9 bin dolar ödeme yaptım. İlk yılı okuduktan sonra bizimle ilgilenmediler. Kayıt yapıp bıraktılar. Kalacak yeri bile kendim buldum. 2. Sınıf bittikten sonra 3 bin 600 dolar olduğunu öğrendim şirketten ayrılıp işlemlere kendim devam ettim. Son iki sınıfı da orada okudum ama eğitim beni memnun etmedi. Hocaların da dil sorunu var. Orada sınava girip okulu kazananlar ve torpille girenler de var. Geçiş yapmaya karar verdim. 2'yi bitirince transkript almaya çalıştım ama okul vermedi. Transkripti almak için 500 dolar maliyet istendi. Usulsüzlük yok ama çok pahalılar. Transkripti aldım sonra Türkiye'de birçok üniversiteye başvuru yaptım. Arayıp sınava çağırılanlar oldu. Normal tıp sınavı ve İngilizce dil sınavlarına girdim. Bu sınavlar sonucunda da hem kendi ortalamamız tutacak okulu hem üniversitenin ilk 500 olması zorunlu ve dil ve diğer sınavları geçmek zorunlu. Okan ve İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde şartları sağladım. İzmir Ekonomi Üniversitesi'ni tercih ettim. 3.sınıfta kayıt yaptım şu an 4'ü okuyorum."

TÜRKİYE 'UYUŞTURUCUDA TRANSİT, KARA PARADA MERKEZ ÜLKE' OLARAK NİTELENDİRİLDİ

İktidarın 20 yıldır izlediği politikalarla yolsuzluklarla mücadele niyetinin olmadığı biliniyor. Bu politikalar Türkiye'yi, devlet olarak yaralayan ve saygınlığını sarsan bir noktaya getirdi. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Uluslararası Narkotik ve Kara Para Raporu'nda Türkiye'nin 'uyuşturucuda transit, kara parada merkez ülke' olarak nitelendirilmesi AK Parti'nin ülkeyi getirdiği noktayı gösteriyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Başbakanlığı ve Cumhurbaşkanlığındaki AK Parti iktidarları görevde buldukları 20 yıllık sürede Türkiye'yi tüm dünyanın gözünde uyuşturucu trafiğinin, kara para aklamanın, suç örgütleri ve mafyalaşmanın merkezi konumuna getirdi. Bugüne kadar belgelerıyla ortaya çıkarılan hiçbir yolsuzluğun, yakalanan tonlarca uyuşturucunun arkasındaki siyasi bağlantıların, mafyanın aylığa bağladığı milletvekilinin bile üzerine gitmeyen, savcılarını harekete geçirmeyen bu iktidarın rüşvet, yolsuzluk konusunda söyleyeceği tek sözü olmadığı gibi, suskunluğa ve eylemsizliğe de bunun işaretidir.

Geçen yıl Türkiye'nin OECD Mali Eylem Gücü'nün (FATF) 'Gri Listesine' alınmasıyla sonuçlanan ve kara listeye doğru ilerleyen sürecin bir numaralı aktörü iktidarın kendisidir. Türkiye'nin taahhütlerini yerine getireceğini, Gri Liste'den çıkacağını ilan eden Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan görevden affedildi! Geçen yılın ekim ayından bu yana iktidarın bu yönde TBMM'ye getirdiği bir yasa teklifi yok.

Bir tarafta AB Büyükelçilerine verdiği yemekte AB vizyonundan vazgeçmediğini dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan diğer tarafta AB ile Vize Serbestisi için yerine getirilmesi gereken kriterler arasındaki ihalelerde tam rekabet ve şeffaflık ile kamu harcamalarında şeffaflık, kamu kaynaklarının kullanımında şeffaflık ve hesap verme, rüşvet ve yolsuzluğun önlenmesi ve bu konudaki yasal altyapının oluşturulması adımlarını yıllardır atmıyor. Defalarca uyarımıza rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan 12 kez Servet Barışı adı altında yurt dışındaki kayıt dışı, kaynağı belirsiz varlıkların sorgusuz-sualsiz-vergisiz şekilde Türkiye getirilerek aklanmasına olanak sağlayan yasalar çıkarttı. Tüm dünya bunları görüyor. Vergi cennetlerindeki işlemler ve para transferlerinin, kara para aklama ve vergi kaçakçılığının önlenmesi için FATF'a söz verilmesine rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan yıllardır vergi cenneti ülkeler listesini içeren kararnameyi yayınlamadı.

✓ ABD Dışişleri Bakanlığının Kongre'ye sunduğu 2022 yılı Uluslararası narkotik Mücadele Stratejisi Raporu'nda Türkiye'nin 'uluslararası uyuşturucu kaçakçılığında transit, kara para trafiğinde merkez' olarak nitelendirilmesi tesadüf müdür?

Tam bu raporun kongreye sunulduğu günlerde, İspanya'da bir teknede yakalanan 2 tonu aşkın kokainin faillerinin de Brezilya'da yakalanan 25 bavul kokain, Panama'da yakalanan tonlarca kokainde olduğu gibi Türk ve varış adresinin Türkiye olması tesadüf müdür?

Dünyadaki en yüksek tonajlarda kokainin Türkiye üzerinden geçmesi yanında Mersin limanında, İzmir’de ve diğer limanlarda yakalanan tonlarca kokainin arkasındakilerin, gerçek faillerin ve siyasi bağlantılarının ortaya çıkarılmaması, üzerinin örtülmek istenmesi artık sıradan hale geldi.

Almanya’nın BDDK’sı olarak adlandırabileceğimiz bankacılık ve finansal denetim otoritesi BaFin, kamuya ait Ziraat Bankası’nın Almanya’da faaliyet gösteren bankasında ve şubelerinde ‘kara para aklama operasyonları’ gerekçesiyle inceleme başlattığı gibi, banka yönetimine de kendi temsilcisini denetçi olarak atadı. Ziraat Bankası ile ilgili bu iddialar geçen yıl gündeme gelmiş BaFin Ziraat Bankasına izah edilemeyen hesaplar ve para transferleri konusunda uyarıda bulunarak hesap sormuştu. Ziraat Genel Müdürlüğü’nün Almanya’daki bankaya atadığı genel müdürler, BaFin tarafından ‘niteliksiz ve liyakatsiz’ bulunarak onaylanmamıştı. Şimdi gelinen noktada BaFin, Almanya’daki Ziraat Bankasına yeni inceleme başlattı.

Türkiye’deki 5 milyona yakın sığınmacı ve mültecinin para transferlerinin büyük bölümünün lisanssız ve kayıt dışı olduğu, bavullarla nakit para transferinin özellikle Afgan ve Suriyeli sığınmacılar üzerinden yürütüldüğü, toplu nakit taşımacılığı yapan paravan şirketler kurulduğu, sığınmacılar adına şirketler kurularak yasa dışı para trafiğinin yönetildiği vb. tespitler ABD Dışişleri Bakanlığının raporunda yer alıyor.

Türkiye’nin KKTC’deki kumarhaneler ve sanal bahis merkezleri üzerinden aklanan kara parayla mücadelede yetersiz kaldığı, mevzuat ve metodoloji olarak bu mücadeleyi gerçekleştiremediği vurgulanan raporda, ABD güvenlik ve istihbarat birimlerinin İstanbul üzerinden KKTC’ye akan milyarlarca dolarlık kara parayı ve aklama operasyonlarını yakın takibe aldığı ancak Türkiye yönetiminin ve kolluk kuvvetlerinin ABD Uyuşturucuyla Mücadele Birimi (DEA) ve diğer birimlerle işbirliği konusunda isteksiz davrandığı öne sürülüyor.

ABD Dışişleri Bakanlığının iki hafta önce yayınladığı İnsan Hakları Raporu’nda Türkiye ile ilgili iddia ve tespitlerine tepki gösteren ‘külliyen reddediyoruz’ diye açıklama yapan iktidarın, aynı ABD Dışişleri Bakanlığının kokain, kara para, sanal bahis, kumar ithamlarına, transit ve merkez ülke olarak nitelendirmesine suskun kalması, BaFin’in açıklamalarına ve kara para iddialarına iktidar ve Ziraat Bankası’ndan ses seda çıkmaması bu açıdan oldukça dikkat çekici!

DÖRT BİR YANDA HİLAFET TOPLANTILARI

Yargıtay’ın “terör örgütü” hükmüne rağmen Hizb-ut Tahrir, birçok kentte iftar adı altında “hilafete dönüş” etkinliklerine devam ediyor. Örgütün toplantılarına, hilafet istediği için hapis cezası alan isimler de katılıyor.

Başta Ankara ve İstanbul olmak üzere, ülkenin çok sayıda noktasında "Hilafet" konulu toplantılara imza atan, 2004 yılından bu yana Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hakkında, “terör örgütü” kararı verilen ve faaliyetleri yasaklanan Hizb-ut Tahrir örgütü, yurt genelindeki etkinliklerini sürdürüyor. İftar adı altındaki toplantılarda hilafet konulu sohbetlere de imza atan örgüt, Köklü Değişim Medya ismiyle çalışmalar yapıyor. Etkinliklere, hilafet istediği için hapis cezası alan isimler de katılıyor.

Gezi direnişi için önceki gün iktidar yargısının aldığı kararla çok sayıda isim, uzun süreli hapis cezalarına çarptırıldı. Bu karara yönelik tepkiler sürerken iktidara destek verenler arasında, terör örgütü olarak kabul edilen Hizb-ut Tahrir ve Türkiye birimi Köklü Değişim Medya örgütü de yer aldı. Gezi’den “vandallık” olarak söz eden örgüt, batı ülkelerinin direnişe destek verdiğini öne süren paylaşımlara imza attı.

Ankara'dan Urfa'ya

İktidarın uzun süredir faaliyetlerine göz yumduğu örgüt, yargılamalara ve mahkumiyet kararlarına rağmen yeni etkinlikler düzenlemeye devam ediyor. Haklarında davalar açılan örgüt yöneticilerinin yanısıra siyasi parti temsilcileri, STK’ler ile yerel medya temsilcilerinin de katıldığı iftar programları Ankara'dan Urfa'ya birçok kentte gerçekleştirildi.

Köklü Değişim Medya tarafından gerçekleştirilen etkinliklere, iktidarın küçük ortakları arasında yer alan Büyük Birlik Partisi’nin yanı sıra çok sayıda gerici yapılanmaya yakın dernekler de katılıyor. Hilafet talebinde bulunan örgütün etkinliklerine katılan siyasi parti ve örgütlerden bazıları şöyle:

Araştırma Kültür Vakfı, Sebilürreşad Dergisi, Mazlumder, Özgürder, Yardımelî Derneği, İLKAV, Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği, Çağrı Der, Siyer Vakfı Ankara, Server Vakfı, HÜDAPAR, BBP

Türkiye Sorumlusu

Köklü Değişim Medya adı altında yayınlarını da ülkenin çok sayıda noktasına ulaştıran örgüt, son olarak Mart ayında yayımlanan dergide, “Ekonomik Krizlere 10 Maddede İslâmi Çözümler” konusunu ele aldı. Derginin Mart sayısında, hilafet konulu konuşma nedeniyle hakkında 12 yıl hapis cezası verilen “Hizb-ut Tahrir Türkiye Vilayeti”

Medya Bürosu Başkanı Mahmut Kar ve 6'şar yıl hapis cezası alan Abdullah İmamoğlu ile Musa Bayoğlu da birer yazı kaleme aldı. Dergide ayrıca örgütün düzenlediği konferansların fotoğrafları ve bilgileri de yayımlandı.

Şeriata Teslimiyet

Hizb-ut Tahrir ve Köklü Değişim Medya tarafından yurt genelinde gerçekleştirilen iftar organizasyonlarında, şeriat çağrısı yapan çok sayıda konuşmaya imza atıldı. Etkinlikler kapsamında gündeme getirilen konu başlıkları şunlardan oluştu:

- Yaşantımızda, 'amasız ve hesapsız' şer'i hükümlere teslimiyet
- İslâm'ın bir hayat nizamı olduğuna teslimiyet
- Bu Ramazan Hilâfetsiz ve vahdetsiz geçen son Ramazan olsun
- Ramazan uyanış zamanı

31 Yıllık Hapis Cezası

Hizb-ut Tahrir örgütü ile ilgili son yargı kararı, İstanbul 30'uncu Ağır Ceza Mahkemesi tarafından geçen yıl verildi. 5 Mart 2017'de İstanbul Zeytinburnu'nda yapılması planlanan ancak tepkilerin ardından Valilik tarafından son anda engellenen "Hilafet Konferansı" isimli programda konuşmacı olarak listede ismi olan Mahmut Kar, Abdullah İmamoğlu, Musa Bayoğlu ve Osman Yıldız için toplamda 31 yıl 3 ay hapis cezası verildi.

'TEK ADAM REJİMİ', YARGIYA SİYASİ MÜDAHALEYİ, MEDYAYA SANSÜR VE BASKILARI ADAYA İHRAÇ EDİYOR

Türkiye-KKTC arasında imzalanan 'İktisadi ve Mali İş Birliği' protokolü, iktidarın 'Tek Adam Rejimini', yargıya siyasi müdahaleyi, medyaya sansür ve baskıları adaya ihraç etme planını açığa çıkartıyor. KKTC anayasasının laiklik ilkesine rağmen inanç sistemini ve dini yapılanmayı devlet içine almayı içeren protokoldeki, KKTC vatandaşlığına geçişin 'kolaylaştırılması' maddesi dikkat çekiyor!

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ile Türkiye arasında imzalanan 2022 İktisadi ve Mali İş Birliği Protokolü 21 Mayıs'ta resmî gazetede yayımlandıktan sonra yoğun tepkiler ve eleştiriler gündeme gelirken protokolde yer alan dezenformasyon düzenlemesiyle ilgili yasa değişikliklerinin hızla KKTC meclisine gönderilmesi protestoları daha da büyüttü. Protokoldeki bazı maddeler için direnen Başbakan Faiz Sucuoğlu, Ankara'ya çağrılarak uzun süre Beştepe Sarayının kapısında bekletildikten sonra Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay ile anlaşmayı imzalamak zorunda kaldı. Ankara'dan döndükten sonra başında olduğu koalisyon hükümeti yıkılarak, Başbakanlıktan istifaya zorlanan Sucuoğlu'nun yerine ilk kez UBP'den bir milletvekili atanarak yeni hükümeti kurmakla görevlendirildi.

Ünal Üstel'in Başbakanlığındaki yeni hükümet güven oyu alır almaz ilk işi protokolde yer alan, 'Üçüncü ülkeler ve sivil toplum kuruluşlarınca oldukça yaygın olarak kullanılan, KKTC-Türkiye ilişkisinin ve vatandaşları arasındaki tarihi, kültürel, coğrafi bağları hedef alan dezenformasyon çalışmalarının bertaraf edilmesi, iki tarafın ortak tarih, kültür ve toplumsal bağların güçlendirilmesi, sosyal medya başta olmak üzere tüm iletişim platformlarında dezenformasyona karşı etkin bir işbirliği sağlanması' maddesini icraata geçirmek oldu.

Bu doğrultuda; KKTC Ceza Yasası'nın 154'üncü ve Müfsidane (Fesat) Yayınlar Yasası'nın 164'üncü fasılları ile Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Korunması Yasası'nda değişiklik içeren düzenlemeler meclise gönderildi.

Yapılmak istenen değişikliklerin tamamı basın özgürlüğünün kısıtlanmasını, basın suçlarının kapsamının genişletilmesini 'müfsit niyet (fesat amaç)' diye yeni bir suç icat edilmesini öngörüyor. Yasaklanmış yayın kavramıyla suç oluşturuluyor. Cumhurbaşkanı'na hakaret suçu KKTC yasalarına da eklenerek kapsamı genişletiliyor. Örneğin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eleştirilmesi 'müfsit niyet' kapsamında iki ülke arasındaki dostluğu bozma amaçlı suç sayılacak. KKTC'de bugüne kadar suç olmayan, suç sayılmayan pek çok konu yasa değişiklikleriyle suç kapsamına alınarak 1 yıldan 5 yıla kadar bazılarında ise ömür boyu hapis cezaları verilebilecek.

✓ Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği (KTGB) yayınladığı bildiri de 'düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlamayı, cezalandırmayı amaçlayan' yasa değişikliklerini kınadıklarını duyurarak **hükümetin bu düzenlemeleri derhal meclisten geri çekmesi çağrısı yaptı.**

2022 protokolünde, KKTC'ye tek adam rejimini, demokrasiden uzaklaşmayı ihraç etmek olan maddeler de yer alıyor. Buna göre; KKTC vatandaşlığına geçiş kolaylaştırılacak. Yabancıların KKTC'de yatırım yapması için gerekli

olan 'KKTC vatandaşı yerli ortak' şartı ve sermaye miktarına yönelik kısıtlar azaltılacak. Kamu arazileri, kamuya ait işletmeler süratle özelleştirilecek. Yabancıların KKTC'de gayrimenkul alımı olmaları kolaylaştırılacak. Döviz kullanımı azaltılacak, 'Milli Para' olan TL'nin kullanımı yaygınlaştırılacak. Din hizmetleri devlet tüzel kişiliği içine alınacak. Cezai ve hukuki konularda adli iş birliği geliştirilecek.

İktidarın KKTC yönetimi, kurumları, anayasası, yargısı, ekonomisi ve diğer alanlardaki zihniyetini ve niyetlerini açık eden bu maddeleri daha da çoğaltmak olanaklı. Din ve inanç özgürlüğü anayasanın laiklik ilkesiyle güvence altına alınan, eğitimde zorunlu din dersi bulunmayan KKTC'de iktidar protokolde yer alan 'din hizmetlerinin devlet tüzel kişiliği içine alınması' koşuluyla KKTC'ye 'Diyabet İşleri Başkanlığı' kurulmasını dayatıyor. Adalet Bakanlığı olmayan, KKTC'de bağımsız yargının güvencesi Yüksek Adliye Kurulu. Kurul, Yüksek Mahkeme Başkanı ve yedi üyesi ile Cumhurbaşkanı ve meclisin seçtiği birer üye, Cumhuriyet Başsavcısı ve Baroların seçtiği bir üye olmak üzere 12 kişiden oluşuyor. Şimdi iktidar, KKTC'ye Adalet Bakanlığı kurulmasını, yargının siyasetin kontrolüne alınmasını dayatıyor.

KKTC vatandaşlığının kolaylaştırılmasıyla demografik yapının değiştirileceği, Kıbrıs Türklerinin azınlığa düşeceği bir nüfus aktarma projesi akla geliyor. Belki de iktidar kendi yandaşlarının, Suriyelilerin, Afganların bir kısmını KKTC vatandaşlığıyla Kuzey Kıbrıs'a yerleştirmeyi planlıyor. KKTC'de devlete ait arazilerin satışı, özelleştirmelerin hızlandırılması maddeleriyle, yakında Kıbrıs'ta rant ve yağmanın başlayacağı anlaşılıyor.

✓ İşçi haklarının ve sendikal örgütlenmenin kısıtlanmasına dönük protokol maddeleri yanında, anlaşmadaki iç güvenlik alanında yakın iş birliği maddesiyle, KKTC güvenlik teşkilatının, polisin iktidar tarafından yapılandırılarak kontrole alınacağını öngörmek olanaklı.

2022 İktisadi ve Mali İş Birliği protokolüyle KKTC'ye bu yıl sağlanacak 3 milyar 200 milyon TL'ye kadar hibe ve 1 milyar 50 milyon TL'ye kadar da ABD doları karşılığı Türk lirası kredinin, nasıl ve nerelerde kullanılacağı protokolde maddeler halinde koşullara bağlanmış. Protokolün en ilginç maddesi ise Türkiye'de altı ayda iflas eden Yeni Ekonomi Modelinin KKTC'de uygulanacağını ifade edilmesi.

Adeta bir kapitülasyon veya IMF Stand by anlaşmasını andıran yüzlerce maddelik protokol, kanımca KKTC'nin baskıcı-sansürcü-yasakçı-cezalandırıcı bir yapıya dönüştürülmesini, **Ada'nın kuzeyinde bir 'AK Parti-Erdoğan Devleti' kurulmasını hedefliyor!**

DAĞITIM ŞİRKETİNİN DENETİMİNE SUMEN ALTI

500 bin nüfuslu Isparta'da bir ay arayla tekrarlanan ve günlerce süren kesinti nedeniyle günlerce süren elektrik kesintisine neden olan özel elektrik dağıtım şirketine ilişkin 2021 yılında gerçekleştirilen denetim raporlarının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) sunulmamış. Hazırlanan rapor neden sumen altı edildi? Rapor sunulsaydı ve gerekli önlemler alınsaydı Isparta'da 500 bin vatandaşımız mağdur olmayabilirdi. İktidar kesinti skandalında olumsuz hava koşullarını bahane etmesine karşın temel gerekçenin denetim ve bakım çalışmaları ile yatırımın yeteri kadar yapılmaması olduğu belirlenmişti.

Denetim Yapılmış, Rapor İletilmemiş

Isparta'daki kesinti skandal göz göre göre geldi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2021 Yılı Faaliyet Raporu'nda Isparta'da elektrik dağıtımından sorumlu Akdeniz EDAŞ'ın denetim raporuyla ilgili önemli bir ayrıntı ortaya çıktı. Faaliyet raporunda "Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Denetlenmesi Faaliyeti Kapsamında Yürütülen Çalışmalar" başlığı altında dağıtım şirketlerine yönelik 2021 yılında gerçekleştirilen ve raporu gönderilen periyodik denetimlere ilişkin bilgilere yer verildi. Rapora göre günlerce kesinti skandalının yaşandığı Isparta'da Cengiz ve Kolin'in işlettiği sorumlu şirket Akdeniz EDAŞ'ın 2019 ve 2020 yıllarına ilişkin denetim yapılmasına karşın denetim raporu EPDK'ya iletilmedi.

Denetim Raporu Sumen Altı Mı Ediliyor?

Protokol gereği özel dağıtım şirketlerinin denetimleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yapılıyor. İki kurum arasındaki protokol gereği TEDAŞ dağıtım şirketlerinin denetimlerini gerçekleştirerek rapor haline getiriyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı da gereğinin yapılması talebiyle bu raporları EPDK'ya iletiyor. Bakanlığın 2021 Faaliyet Raporu'na göre Cengiz ve Kolin'in işlettiği Akdeniz EDAŞ'ın denetimleri 28 Kasım 2021 ile 31 Aralık 2021 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Ancak periyodik denetim raporlarının EPDK'ya gönderilmesine ilişkin bilgi ise boş bırakıldı. Benzer şekilde Dicle EDAŞ, Çoruh EDAŞ, Toroslar EDAŞ'a ait denetim raporları da EPDK'ya iletilmemiş durumda. Bu denetim raporları gereği yapılmak üzere ya EPDK'ya iletilmedi ya da iletiliyse bile gereği yapılmadığı için bu bilgi gizleniyor. Başka bir deyişle

Isparta’da dağıtım sistemi ve altyapısının çöktüğü biliniyor muydu? Bilindiği için bu denetim raporları EPDK’ya iletilmedi?

Denetimde Kamunun Rolü Zayıflatıldı

Özel dağıtım şirketlerinin kamu tarafından daha sıkı ve etkin bir şekilde denetlenmesi gerekirken iktidar geçtiğimiz haftalarda yaptığı bir yönetmelik değişikliği ile kamunun denetim rolünü de zayıflatı.

AKDENİZ EDAŞ’IN DENETİM RAPORU NEDEN SÜMEN ALTI EDİLDİ?

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, 500 bin nüfuslu Isparta’da günlerce süren elektrik kesintisine neden olan özel elektrik dağıtım şirketine ilişkin 2021 yılında gerçekleştirilen denetim raporlarının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’na (EPDK) sunulmadığını belirtti. CHP’li Akın, “Hazırlanan rapor neden sümen altı edildi? Rapor sunulsaydı ve gerekli önlemler alınsaydı Isparta’da 500 bin vatandaşımız mağdur olmayabilirdi” değerlendirmesinde bulundu.

Isparta’da bir ay arayla tekrarlanan ve günlerce süren kesinti nedeniyle 100 binlerce vatandaş kara kışta elektriksiz kalmıştı. İktidar kesinti skandalında olumsuz hava koşullarını bahane etmesine karşın temel gerekçenin denetim ve bakım çalışmaları ile yatırımın yeteri kadar yapılmaması olduğu belirlenmişti.

Denetim Yapılmış, Rapor İletilmemiş

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, Isparta’daki kesinti skandalının göz göre göre geldiğine ilişkin yeni bir tespitte bulundu. CHP’li Akın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın 2021 Yılı Faaliyet Raporu’nda Isparta’da elektrik dağıtımından sorumlu Akdeniz EDAŞ’ın denetim raporuyla ilgili önemli bir ayrıntıya dikkat çekti. CHP’li Akın, faaliyet raporunda “Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Denetlenmesi Faaliyeti Kapsamında Yürütülen Çalışmalar” başlığı altında dağıtım şirketlerine yönelik 2021 yılında gerçekleştirilen ve raporu gönderilen periyodik denetimlere ilişkin bilgilere yer verildiğini söyledi. CHP’li Akın, rapora göre günlerce kesinti skandalının yaşandığı Isparta’da Cengiz ve Kolin’in işlettiği sorumlu şirket Akdeniz EDAŞ’ın 2019 ve 2020 yıllarına ilişkin denetim yapılmasına karşın denetim raporunun EPDK’ya iletilmediğinin ortaya çıktığını söyledi.

Denetim Raporu Sümen Altı Mı Ediliyor?

CHP Genel Başkan Yardımcısı Akın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın 2021 yılı faaliyet raporunda yer alan bilgiler hakkında şunları dile getirdi:

“Protokol gereği özel dağıtım şirketlerinin denetimleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yapıyor. İki kurum arasındaki protokol gereği TEDAŞ dağıtım şirketlerinin denetimlerini gerçekleştirerek rapor haline getiriyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı da gereğinin yapılması talebiyle bu raporları EPDK’ya iletiyor. Bakanlığın 2021 Faaliyet Raporu’na göre Cengiz ve Kolin’in işlettiği Akdeniz EDAŞ’ın denetimleri 28 Kasım 2021 ile 31 Aralık 2021 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Ancak periyodik denetim raporlarının EPDK’ya gönderilmesine ilişkin bilgi ise boş bırakıldı. Benzer şekilde Dicle EDAŞ, Çoruh EDAŞ, Toroslar EDAŞ’a ait denetim raporları da EPDK’ya iletilmemiş durumda. Bu denetim raporları gereği yapılmak üzere ya EPDK’ya iletilmedi ya da iletilirse bile gereği yapılmadığı için bu bilgi gizleniyor. Başka bir deyişle Isparta’da dağıtım sistemi ve altyapısının çöktüğü biliniyor muydu? Bilindiği için bu denetim raporları EPDK’ya iletilmedi?”

‘Denetimde Kamunun Rolü Zayıflatıldı’

CHP’li Akın, özel dağıtım şirketlerinin kamu tarafından daha sıkı ve etkin bir şekilde denetlenmesi gerekirken iktidarın geçtiğimiz haftalarda yaptığı bir yönetmelik değişikliği ile kamunun denetim rolünü zayıflatığına da işaret etti. CHP’li Akın, şunları ifade etti:

“Geçen yıl 200 binin üzerinde abone uzun süreli elektrik kesintisi yaşadı. Bu yıl Isparta’da bir arayla günlerce süren elektrik kesintisi 500 bin nüfuslu kentin tamamını etkiledi. Bunların nedeni yeterli denetim ve buna bağlı olarak yatırımın yapılmaması. Yani özel dağıtım şirketlerinin kamu tarafından çok daha sıkı bir şekilde denetlenmesi gerekirken; iktidar özel şirketlerin dağıtım şirketlerini denetlemelerinin önü açtı. Hâlihazırda denetim yapılmadığı için bir kent karanlıkta kalırken, önümüzdeki dönemde maalesef çok daha büyük kesintiler yaşanabilir.”

YIKIM EKONOMİSİ!

Cumhuriyet dönemi kamu kurumlarının İstanbul’a taşınması planları hızlandırılırken, Atatürk Havalimanı yıkımının öne çekilerek davet usulü ihaleyle alelacele dozerlerin yıkıma gönderilmesi kötü bir zihniyetin

ürünü. Ülkenin yatırıma, yeni iş alanlarına en çok ihtiyaç duyduğu, bütçe kaynaklarının tüketildiği, yatırım için para bulunamayan bir ekonomik kriz ortamında, 2 milyar TL'den fazla kaynak yıkıma harcanıyorsa, başka soruya, izaha gerek yoktur!

Ulusal Bayram günlerinde Anıtkabir ziyaretlerine katılmaktan kaçınan iktidarın Cumhuriyetle hesaplaşma peşinde olduğu, Atatürk alerjisiyle mustarip zihniyetini icraatlarına yansıttığı artık gizlenemiyor! Başkent Ankara'da yıllarca hukuka aykırı şekilde, yargının yürütmeyi durdurma ve iptal kararlarını hiçe sayarak Atatürk'ün vasiyeti, mirası, Ankara'ya bağışladığı Atatürk Orman Çiftliğini bile imara açarak Atatürk'ün arazisi üzerinde kendisine saray inşa ettiren iktidarın niyetinin ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Hâlâ ruhsatı bile olmayan kaçak yapı durumundaki Beştepe Sarayı'nın yanı sıra, iktidarlara boyunca ülkenin dört bir yanındaki illerde Atatürk, İnönü ve diğer Cumhuriyet kurucularının isimlerini taşıyan kamu tesislerini, spor salonlarını yıkıp, şehir içinde yüksek rant için konut ve AVM inşa eden, yeni yaptıkları statılara ise Romalıların birbirini katlettiği ARENA ya da kendi adlarını veren de bu iktidar. Atatürk Havaalanının yap-işlet-devret sözleşmesini bitiminden önce sonlandırıp, işletmeci şirkete 300 milyon Euro'dan fazla tazminat ödeme pahasına İstanbul Havaalanı'nı (İGA) açan iktidar, önce Atatürk Havaalanı pistlerinin ucuna pandemi hastanesi inşa ettirip, sağlık turizminden milyarlarca dolar kazanılacağı yalanını ortaya attı. Ardından İGA'yı inşa edip döviz üzerinden yolcu ve hazine garantisiz işletmesini üstlenen iktidar müteahhitleri peş peşe hisselerini satıp ortaklıktan çekilmeye başlayınca, kalan iki ortağın kazançlarını garanti etmek, kendileri iktidardan düştüğünde zor durumda kalmalarını önlemek için İstanbul Havaalanına zengin Arap ülkelerinden müşteri aramaya başladılar. CB Erdoğan'ın **'yıkılacak' dedikten üç gün sonra 'pistler kalabilir'** demesi, yıkımın plansız-ruhsatsız, apar topar şekilde birilerine verilen sözlerin tutulması için hızla başlatıldığını gösteriyor. İGA'ya talip olanlar, CB Erdoğan iktidardan gittiğinde Atatürk Havaalanı'nın yeniden işletmeye alınması, kendilerine rakip olması ihtimalinin bertaraf edilmesini şart koşunca da alelacele yıkıma giriştiler. Bu iktidar 2019'da milyarlarca liraya 11 milyon fidan projesiyle ülkede ormanlar kuracağını vaat etmişti. Fidanların çoğu kurudu, bırakın yeni ormanları mevcut ormanlarımızı bile ya rant uğruna imara açarak ya da yangın uçağı tedarik etmeyi beceremeyip milyonlarca hektarın yanıp gitmesine göz yumarak yok ettiler.

✓ Tıpkı dünyanın doğa harikası **Salda Gölü'nü** Millet Bahçesi için tahrip edip harabeye çevirdikleri gibi.

İşsizliğin, enflasyonun, yoksulluğun zirveye çıktığı, bütçe kaynaklarının hızla eridiği, kaynakların kuruduğu, hazinenin her hafta yüksek faizlerle on milyarlarca lira borçlanmak zorunda kaldığı, yatırımların durduğu ağır bir ekonomik kriz sürerken, ülkenin ve milletin kaynaklarının 2 milyar TL'den fazlasını yeni iş alanları açmak, halka harcamak yerine, adrese teslim göstermelik bir ihale ile yıkım için harcamak, israfın, iş bilmezliğin de ötesinde ülkeye ve halka en büyük kötülüktür.

Rant düşkünü İktidar, dozerleri yığsa da 132 bin değil 1 milyon fidan dikse de orası milletin gönlünde ve beyinde Atatürk Havalimanı'dır! Bu milletin sırtından milyarlar ödeyerek inşa ettireceğiniz o bahçe Atatürk Bahçesi'dir. **İktidara geldiğimizde İGA-İstanbul Havaalanı'nın adı yine İstanbul Atatürk Havaalanı olacaktır!**

ATATÜRK HAVALİMANI'NI YIKMAK TÜRKİYE'YE İHANETTİR

Atatürk Havalimanı'nı seçime bu kadar kısa bir süre kala yıkmaya hazırlanan AK Parti, olası bir iktidar değişikliğinde kendi yandaş şirketleri tarafından işletilen İstanbul Havalimanı'nın etkilenmemesini amaçlıyor. İşler durumda olan ve çalışan bir havalimanını tamamen siyasi bir tercihle yıkmak kamuya büyük bir zarar oluşturacak.

İktidara yakın şirketlerin işlettiği İstanbul Havalimanı'nın etkilenmemesi amacıyla işler durumundaki Atatürk Havalimanı'ndaki tarifeli seferler 3 yıl önce durdurulmuştu. AK Parti iktidarının pandemiye bahane ederek alternatif pek çok yer bulunmasına karşın Atatürk Havalimanı'ndaki pistin üzerine hastane yapması büyük bir zarara neden olurken, kamuoyuna yansıyan haberlere göre havalimanının tamamen yıkılması için ihale yapıldığı ortaya çıktı. İşler durumda olan ve izin verilmesi durumunda tarifeli uçuşların da başlayabileceği Atatürk Havalimanı'nın sebepsiz yere yıkılması Türkiye'ye ihanet anlamına gelecektir.

Seçim Öncesi Yıkım İçin Acele Edilmesi Manidar

Türkiye'de mevcut ekonomik ve siyasi konjonktür dikkate alındığında, olası bir erken seçim ihtimali pek çok kesim tarafından dile getirilmektedir. Seçimlerin zamanında yapılması durumunda da yaklaşık bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde Haziran 2023'te ülkemizde Cumhurbaşkanlığı ve Genel Seçimler gerçekleştirilecektir. Seçimlere bu kadar kısa bir süre kala; Atatürk Havalimanı'nın tamamen yıkılması için acele edilmesi manidardır. AK Parti kendi yandaş şirketleri tarafından işletilen yeni havalimanının etkilenmemesi için olası bir iktidar değişikliğinde işler durumundaki Atatürk Havalimanı'nı yıkarak tekrar açılmamasını amaçlamaktadır.

Yıkım Kararı Tamamen Siyasi Bir Tercihden Oluşuyor

İşler durumunda olan Atatürk Havalimanı'nın yıkılması ülkemizdeki en önemli ulaşım tesislerinden birinin tamamen yok olması anlamına gelecektir. Atatürk Havalimanı'nın hiçbir sebep yokken tamamen siyasi bir tercihle yıkılması kamuya büyük bir zarar oluşturacaktır. Henüz yılbaşında yaşanan kar yağışı nedeniyle İstanbul Havalimanı yerine Atatürk Havalimanı'na inmek zorunda kalan iktidar temsilcileri aldıkları bu karar nedeniyle kamu vicdanında hesap vereceklerdir.

Manidar Açılış

Atatürk Havalimanı için iş makineleri yıkım yapmaya başlarken, Türkiye'nin deniz üzerine dolgu yapılarak inşa edilen ikinci havalimanı olan Rize-Artvin Havalimanı, Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından hizmete açıldı. Rize'ye 34, Hopa'ya 54, Artvin'e 125 kilometre uzaklıkta olan Pazar ilçesindeki havalimanına ilk inişi Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev'in uçakları yaptı.

5 yılda 4,4 milyar liralık yatırımla tamamlanan Rize – Artvin havalimanı, 3 bin metrelik pisti, yıllık 3 milyon yolcu kapasiteli terminali, destek üniteleri bulunuyor.

Recep Tayyip Erdoğan açılışta yaptığı konuşmada “Şu anda uçaklar boş gidip geliyor” dedi.

Ocak ayındaki yoğun kar yağışı sırasında yeni açılan İstanbul Havalimanı sınıfta kalmış, pistleri kapanmıştı. İstanbul Havalimanı kapalıyken, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatıyla İçişleri Bakanı ve Ulaştırma Bakanı İstanbul'a gönderilmiş ama bakanlar İstanbul Havalimanı yerine Atatürk Havalimanına inmek zorunda kalmıştı. **İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, kapatılan Atatürk Havalimanı ile ilgili, “Heba olmasına izin vermeyeceğiz. 2023'ten sonra açacağız” demişti.**

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, “Atatürk Havalimanı hikayesi kapandı gitti. Zaten oranın kuzey ve güney pistinin millet bahçesi olarak yapılması için işe başlanıyor” şeklinde yanıt vermişti.

İKTİDARIN ATATÜRK HAVALİMANI ÇELİŞKİLERİ...

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, Atatürk Havalimanı'yla ilgili “Bir ihtimal pistleri belki de kaldırmayacağız. Proje üzerindeki çalışmalarımızı sürdürüyoruz” dedi. Pistler kalacaksa iktidar yıkım ihalesini iptal ederek sahadaki iş makinelerini derhal Atatürk Havalimanı'ndan geri çekmelidir.

İşler durumdaki Atatürk Havalimanı'nın yıkılmasının Türkiye'ye ihanet anlamına geleceği ve bunun hesabının sorulacağı başta Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu olmak üzere partimiz tarafından kamuoyuna duyurulmuş ve iktidarın bu yanıltan dönmesi gerektiği vurgulanmıştı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bunun üzerine yaptığı açıklamada Atatürk Havalimanı'yla ilgili “Bir ihtimal pistleri belki de kaldırmayacağız. Pistler belki de kalacak. Proje üzerindeki çalışmalarımızı sürdürüyoruz” dedi. Bu durum, AK Parti'nin son dönemde sık sık uyguladığı nabza göre tavır değiştirme siyasetinin son örneğidir.

AK Parti iktidarın son dönemde sık sık uyguladığı “iyi polis, kötü polis oyununu” yine sergiledi. Atatürk Havalimanı'yla ilgili yıkım süreci sanki Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın onayı ve bilgisi olmadan alınan bir kararla hayata geçirilmiş ve yine Erdoğan'ın müdahale etmesiyle “pistlerin belki de yıkılmayacağı” yönünde bir algı oluşturulmak istenmektedir. AK Parti'nin bu tarz “iyi polis-kötü polis oyunu” daha önce elektrik faturalarına yapılan zamlar, Suriyeli sığınmacılar gibi kamuoyunda tartışma yaratan pek çok konuda da hayata geçirilmiştir. Özetle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, iktidarın kamuoyunda tepki çeken bir uygulamasına sanki hiç haberi yokmuş gibi müdahale etme algısı yaratılmak istenmektedir.

Kalkmayacak Denilen Pistler Videoda Kullanılamaz Durumda

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ise dün yaptığı açıklamada; yıkım ihalesi yaklaşık bir ay önce 2,1 milyar liraya gizlice yapılan Atatürk Havalimanı'na yapılacak projenin henüz tamamlanmadığına işaret etmiştir. Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu açıklamayı yapmadan yalnızca bir gün önce – 18 Mayıs 2022 tarihinde – sosyal medya üzerinden paylaştığı Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi'nin tamamlandığında nasıl olacağına ilişkin proje videosunda kalkmayacağını ifade ettiği pistlerin yok edildiği ve kullanılamaz durumda olduğu gösterilmektedir. Bu durum, iktidarın çelişkili tavrını ortaya koymaktadır.

İhale İptal Edilmeli, İş Makineleri Derhal Geri Çekilmeli

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 9 Nisan 2022 tarihinde, “Atatürk Havalimanı'nın hikayesi bitti, kapandı” diye açıklama yapmasından ardından 29 Nisan 2022 tarihinde kapalı kapılar ardında pazarlık usulüyle gerçekleştirilen ihaleyle havalimanının yıkımı için süreç başlatılmıştı. İktidar şimdi algı siyasetiyle süreci

yürütmeye çalışmaktadır. Atatürk Havalimanı'ndaki pistler kalacaksa iktidar yıkım ihalesini iptal ederek sahadaki iş makinelerini derhal Atatürk Havalimanı'ndan geri çekmelidir.

BERAT'IN GÖLGESİ VARLIK FONU'NDA

Denetlenemeyen Varlık Fonu'nun 236 milyon TL sermaye ile 6 şirket kurduğu ortaya çıktı. Şirketlerin yönetiminde Berat Albayrak'ın eski danışmanı Demirhan ile Bilal Erdoğan'ın arkadaşı Salim Arda Ermut da yer alıyor.

Sayıştay'ın denetleyemediği, yedi farklı sektörden tam 27 kamu iştirakinin bağlı olduğu ve milyarlarca lirayı yöneten Türkiye Varlık Fonu'nun (TVF) altı ayrı şirket kurduğu açığa çıktı. Bu altı şirketin 236 milyon TL sermaye ile kurulduğu belirtildi.

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yönetim kurulu başkanlığını yaptığı Varlık Fonu'nun kurduğu şirketlerin yönetiminde yer alan isimler ise oldukça dikkat çekici. İnternet siteleri dahi olmayan şirketlerin yönetiminde Bilal Erdoğan ile Berat Albayrak'a yakın isimler yer alıyor. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin birçok şirkette, bankada yönetici olduğu da açığa çıktı.

Bilal'in Arkadaşı

Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, Türkiye Varlık Fonu 17 Ocak 2020 tarihinde, TVF Enerji şirketi ile TVF Rafineri ve Petrokimya Şirketi'ni, 15 Haziran 2020'de ise TVF Ael Elektrik Üretim Şirketi'ni kurdu.

Bu üç şirketin 5'er milyon TL sermaye ile kurulduğu belirtildi. Şirketlerin yönetim kurulu başkanlığını Bilal Erdoğan'ın Kartal İmam Hatip Lisesi'nden arkadaşı olan ve aynı zamanda Varlık Fonu'nun genel müdürü ve yönetim kurulu üyesi olan Salim Arda Ermut yapıyor.

Albayrak'ın Danışmanı

Şirketin yönetim kurulu başkan vekilliği görevini ise Cumhurbaşkanı Erdoğan damadı, eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın danışmanı Ömer Demirhan yürütüyor. Aynı zamanda Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları (KARDEMİR) yönetim kurulu başkan vekili olan Demirhan daha önce de iktidara yakınlığıyla bilinen Çalık Holding'de çalıştı.

Şirketleri yönetim kurulu üyesi ise aynı zamanda Borsa İstanbul bünyesinde kurulun Takas Bank'ın Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Kayacak.

Çok Koltuklular

Varlık Fonu bünyesinde 16 Ocak 2020'de TVF Finansal Yatırımlar Şirketi de 5 milyon TL sermaye ile kuruldu. 15 Mayıs 2020 tarihinde de tam 211 milyon 750 bin TL sermaye ile TVF İFM Gayrimenkul İnşaat ve 5 Haziran 2020'de ise TVF Bilgi Teknolojileri İletişim Hizmetleri Yatırım Şirketi kuruldu.

Bu üç şirketin yönetim kurulu başkanlığını da yine Bilal Erdoğan'ın arkadaşı Salim Arda Ermut yapıyor. Şirketleri yönetiminde ise aynı zamanda Türkiye Sigorta ve Türkiye Hayat Emeklilik de yönetim kurulu üyesi olan Murat Akgüç oturuyor. Akgüç daha önce TRT'de de yöneticilik yapmıştı.

TVF Denetlenmiyor

2016'da kurulan Varlık Fonu'na bağlanan şirketler arasında BOTAS, Çaykur, Kayseri Şeker, PTT, THY, Türkiye Petrolleri, Eti Maden ve Türkiye Deniz İşletmeleri ile kamu bankaları da yer alıyor. Ancak, Varlık Fonu Sayıştay tarafından denetlenmiyor ve yeni kurulan şirketler de denetlenemeyecek. Fonun denetimini ise denetim şirketleri yapıyor.

Varlık Fonu kamunun birikimlerini de satıyor. TVF'nin büyük çaplı satışlarının başında Milli Piyango ve Borsa İstanbul geliyor. Ayrıca TVF'nin Borsa İstanbul'daki yüzde 10'luk hissesinin Katar'a satıldığı duyurulmuştu.

Hem Yönetti Hem Boru Sattı

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2018 yılında TVF yönetim kurulu üyesi olarak atadığı ve AKP'ye yakınlığıyla bilinen Fuat Tosyalı'nın da geçen aylarda TVF'ye bağlı BOTAS'a 49 milyon 533 bin TL'ye boru sattığı ortaya çıkmıştı. Tosyalı'nın son 6 yılda BOTAS'tan aldığı ihalelerin toplam bedeli ise 1 milyar TL'yi aşıyor.

ÇEVRESEL DENETİM ÖZELLİŞTİRİLİYOR

TBMM'ye sunulan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinde çevresel denetimle ve müsilağa mücadele ile ilgili değişiklik teklifleri yer almaktadır.

Çevresel Denetim, Sektör Haline Getirilmek İsteniyor

Kanun kapsamında kurulan tesislerin denetimleri bir hizmet sektörü olarak tanımlanmıştır. Bu denetimin özelleştirilmesi anlamına gelmektedir.

Teklif göre, çevresel denetimler bakanlık tarafından yetki verilmiş özel firmalar tarafından da yapılabilecek. Denetime tabi tesislerin kendi bünyelerinde kuracakları yönetim birimleri, çevre mühendisleri, özel danışmanlık firmaların yanı sıra, Bakanlığın yönetmelikle belirlenecek kişilerin de çevre yönetimi hizmeti verebileceğinden söz edilmiştir. Çevre görevlisi tartışmalarında, bu işin çevre mühendisi olmayan kişiler tarafından da yapılabilir olması üzerinde yoğunlaşmıştır.

Bir yandan devlete ait araziler, fabrikalar özelleştirilirken, diğer yandan da denetleme yetkisi de özelleştirilmektedir. Devletin sadece kurumları değil, kamusal işlevleri de elinden alınarak, içi boşaltılmaktadır. Denetim yetkisinin özelleştirilmesi, neoliberal politikalar için olmazsa olmaz olan "küralsızlaştırma"nın önünü açmaktadır. Bu küralsızlaştırmanın, doğa haklarına yansımaları AKP'nin çevresel tahribatlara yol açacak çok uluslu firmalar için Türkiye'yi kirlilik cenneti haline getirmesi olacaktır.

Teklifin 5. Maddesinde "çevre yönetim birimi/çevre görevlisi" yerine "çevre yönetimi hizmeti" düzenlemesinin amacı "atık yönetimini" özel sektöre ihale etmektir. Türkiye bunun ilk deneyini Tekirdağ Ergene Derin Deniz Deşarj A.Ş. ile yapmış ama başarıya ulaşamamıştır. Aynı köprüler, havaalanları, duble yollar gibi atık yönetimini de "para kazanılır" bir hale getirme amacı izlenebilir!

Müsilağa İlgili Etkili Yollar Düzeltileceğine

Kanun teklifiyle, Marmara Denizindeki müsilağın nedeni olabilecek eylemlere yönelik ceza artırımı yapılmak istenmektedir. İdari ceza uygulanacak eylemler genişletilirken, bildirim yükümlülükleri getirilmektedir.

Müsilağa etki eden sektörlerle yönelik caydırıcılık sağlamak amacıyla boğazlar, susurluk havzası dahil Marmara Denizi hidrolojik havzasında ve İstanbul, Bursa ve Kocaeli'nin tamamında atık alım, ön arıtma, arıtma veya bertaraf tesislerini kurmayanlar ile kurup da çalıştırmayanlara, bu sayılan il ve bölgelerin dışında uygulanacak para cezasının iki katının uygulanacak.

Denizde kirliliğe yol açan, atık ve yakıt bırakan, tanker, gemi ve diğer deniz araçlarıyla ilgili kapsam genişletilecek, daha ağır tonaja sahip deniz araçları da ceza kapsamında sayılacak.

Kıyı tesisi yönetimlerine (liman, tersane, gemi söküm yeri gibi) bölgelerindeki kirliliği bildirim ve deniz kirliliklerine karşı tedbir alma yükümlülüğü yüklenecek. Yükümlülük ihlallerinde, para cezası uygulanacak. İstisna olarak, balık barınaklarına idari para cezası 1/3 oranda uygulanacak.

Çevre yönetim birimi/çevre görevlisi ile ilgili ceza halleri, 4. maddedeki öneriye göre değiştirilmektedir. Çevre mühendisi istihdam zorunluluğuyla birlikte bakanlıkça yetkilendirilen kişinin istihdam zorunluluğunun ihlaline ilişkin de ceza öngörülmektedir.

Kirlenmenin yetkili mercilere bildirilmesi ve bildirilmemesinin cezası olumlu bir yaklaşımdır. Ancak, cezasızlık ya da bildirim yükümlülüğünden değil, hali hazırdaki yetkili kurumların bu konudaki yetersizliği, eylemsizliği daha büyük bir sorundur. Şikayet edilen mercinin ciddi anlamda donatılması ve etkin hale getirilmesi gereklidir. Yoksa sorun şikayet edilmemesinde değil, gerekli yaptırım ve/veya açıklamanın yapılmamasındandır.

Müsilağa İlgili Etkili Yollar Düzeltileceğine, Rant Peşinde Koşuyorlar

Kanun teklifinde Boğazlar, Susurluk Havzası dahil Marmara Denizi Hidrolojik Havzasında ve İstanbul, Bursa ve Kocaeli'nin tamamındaki yerel yönetimlere ileri atıksu, Arıtım çamuru işleme ve bertaraf tesisi ile atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri gibi atık alanına yönelik altyapı yatırımı yapma yükümlülüğü getirilmektedir. Kanunda düzenlenen 6 aylık süre içerisinde bu yatırımların yerel idarelerce yapılmaması durumunda, bakanlık kendisi bu yatırımı yapacak, yaptığı harcamaları ilgili yerel yönetimin hazine veya iller bankası paylarından mahsup edilecek.

Maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları cumhurbaşkanı belirleyecek. Cumhurbaşkanı, aynı hükümlerin diğer su havzalarında da uygulanmasına da karar verebilecek.

Bu madde ile de özelleştirmenin yolu açılmak istenmektedir. Birçok yerel yönetim kurumu bu hizmeti gerçekleştirebilecek bütçeye sahip değildir. Bu nedenle pratikte, Bakanlık bir özel şirket ile anlaşacak, özel şirket "arıtma" adı altında film dekoru gibi bir tesis kuracak, mevzuata göre alıcı ortama deşarjını yapacak, ilgili belediye de para ödeyecek! Tekirdağ Ergene Derin Deniz Deşarj A.Ş. örneğinde olduğu gibi bir "arpalık" olabilir.

Böyle bir sürecin sonunda belediyeler sürecin dışında kalacaktır. İller Bankası dışında ikinci bir "arıtma rantı" oluşabilir. Bu unsur ayrıca her zaman muhalefette olan belediyeler açısından başlarında demoklesin kılıcı olacağı gibi, aradaki şirketin kirletme faturası da her anlamda belediyelere kesilecektir.

Çevre Ajansı Sahilleri İşletecek

Çevre ajansı, çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasına, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamak, döngüsel ekonomi ve sıfır atık yaklaşımı doğrultusunda kaynak verimliliğini artırmak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Teklifin 29. Maddesiyle, Çevre Ajansına doğal sit alanları, özel çevre koruma bölgeleri, kıyılardaki hazineye ait yerleri işletme hakkı verilmektedir.

Teklifin 29. Maddesiyle çevre ajansı eliyle turizm alanlarının işletilmesi planlanmaktadır. Ancak, bu düzenleme Çevre Ajansının kuruluş amacıyla da bağdaşmamaktadır. Ajansın görevi, çevresel kirlilikleri önlemek iken, kıyılardaki ve denizdeki kirliliği önlemeye yönelik maddelerle birlikte ajansa bu konuda kirlilik bildirimini gibi görevler yüklenileceğine, kıyılarda, korunan alanlarda turizm işletmeciliği görevi verilmektedir.

Bu ihalelerin tamamen TURMEPA ya verileceği iddia edilmektedir. TURMEPA yönetim kurulu bireyleri yat turizmini sömüren işlemlere el atmakta, dolayısı ile denizciliği pahalı hale getirip yaygınlaşması yerine belirli bir kesimin hizmetinde kalmasına çalışmaktadır. Söz konusu uygulamalar özel şirketlere devredilemez! Konu ile ilgili etütleri yapacak, yaptıracak kurum bakanlıktır. Düzenlemeler ise ancak bu yapılacak etütler sonucunda ortaya çıkacak ölçüme dayalı veriler sonucunda oluşturulacak "haritalar" esas alınarak kesin ve sert bir şekilde uygulanması gereken unsurlardır. Altında ciddi rant yatan, çok dikkat edilmesi gereken bir maddeyle karşı karşıyayız.

TOPRAĞA DEĞİL KENDİLERİNE 'BEREKET'

'Toprağa bereket katmak' amacıyla kurulan GÜBRETAS, AKP'nin arka bahçesi oldu. Aylık huzur hakkı 14 bin TL'ye çıkartılan yönetim kurulu üyeleri arasına eski AKP vekili Hamarat ve Fuat Oktay'ın danışmanlarından Yener de eklendi.

Saray'da görev almış isimler ve eski AKP Ordu Milletvekili Mustafa Hamarat'ın da üyesi olduğu GÜBRETAS iktidarın çiftliği gibi. GÜBRETAS Yönetim Kurulu'nun aylık net huzur hakkı, 25 Mayıs'ta 14 bin TL oldu. Hüseyin Aydın'ın başkanı olduğu Yönetim Kurulu'na, 25 Mayıs'ta Hamarat ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın eski danışmanlarından Mehmet Yener de atandı.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi'nin (GÜBRETAS) Olağan Genel Kurul Toplantısı 25 Mayıs'ta gerçekleştirildi. Yönetim Kurulu Üyesi beş isimden biri AKP'den milletvekili olan, üçü ise Saray'da görev yapmış isimlerden oluşan GÜBRETAS'ın Olağan Genel Kurul'undan huzur hakkına zam çıktı.

İktidarın Çiftliği

Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı şirketler, yönetim kurulu üyeleri itibarıyla 'iktidarın üssü' haline getirildi. Bilinçli tarımsal üretimi yaygınlaştırmak ve 'toprağa bereket katmak' amacıyla kurulan GÜBRETAS da siyasi atamalar yapılan kurumlar arasında yer aldı.

Şirketin yönetim kurulunda yer alan isimler de "Tarım Kredi Kooperatifleri iştirakleri, AKP'nin çiftliği gibi oldu" eleştirilerinin haklılığını ortaya koydu. 25 Mayıs'ta düzenlenen olağan genel kurul itibarıyla şirketin beş kişilik yönetim kurulu üyeleri, Hüseyin Aydın, Ahmet Bağcı, Mehmet Yener, Mustafa Hamarat ve Adnan Gül'den oluştu. Yönetim kurulunda yer alan dört ismin de AKP'ye yakın isimler olması dikkat çekti.

Hepsi Saray'dan

GÜBRETAS'ın 25 Mayıs'ta son halini alan yönetim kurulundaki isimlerin siyasi öyküleri şöyle:

Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Aydın: Turkcell Yönetim Kurulu Üyeliği'nden 56 bin TL, Tarım Kredi Genel Müdürlüğü'nden 62 bin 500 TL maaş aldığı belirtilen Aydın, 22 Nisan itibarıyla GÜBRETAS'ta da görev yapıyor. Aydın'ın aylık gelirinin 118 bin TL olduğu iddia ediliyor.

Hüseyin Aydın

Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ahmet Bağcı: Gençlik ve Spor Bakanlığı'nda danışmanlık ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'nde çeşitli görevlerde bulunan Bağcı, GÜBRETAŞ'ın yanı sıra Tarım Kredi Kooperatifleri'nde de Genel Müdür Yardımcısı.

Ahmet Bağcı

Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Yener: Yener'in, 2017-2018 yıllarında Başbakanlık Müsteşarlığı'nda, 2018 Haziran sonrasında ise Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı'nda geçici görevli olarak danışmanlık hizmetinde bulunduğu biliniyor. TK Kooperatifleri Merkez Birliği'ne Genel Müdür Yardımcısı olarak atanan Yener, 25 Mayıs itibarıyla da GÜBRETAŞ yönetiminde yer alıyor.

Mehmet Yener

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Hamarat: 23 ve 24'ncü dönemlerde AKP Milletvekili olan Hamarat, 25 Mayıs'ta girdiği GÜBRETAŞ'ta Bağımsız Üye olarak çalışıyor.

Huzurlu Toplantı

İdarenin olağan genel kurul toplantısında bu yıl için şirket yönetimine verilecek huzur hakkı da belirlendi. GÜBRETAŞ'ta 2018 yılında 8 bin TL, 2019 yılında 10 bin TL, 2020 ve 2021 yıllarında 12 bin TL olan huzur hakkının 2022 yılı için 14 bin TL olması kararlaştırıldı.

ÇİFTÇİ NEFESSİZ KALDI

Çiftçinin banka borcu 185 milyar liraya çıktı, Bir çiftçinin Ziraat Bankasına borcu 151 bin lirayı aştı

Çiftçinin bankalara olan borcu 185 milyar liraya çıktı. Çiftçi para kazanamadığı için borçlanarak ayakta kalmaya çalışıyor. Ama artık duvara dayanmış durumda, nefessiz kalmış durumda.

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (BDDK) verilerine göre çiftçi borçları 185 milyar lira oldu. Bu yılın başında çiftçinin bankalara olan borcunun 166 milyar lira ve bunun 109 milyar lirası Ziraat Bankasına ait. Yılbaşından bugüne 19 milyar lira kredi kullanan çiftçinin borcu 185 milyar liraya çıktı.

Çiftçi yıllardır borcunu borçla kapatmaya çalışıyor. AKP iktidarı işbaşına geldiği kartopu olan borçlar bugün çiğ olmuş çiftçinin üzerine yıkılmıştır.

Son bir yılda 46 milyar lira borç

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında 2 milyon 589 bin çiftçinin toplamda 2,4 milyar lira olan banka borcu, çiftçi sayısı 2,1 milyona düştüğü halde, bugün 185 milyar liraya ulaştı. Çiftçinin bankalara olan borcu AKP döneminde 77 kat arttı.

Çiftçi ürettiğinden para kazanamadığı için her yıl borcuna borç katarak ayakta kalmaya çalışıyor.

Bugüne kadar borçlarına takla atarak idare eden üreticiler, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi denilen Tek Adam yönetimine geçildikten sonra nefes alamaz hale geldi.

Tarımın ve gıdanın önem kazandığı, bütün ülkelerin çiftçisini desteklediği pandemi sürecinde bile bizim çiftçimiz borcuna borç kattı, çünkü hiçbir destek bulamadı.

Çiftçi başına 151 bin lira borç

Yılbaşından bu yana 19 milyar lira kredi kullanan çiftçilerimiz son bir yılda tam 46 milyar lira kredi kullandı. 2020 ile 2021 arasında 38 milyar lira kredi kullanan çiftçi bunun 29 milyarını Ziraat Bankasından aldı. Ortalama bir çiftçimizin Ziraat Bankasına olan borcu 151 bin lirayı aştı.

Acı olan kısım şu; çiftçinin kullandığı bu krediler yatırım kredisi değil. Bu krediler çiftçinin borcuna takla atmak için daha fazla borçlanmasından kaynaklanıyor.

Bütün dünya çiftçisini desteklerken AKP, çaresiz çiftçiyi, kredi kullanarak, borçlandırarak krize sürüklüyor. Bu öngörüsüzlük nedeniyle üretmek yerine ithalata para aktarılıyor.

Çiftçi kaybederse ülke kaybeder

Çiftçi bugüne kadar daha fazla kredi kullanarak borcunu ödedi ama artık çiftçi duvara dayanmış, 'iflas' noktasına gelmiş durumda. Bu borç ödenemez. Bu borçlar ödenecek şekilde yeniden yapılandırılmaz ise çiftçi yine haciz

kıskacına girecek. Tarlasını, traktörünü, traktörünü hatta evini kaybedecek. Çiftçi örgütlü olmadığı için çığılı duyulmuyor ama çiftçinin kaybetmesi demek ülkenin kaybetmesi demek. Nitekim artan gıda enflasyonu bunun en büyük kanıtı. Bugün açıklanan %91 gıda enflasyonu ile ülkemiz OECD ve AB ülkeleri içinde birinci durumda. Çiftçi üretmezse bu tablo daha da ağırlaşacak ve ülkemiz gıda krizi ile baş başa kalacak.

MEB, YETKİLERİNİ TARİKAT VE CEMAATLERİN ARKA BAHÇESİ VAKIF-DERNEKLERE TESLİM ETTİ!

Eğitim ülkeyi geleceğe taşıyan bir köprüdür ve bu köprü yalnızca doğru şekillendirilirse ve yön doğru çizilirse doğru yere taşır. Ancak 20 yıllık AKP iktidarında, temeli gençleri siyasi olarak şekillendirme amacı ile atılan eğitim köprüsü, vakıf ve derneklerin kontrolü altında çökmüştür.

Eğitim politikamız çağdaş, bilimsel, laik, eğitim normlarından uzaklaşmıştır. Genellikle anlık reform diye başlatılan ama alt yapısı olmayan projeler ya da ideolojik dayatmalarla yapılan düzenlemeler eğitim sistemini kaotik bir yapıya sürüklemiştir.

Bu anlayışla, ne yazık ki, vakıf, dernek ve cemaatler eğitim sisteminde etkin rol oynamaya başlamıştır. Ve bu tehlikeli gidişatın sonunda, uzun süredir siyasi iktidar tarafından desteklenen vakıflar Milli Eğitim Bakanlığı'nın yetkilerini kullanmaya başlamışlardır.

4+4+4 sonrası vakıf-derneklerle protokoller başlamıştır!

Bu vakıf ve dernekler ile yapılan protokoller 4+4+4'le başlamıştır. 2012 yılında yapılan 4+4+4 düzenlemesi sonrası vakıf-derneklerle imzalanan protokollerde ciddi bir artış yaşanmıştır. Özellikle TÜRGEV, Ensar Vakfı, TÜGVA, İlim Yayma Cemiyeti, Hayrat Vakfı ve İHH ile yapılan protokoller çok dikkat çekmiştir.

12/9/2019 tarihinde Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile sivil toplum kuruluşlarının "her tür ve seviyedeki resmî ve özel örgün ve yaygın eğitim kurumlarında" sosyal etkinlik yapmasının önü açılmıştır.

Sivil Toplum Kuruluşu adı altında bahsi geçen tarikat ve cemaatler, okul öncesinden üniversiteye kadar tüm okullara, protokol yapmasına gerek bile kalmaksızın girmeye başlamışlardır. Ayrıca, okul öncesi düzeyde, Sibyan Mektepleri adı altında, tarikat ve cemaatlere bağlı vakıf-dernekler faaliyet göstermeye başlamışlardır.

Vakıf ve dernekler "paralel Bakanlık" gibi çalışmaktadır!

Milli Eğitim Bakanlığı, tarikat ve cemaatlerin arka bahçesi vakıf-derneklerle yaptığı protokollerle yetkilerinin bir kısmını bu kurumlara devretmiştir.

Kapılarını kendisine yakın duran sendika dışındaki tüm eğitim sendikalarının görüşlerine kapatan Milli Eğitim Bakanlığı, görev, yetki ve iradesini vakıf ve derneklere teslim etmiştir.

TÜRGEV, TÜGVA ve ENSAR Vakfı bu vakıf ve derneklerin başında gelmektedir.

AKP iktidarında TÜRGEV, TÜGVA ve ENSAR Vakfı paralel Bakanlık gibi eğitim hizmeti vermektedir. Bu vakıflar neredeyse her ilde ve çok sayıda ilçede Bakanlığa bağlı birer "müdürlük" gibi yayılmış, yapılan protokoller ile öğrencilerin barınması, yaygın ve örgün eğitim kurumlarında kulüp çalışmaları, öğrencilere sosyal, sanatsal, kültürel, sportif, bilimsel, teknolojik etkinlikler, yarışmalar ile mesleki ve teknik kurslar düzenleme, öğrenci kampları vb. faaliyetler gösterme imkanı sağlanmıştır. Hatta kimi örnekte bu protokollerin Vakıfların isteği olmadan sonlanmayacağı şartlar bile sunulmuştur.

Özellikle ENSAR Vakfı'na yapılan yetki devirleri ise skandal boyuttadır. Çünkü Ensar Vakfı tarafından hazırlanacak yeni öğretim programlarının kurumlarda uygulanabilmesine bile imkan tanınmıştır!

Bu vakıf ve derneklere ait yerlerde yaşanan cinsel istismar olayları eğitim sistemine yeni bir toplumsal sorun olarak girmiştir. Taciz ve cinsel istismar kavramları eğitimle ve okullarla anılır hale gelmiştir.

Protokoller, vatandaşlara ideolojik propaganda yapma aracıdır!

Yapılan bu protokollerin Halk Eğitim Merkezlerinde eğitim kursları düzenlemeyi içeren örnekleri de mevcuttur. Yani bu kurslar aracılığı ile tüm vatandaşlara ideolojik propaganda yapma fırsatı yakalamıştır.

Açılacak kurslarda MEB'in kendi öğretmenini görevlendirmesine ve kurslarda görev alan Vakıf personelinin de ücretini MEB ödemesine rağmen bir Vakıf aracılığıyla yapılması, MEB'in iradesinin bu vakıf ve derneklere tesliminin kanıtı niteliğindedir.

MEB, Birlik Vakfı ve İlim Yayma Cemiyeti'nin de eğitim alanında her türlü proje yapabilmesine imkan tanımaktadır

Ayrıca, eğitimde çözülmesi gereken onlarca sorun varken, eğitimde fırsat eşitsizliği nedeniyle öğrencilerimiz arasında bir makas derinleşmişken, öğretmenlerimiz atama beklerken, bir yandan öğrencilerimiz öğretmen eksikliği nedeniyle eğitim imkanlarından uzaklaşırken, yani Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütçesinde bir iyileştirme ihtiyacı had safhada iken, MEB Bütçesini Türkiye Maarif Vakfı'na aktarmaktadır.

İktidar vakıfları geleceği şekillendirme aracı olarak kullanmaktadır!

MEB, bu vakıf ve dernekleri himayesine almıştır ve onlar aracılığıyla AKP politikalarını okullarda aktararak nesilleri ideolojik olarak şekillendirme hedefinde ilerlemektedir.

Biz, MEB tarafından açıklanan her protokolün ardından yaptığımız incelemelerde protokolün ayrıntılarında gizli olan büyük teslimiyeti ve ortaya çıkan riskin korkunç boyutlarını fark etmiş ve bu riskleri defalarca gündeme getirmiştik. Ancak Vakıf ve Derneklere iradesini teslim etmeyi tercih eden MEB, bu protokollere yenilerini eklemeye devam etmiştir.

İktidar vakıfları geleceği şekillendirme aracı olarak kullanmaktadır.

Son 20 yılda MEB ve milli eğitim sistemi, AKP teşkilatlarının, tarikat ve cemaatlerin, vakıf ve derneklerin, Diyanet İşleri Başkanlığının ve yandaş sendikaların oyuncağı ve nesilleri ideolojik olarak şekillendirme merkezi haline gelmiştir.

Vakıflara bu denli bir yetki devri görülmüş şey değildir; kabul edilebilir değildir!

DEZENFORMASYON YASASI SANSÜR, BASKI, CEZA DÜZENLEMESİDİR.

İktidar ittifakının TBMM'ye getirdiği 'Dezenformasyon Yasası' medyaya, sosyal medyaya, internet haber sitelerine ve dijital ortamdaki yayınlara yeni bir sansür, baskı, ceza düzenlemesidir. Anayasal güvence altındaki basın özgürlüğünü ortadan kaldırmaya dönük icraatlarını yıllardır sürdüren iktidar, bu yasa ile yeni suçlar icat ederek, gazetecileri 3 yıla kadar hapisle, medya kuruluşlarını kapatma, ilan kesme, erişim engelleme tehditleriyle sindirmeyi hedefliyor!

AK Parti ve MHP tarafından gizli-kapaklı şekilde kapalı kapılar ardında baş başa verilerek hazırlanan medyanın, internetin baskı ve kontrole alınması amaçlı yasa teklifi iktidar ittifakının ortak imzasıyla TBMM'ye getirildi. Kamuoyunun Dezenformasyon ya da **Sosyal Medya Yasası** olarak adlandırdığı 40 maddelik 'Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' teklifinde iktidarın uzun süredir yasaklama ve engelleme peşinde olduğu internet medyasına, dijital yayıncılığa, sosyal medya paylaşımlarına ağır yaptırımlar, yasaklar, hapis cezasına varan ceza tehditleri getiriliyor. 40 maddelik yasa teklifinin 28. maddesi internet haber sitelerinin Basın Kanunu kapsamına alınmasını düzenliyor. İnternet medyasına resmi ilanlardan yararlanma, çalışanlara basın kartı verilmesi gibi düzenlemelerle 'bir kaşık bal' çalınarak, aslında internet medyasının tamamıyla iktidar kontrolüne alınması amacı gizlenmeye çalışılıyor.

Nitekim 'Dezenformasyonla Mücadele' başlığı altındaki 29'uncu maddede gerçek niyet açığa çıkıyor.

Bu madde ile 'Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma' suçu icat edilerek, Türk Ceza Kanunu'na (TCK) eklenerek 3 yıla kadar hapis cezası getiriliyor. İcat edilen bu yeni suç terör kapsamına da sokularak hapis cezasının yarısı kadar artırılması öngörülüyor.

Teklifin 29'uncu maddesi; "Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilen ceza yarı oranında artırılır" hükmünü içeriyor. İktidar ittifakının sunduğu madde gerekçesinde 'internetin sağladığı anonim ortamın yalan, yanlış veya manipülatif içeriklerin artmasına neden olduğu' savunularak amacın 'kamu barışının korunması' olduğu dile getiriliyor. Burada da kamu barışından ne anlaşılması gerektiği, kimin bunu nasıl yorumlayacağı belirsiz ve oldukça muğlak. İktidar bir yandan suç icat ederken bir yandan bu suç için belirsiz bahaneler üretiyor.

İnternet haber sitelerinin beyannamelerinin Cumhuriyet Başsavcılıkları yerine Basın İlan Kurumu'na verilmesini öngören düzenlemeye göre, internet haber sitelerine yayın durdurma cezası verilemiyor.

Ancak verilen süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi ya da gerçeğe aykırı bilgilerin düzeltilmemesi halinde, haber sitesi vasfı kazanılmaması gerekçesiyle, haber sitesinin fiilen yayın kapsamının dışında bırakılıyor. Haber

sitesi vasfının kazanılması konusunda çok rahatlıkla bahaneler üretilerek haber sitesinin yayını engellenebilir. İnternet haber sitelerine yayınladıkları içerikleri en az 2 yıl süreyle muhafaza etme yükümlülüğü getirilirken, düzeltme ve cevap hakkının bir hafta süreyle yayında kalması öngörülüyor. Bir internet haber sitesinde yer alan içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi maddesine eklenen bir düzenlemeyle Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanına, 4 saat içinde yerine getirilmek üzere içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi kararı verme yetkisi veriliyor.

Gazetecilik mesleğinin en temel unsurlarından birisi olan haber kaynağının korunması ilkesini göz ardı ederek 'İsmi vermeyen yetkili veya üst düzey yetkili vb.' ifadelerle yapılacak-yazılacak haberler için doğrudan suç isnat edilebilecek. Gazeteciyi haber kaynağını ifşa etmeye zorlama amaçlı düzenlemeyle 29'uncu maddede yer alan "Suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkraya göre verilen ceza yarı oranında artırılır" ifadesi, gerektiğinde gazeteciyi terör, terör propagandası yapmak, terörle irtibat-iltisak suçlamasıyla karşı karşıya bırakabilecek.

✓ **Bu yasa teklifi kısa süre önce çıkartılan seçim yasaı değişiklikleri gibi, iktidarın seçimi ve iktidarı kaybetme paniğiyle hazırladığı bir baskı ve sansür yasasıdır.**

İktidar; kendisi için tehdit olarak gördüğü, kontrol edemediği internet medyasını, sosyal medyayı, dijital yayıncılığı seçim öncesi iktidar baskısıyla, resmi ilan kesme, hapse atma tehdidiyle sansürlmeye, susturmaya yöneldi. Kamu kaynakları ve kamu bankalarının kredileriyle sahipliğini değiştirip, kendi yakın çevresine teslim ettiği tek sesli yazılı-görsel medyanın, gazete ve televizyonların etkisizliği, aktarılan milyarların çöpe gitmesi karşısında, kısıtlı olanaklarla faaliyetini sürdüren muhalif medyaya baskılarını artırmaya yöneldi.

✓ İktidar; RTÜK ve Basın İlan Kurumu ile kesilen para cezaları, ilan cezalarından sonuç alamayınca bu kez elektronik-dijital-internet medyasını hedefine koydu.

Kapalı rejimlerdeki 'Devlet Medyası' modelini esas alan, sansür-sindirme-susturma amaçlı bu düzenleme de iktidar ortaklarını kurtarmaya, koltuklarını korumaya yetmeyecektir. Gerçekler, doğrular her şekilde öğrenilecektir. Dünyanın bir köşesinde olup bitenden tüm dünyanın saniyeler içinde haberdar olduğu bir çağda tek kişinin talimatıyla yayın durdurma, haberi-bilgiyi-gerçeği engelleme, ceza ve tehditlerle korkutma gayretleri boşunadır.

SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ!

İÇ POLİTİKADA KULLANIŞLI YENİ BİR DIŞ POLİTİKA KRİZİ YARATMA' PLANI

İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği tartışmasında iktidarın sergilediği tavır, 'iç politikada kullanışlı yeni bir dış politika krizi yaratma' planını işaret ediyor. İktidar, ilk aşamasını geçen hafta bloke ettiği süreçte, Beyaz Saray'dan, Biden'dan gelecek bir randevuyla ikna olup geri adım atarsa sürpriz olmaz. Ukrayna'nın NATO üyeliğini güvenlik tehdidi sayıp savaş başlatan Rusya, şimdi 1300 km. sınırı olan Finlandiya'nın NATO üyeliğiyle ve kuzeyden kuşatılma olasılığıyla karşı karşıya!

İsveç ve Finlandiya hükümetlerinin NATO üyeliğine başvurma kararı almaları ve parlamentolarında da bunun oylanarak onaylanmasıyla hızlanan yeni süreçte Cumhurbaşkanı Erdoğan, önce bu girişime 'olumlu bakmadığını' açıkladıktan sonra sözlerini daha da ileriye taşıyarak, İsveç ve Norveç'in üyeliğine 'evet' demeyeceklerini ilan etti. İktidarın ret tavrının ilk işareti NATO daimî temsilciler toplantısında yaşandı. İsveç ve Finlandiya'nın üyelik başvurularıyla ilgili resmi prosedürün başlatılması, Türkiye'nin ret oyuyla engellenince gerçekleşmedi ve süreç başlamadı. ABD Başkanı Biden bir kez daha iki ülkenin üyeliğine tam destek verdiklerini açıkladı. Türkiye'nin tavrının sürmesi durumunda üyelik prosedürünün başlatılması mümkün olmayacak.

✓ Kaldı ki, prosedür başlasa da üyeliğin 30 ülkenin oy birliğiyle kabulü ve tüm üye ülkelerin parlamentolarında da onaylanması gerekiyor.

Türkiye'nin engelleme tavrını sürdürmesi, süreci geciktirmesi durumunda iki ülke ile NATO anlaşmasının 5. Maddesi dışında '**Güvenlik Garantileri**' anlaşması yapılabileceği belirtiliyor. ABD, İngiltere, Almanya daha önce üyelik gecikirse bu iki ülkeye güvenlik garantisi verileceğini duyurmuşlardı. Dolayısıyla iktidar tavrını aynı şekilde sürdürürse, ara formül olarak NATO'nun Türkiye dışındaki 29 üyesinin İsveç ve Finlandiya'ya güvenlik garantisi formülü devreye sokulacak. Bu durumda Türkiye, NATO ittifakı içinde tek başına kalabilecek. NATO, ABD, AB'den ve iki ülkeden yapılan açıklamalarda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sert ifadelerine rağmen önümüzdeki süreçte İsveç ve Finlandiya'nın üyeliğinde sorun çıkmayacağına ve oy birliği ile kabul edileceği görüşleri ağırlıkta. Batılı liderler ve yetkililer, iktidarın veto hakkını kullanmayacağına yönelik beklentilerini dile getirirken, yaklaşan seçimleri ve ekonomideki ağırlaşan tabloyu işaret ederek, geçmiş ve güncel örneklerle Cumhurbaşkanı

Erdoğan'ın bu konuyu iç politika amaçlı kullanmak istediğini savunuyorlar. Cumhurbaşkanı Erdoğan, 12 Eylül yönetiminin Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesine yönelik vetoyu kaldırmasının Türkiye'ye maliyetini hatırlatıyor. Bu karar sonrasında hem NATO'ya geri dönen hem de AB üyeliğine alınan Yunanistan, uluslararası alanda her konuda ve koşulda Türkiye'yi kuşatma, engelleme yoluna gitti ve önemli kazanımlar elde etti.

Son olarak Dedeağaç'ta kurulan ABD kara-hava üssü, yapılan askeri yığınak, Girit adasında kurulan üsler ve konuşlandırılan ABD deniz güçleri, Yunanistan'ın bölgemizde ABD ile askeri iş birliğini genişletmesine, NATO'nun güney kanadında ağırlığının artmasına zemin hazırladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 40 yıllık bu süreci gündeme getirerek, İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğinin müttefiklikle bağdaşmadığını, terör örgütlerine destek verdiklerini, Türkiye'ye de silah satış yasağı uyguladıklarını gündeme getiriyor.

Tüm bu gerekçelerde haklılık ve gerçeklik payı olsa da iktidarın kendi içinden gelen farklı ve çelişkili açıklamalar, dış politikada son dönemde çizilen zikzaklar, bölgesel-küresel yalnızlaşma ve ekonomik zorluklar nedeniyle verilen tavizler, iktidarın İsveç ve Finlandiya'nın üyeliğinin reddedilmesi yaklaşımından geri adım atması ihtimalinin göz ardı edilemeyeceğini gösteriyor.

Daha önce Danimarka ile yaşanan karikatür gerginliği sonrasında, o dönemde Başbakan olan Cumhurbaşkanı Erdoğan Danimarka Başbakanı Rasmussen'i 'İslam düşmanı' diye itham edip NATO Genel Sekreterliğine adaylığının veto edileceğini ilan etmişti. Ancak, ABD Başkanı Obama tarafından 'kapalı kapılar ardında ikna edilerek' Rasmussen'e onay verdi. Karşılığında Türkiye'ye NATO Genel Sekreter Yardımcılıklarından biri verildi. Obama'nın Türkiye'yi Rasmussen için 'ikna ettiği' dönemde Başkan Yardımcısı Joe Biden idi.

Rasmussen 2009'dan 2014'e kadar bu görevi yürüttü. Cumhurbaşkanı Erdoğan 2011'de Libya'da Kaddafi'ye karşı başlatılan NATO operasyonuna da sert tepki göstererek 'NATO'nun Libya'da ne işi var' demişti. Ancak hemen akabinde geri adım atarak NATO operasyonuna hem siyasi hem askeri destek verdiği gibi, Kaddafi'nin linç edilerek öldürülmesine de tepkisiz kaldı.

Mısır, İsrail, BAE, Suudi Arabistan ile yaşanan gerginlikler, söylenen ağır sözler, yapılan ciddi suçlamalar ortada dururken, bir takım ekonomik beklentilerle 7-8 ayda art arda atılan geri adımlar da gözler önünde. İktidar diplomasiyi paraya tahvil etme, 'döviz gelecek yerden tavizi esirgememe' tavrını Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'yi Mısır'a göndererek sürdürüyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İsveç ve Finlandiya için PKK-YPG-PYD'ye destek suçlamaları konusunda, ABD'nin bu örgütlere çok daha açıktan destek politikası izlediği, resmi savunma bütçesinden her yıl yüz milyonlarca dolar kaynak aktardığı ve bunu Kongre'ye onaylattığı yıllardır biliniyor ve iktidar tarafından da sıkça eleştiriliyor. Aynı şekilde Rusya, bu örgütleri terör örgütü olarak tanımadığını resmen ilan etmenin yanı sıra, Suriye'de aynı örgütlere destek sağlıyor.

Moskova'da resmi temsilcilik açmalarına onay vererek diplomatik statü tanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan zaman zaman ABD'ye sözlü eleştirinin ötesinde 'dostum' dediği Putin'e ise bu konuda fazla ses çıkartmıyor.

✓ Dolayısıyla ABD-NATO ve batılı liderler, iktidarın bu konuda da bir süre sonra ikna edileceğine, geri adım atacağına, vetodan vazgeçeceğine inanıyor.

İsveç ve Finlandiya hükümet başkanlarını 19 Mayıs'ta Beyaz Saray'da ağırlayan Biden, Türkiye'nin tavrından söz etmeksizin iki ülkenin üyeliğine 'tam ve en güçlü desteği verdiklerini' belirterek, iki ülkenin üyelik sürecinde herhangi bir saldırganlıkla karşılaşmaları durumunda da 'güvenlik güvencesi' garantisi vaat etti.

✓ Kanımca iktidarın beklentisi, bu ziyaretler ve gelişmeler sonrası, Beyaz Saray'dan, Biden'dan Cumhurbaşkanı Erdoğan'a bir davet gelmesi ya da randevu verilmesi. Hiç birisi olmazsa, Biden'ın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı telefonla araması.

18 Mayıs'ta ABD Dışişleri Bakanı Blinken ile Stratejik Mekanizma görüşmelerini gerçekleştiren Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, görüşmenin 'çok pozitif geçtiğini' ifade etmesi ve liderler düzeyinde bir görüşmenin de olabileceğini vurgulaması, iktidarın Biden'dan bir randevu ya da telefon beklediği görüşümüz teyit ediyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan Biden ile görüşme-davet gerçekleşirse, S-400 yaptırımları, F-16 satışı, Halkbank davası, Türkiye'nin F-35 projesine geri dönmesi vb. konularda bilinen talepleri gündeme getirerek ABD'den olumlu tavır ve adım beklediklerini belirtecektir.

Üstte verdiğim örnekler anımsandığında iktidarın ekonomide, iç ve dış politikadaki sıkışmışlığıyla pazarlık marjının fazla olmadığını öngörmek mümkün. Kaldı ki Finlandiya-İsveç meselesinin perde gerisindeki gerçek aktör ABD'dir. İktidar asıl pazarlığı yürütecekse bu iki ülkeyle değil, hamileri konumundaki ABD ile yürütecektir.

Şayet '**Güvenlik Garantisi Anlaşması**' formülü devreye konulursa, iktidarın veto tehdidi ve bunun üzerinden ABD, AB, NATO'yla yürüteceği müzakerelerden kazanımlar elde etme planı da boşa çıkarılabilir ve ülkemiz adına ağır bir diplomatik hezimet olur. Ne yazık ki iktidar en baştan tüm seçeneklerini masaya koyarak, kendisi ve Türkiye açısından manevra alanlarını tümüyle kaybetme ya da geri adım atma dışında bir seçenek bırakmadı. Diplomasi satrancında olası tüm hamlelerini peşinen yaparak savunmasız konuma geldi. **ABD ve NATO**, İsveç ve özellikle Finlandiya'nın üyeliği üzerine kurguladığı planın **hayata geçirilmesi için ısrarlı olacaktır!**

UKRAYNA'YA 40 MİLYAR DOLARA ÇIKARILAN YARDIM PAKETİ BU ÜLKENİN GELECEĞİNİN SATIN ALINMASIDIR!

ABD, Ukrayna Savaşını tahrik edip süreci uzatarak, planladığı yeni dünya ve Avrupa Güvenlik Düzeninin altyapısını kurguluyor. ABD Başkanı Joe Biden'ın 33 milyar dolar olarak açıkladığı ABD Kongresi'nde ise 40 milyar dolara çıkartılarak kabul edilen Ukrayna'ya yardım paketi, ABD'nin bugüne kadar bir ülkeye tek seferde sağladığı en büyük parasal destek!

ABD yönetimi, bir kısmı hibe ancak büyük bölümü borç-kredi olarak verilecek 40 milyar dolar ile adeta Ukrayna'nın egemenliğini satın alarak Ukrayna'yı uzun vadeli gelecekte ekonomik siyasi ve askerî açıdan tümüyle kendisine bağımlı hale getirdi. Ukrayna'yı ülke olarak topyekûn 'paralı askeri' haline dönüştürdü. 40 milyar dolarlık bu mali destek, Rusya'yı yaptırımlarla ekonomik olarak çökertip zayıflatmayı hedefleyen ABD'nin, Ukrayna'yı ise milyar dolarlara boğup savaşı uzatmasını sağlamayı amaçladığını gösteriyor. Avrupa parlamentosundan, ABD Kongresi'ne, Almanya, Yunanistan Parlamentosuna kadar video konferansla bağlanıp konuşmalar yaptırılan Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy, adeta ABD'nin propaganda bakanı veya figüranı haline getirildi.

Rusya, Ukrayna'nın NATO üyeliğini ulusal güvenlik tehdidi olarak gördüğünü, bu durumda doğrudan NATO ile sınır komşusu haline geleceğini öne sürerek savaş ihtimalinin ortadan kalkması için, ABD'den yazılı güvenlik taahhütleri talep etti. NATO ve ABD, yazılı taahhüdü reddederek savaş senaryosunun yolunu açtılar ve Rusya'yı kendi istedikleri adımı atmaya mecbur konuma getirdiler. Krizin başlangıcında ABD Ukrayna'nın NATO üyeliğinde ısrarlı iken, Rusya harekâtı başlattıktan sonra sadece silah ve para göndermeyi tercih ederek Ukrayna'nın üyelik talebini rafa kaldırdı.

✓ ABD, Rusya ile sahada karşı karşıya gelmeksizin Ukrayna'ya milyarlarca dolarlık silah desteğiyle, uzun süreli bir vekalet savaşını sürdürme stratejisini hayata geçirdi.

✓ Şimdi de Rusya ile 1300 kilometrelik sınırı bulunan **Finlandiya'yı üyelik potasına sokarak**, Rusya'ya karşı Ukrayna'dan daha büyük bir güvenlik tehdidini gerçekleştirme hamlesini yaptı.

Süreç geriye dönük analiz edildiğinde, Ukrayna'nın sahaya sürülmesinin perde gerisindeki asıl amacın, yıllardır NATO dışında kalmayı, ikinci dünya savaşı sonrası, soğuk savaş dönemi de dahil bugüne kadar Rusya ile uzun kara sınırlarına rağmen barış içinde yaşamayı ilke edinen iki stratejik önemdeki İskandinav ülkesinin NATO ittifakına katılmasını sağlamak, Rusya'yı kuzeyden tümüyle kuşatmak olduğu söylenebilir.

YUNANİSTAN TÜRKİYE ALEYHİNE YENİ GERGİNLİKLER YARATMA PEŞİNDE

Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, ikinci kez Beyaz Saray'a davet edilirken, ABD Kongresi'nde Türkiye'yi hedef alan konuşmasının defalarca ayakta alkışlanması Yunanistan'ın Türkiye aleyhine girişimlerini her zaman olduğu gibi sürdürmeye devam edeceğini ve yeni gerginlikler yaratma peşinde olduğunu gösteriyor!

Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis iki ay önce Türkiye'ye gelerek Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüşüp, ikili ilişkileri normalleştirme, gerilimleri azaltma, sorunları müzakerelerle çözme yaklaşımının aksine ABD ziyaretinde Kongre'de yaptığı konuşmada tamamiyle ülkemizi hedef alan Türkiye aleyhtarı ifadeler kullanarak, Kongre üyelerinin alkışlarını aldı. Kongre üyelerinden başta F-16 satışı olmak üzere Türkiye'ye silah satışlarına onay vermemelerini, Doğu Akdeniz'de dengeleri gözetmelerini istedi. İktidarın Kıbrıs müzakerelerinde gündeme getirdiği 'iki devletli çözüm' formülünü 'asla kabul etmeyeceklerini' ilan eden Yunanistan Başbakanı, Türkiye'nin Ege'de Yunan hava sahasını ihlal ettiğini, Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuka aykırı davrandığını iddia ederek, ABD Kongre üyelerinin Türkiye ile ilgili kararlarında bunları göz önünde tutarak davranmalarını istedi.

ABD-Yunanistan diplomatik ilişkilerinin 201'inci yıldönümü onuruna ABD yönetimi ve kongresi tarafından davet edilen Yunan Başbakanı Ege adalarının silahlandırılmasının ulusal güvenlikleri açısından hakları olduğunu ve hukuka, anlaşmalara aykırı bir durumun söz konusu olmadığını iddia ederek, Ege'deki adalarda ABD desteğiyle Yunanistan silahlı kuvvetlerinin çok iyi bir konuma geldiğini vurguladı. Kongre üyelerinin alkışını alan bu sözler, Lozan anlaşması ve Ege adalarının silahlandırılmayacağı yönündeki uluslararası anlaşmaların Yunanistan tarafından çiğnenmesine ABD yönetimi ve kongresinin de destek verdiğini, hukuksuzluğu onayladıklarını ortaya koymaktadır.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın geçtiğimiz ay Kongreye gönderdiği mektupta, Türkiye'ye F-16 satışına olumlu yaklaştığını belirterek, satışa onay verilmesini istemesi ve ABD açısından "ikili ilişkilerde savunma alanındaki ticari bağların desteklediği önemli çıkarlar olduğuna" vurgu yapılması, Biden yönetiminin Ukrayna savaşı sonrası Türkiye'ye karşı tavrını değiştirdiği değerlendirmelerine yol açmıştı. Yunanistan Başbakanının, Kongreden bu satışa onay verilmemesini, engellenmesini istemesi, Kongre üyelerinin de bu çağrıya alkışlarla karşılık vermesi, Biden yönetiminin Türkiye'yi oyaladığını düşündürmektedir.

Yunanistan Dışişleri Bakanı Nikos Dendias, Başbakan Miçotakis'in Kongre konuşması ve Türkiye'ye yönelik ithamlarının farklı algılanmaması gerektiğini, Türkiye ile 'karşıtlık içinde bulunmadıklarını' açıkladı.

Bakan Dendias Yunanistan'ın talebinin şayet F-16 veya başka savaş sistemleri Türkiye'ye satılacaksa, bunların Yunanistan'a karşı kullanılmayacağını garantisini ve taahhüt edilmesini istediklerini, bunun için 'net güvence talep ettiklerini' kaydetti.

Yunan Bakanın ifade ettiği güvenceyi, taahhüdü hangi ülke verebilir?

Hangi egemen ülke bugünden öngörülemez bir konjonktürde saldırıyla karşı karşıya kaldığında, egemenlik hakkı ihlal edildiğinde silahlı gücünü, envanterindeki silahların bazılarını kullanmayacağını sözünü bugünden verebilir? **Yunanistan'ın tavrı tamamıyla Türkiye'yi yalnızlaştırmak, saldırgan göstermek amaçlı, bir diplomasi oyunudur!** Son dönemde silahlanmaya hız veren Yunanistan'ın gerçek niyeti sorgulanmalıdır. Türkiye, Yunanistan'ın Fransa'dan, ABD'den aldığı onlarca savaş uçağı, savaş gemisi, denizaltının kime karşı kullanılacağını karşılıklılık esasına görme sorma ve güvence talep etme hakkına sahiptir. ABD, Yunanistan'a F-35, F-16'lar da dahil milyarlarca dolarlık yeni silah satışı yanında, yüklü miktarda da silah hibe etti. ABD yönetimi Dedeğaç'ta kurduğu dev üsle boğazlara alternatif şekilde Yunanistan üzerinden balkanlara, doğu Avrupa'ya, son dönemde de Karadeniz'e ulaşarak Rusya'ya karşı Ukrayna'ya askeri desteğini doğrudan yürütmeye yöneldi. ABD'nin bölgedeki silah ve asker deposuna dönüşen Yunanistan, NATO'nun Yunanistan'da geçen ay düzenlediği son tatbikatta da Türkiye'yi önce yanlış bilgilendirip ardından tatbikattan dışladı. Türkiye'nin protestosuna karşılık ABD ve NATO üyeleri Yunanistan'ın bu kasti tutumuna sessiz kalarak Türkiye'yi yalnız bıraktı. Daha önce doğu Akdeniz'deki doğalgaz, sondaj, Münhasır Ekonomik Bölge tartışmalarında Yunanistan ve Güney Kıbrıs, ABD, Fransa ve AB'yi arkalarına aldılar. AB, bu ülkelerin girişimleriyle Türkiye'ye karşı yaptırım kararları aldı. Yaptırımların daha sert bir noktaya ilerlemesi ihtimali belirince iktidar, bölgedeki sondaj gemilerini çekerek geri adım attı. Doğu Akdeniz'deki gerginlikte Katar bile Türkiye'yi yalnız bırakarak Güney Kıbrıs ve ABD ile ortak hareket etti ve Rumların ilan ettiği münhasır bölgede ruhsat alarak doğalgaz sondajlarına başladı.

Yunanistan Başbakanının Türkiye'ye yönelik ağır sözlerinin ve suçlamalarının alkışlarla karşılanması, normalleşme sürecinin Yunanistan tarafından pervasızca baltalanmasıdır. Yunanistan'ı bu konuda cesaretlendiren ABD ve AB'dir. Önümüzdeki süreçte Yunanistan'ın yeni gerilim yaratma çabalarını yürürlüğe koyması, Ege ve Doğu Akdeniz'de yeni tahriklere girişmesi beklenmelidir. Bugünden böylesi bir durumda Türkiye'nin yalnız bırakılacağını, ABD-AB'nin Yunanistan'ın yanında yer alarak Türkiye üzerinde yeni baskılara girişeceğini öngörmekteyiz.

UKRAYNA BÖLÜNMEYE DOĞRU GİDERKEN RUSYA, VATANDAŞLIK DAĞITIYOR!

ABD'nin eski Moskova Büyükelçisi ve eski Dışişleri Bakanının yaptığı açıklamalar, Rusya-Ukrayna savaşının altyapısının ABD tarafından planlı bir şekilde hazırlandığını, NATO'ya üyelik konusunda ABD yönetiminin Ukrayna'ya yalan söylediğini gösterdi. Rusya, Ukrayna'nın doğusunda Donetsk, Luhansk, Donbas ile Karadeniz kıyısındaki Mariupol'de kontrolü büyük ölçüde ele geçirdi.

24 Mayıs'ta dördüncü ayını dolduran Rusya-Ukrayna savaşında Rus ordusu, Doğu Ukrayna'da Donetsk-Luhansk-Donbas bölgesinde kontrolü büyük ölçüde ele geçirdi. Karadeniz kıyısındaki Mariupol de tamamıyla Rus güçlerinin kontrolüne girdi. Özellikle daha önce özerklik ilan ederek kendi yönetimlerini kuran ve Rusya'ya katılmak için referandum girişimleri başlatan Donetsk-Donbas-Luhansk bölgelerindeki Ukrayna güçlerinin, Rus ordusunun kontrolü ele geçirmesi ardından ülkenin diğer bölgeleriyle bağlantılarının koptuğu, silah, gıda ve lojistik desteği alamadıkları için topluca teslim olmalarının beklendiği öne sürülüyor.

Rusya, Ukrayna harekâtını başlatmadan hemen önce Donbas-Luhansk-Donetsk özerk cumhuriyetlerini tanıdığını açıklamıştı. Bu üç bölgenin yerel yönetimleri ve parlamentoları da Rusya ile ticari ve askeri iş birliği anlaşmalarını onaylamıştı. ABD ve AB'nin Ukrayna'nın NATO üyeliğinde ısrar etmeleri, Rusya'nın yazılı güvenlik taahhüdü talebini reddetmeleri ardından Rusya, başlangıçta sadece Doğu Ukrayna'da Rus kökenli ve Rusya yanlılarının yoğunlukta olduğu üç bölge için planladığı harekâtı genişleterek Ukrayna'yı işgale dönüştürdü.

Ancak batılı ülkelerin silah ve özellikle tanksavar, füze ve roket desteğiyle ilerlemekte zorluk çeken Rus ordusu zayıfları artınca başkent Kiev'e girme planından vazgeçti. Kiev'i uzaktan füze ve roketlerle vurmaya devam ederken harekâtın ağırlığı da başlangıçtaki ana hedef olan Doğu Ukrayna'ya ve Ukrayna'nın Karadeniz'le bağlantısını kesmek üzere kıyı kentlerine yöneldi. Doğuda ve liman kenti Mariupol'de kontrolü büyük ölçüde sağlayan Rusya'nın bu kez diğer liman kenti Odessa'ya yöneleceğini gösteriyor. Rusya'nın doğuda kontrolü altına aldığı bölgelerde Rusya pasaportu ve kimliği dağıtmaya başladığı yönündeki bilgiler artarken, sonrasında düzenlenecek referandumla bu bölgelerin ilhak edilmesi bekleniyor.

En başta savaş aşamasına gelinmeden sürdürülen müzakerelerde ABD-AB ve NATO'nun Rusya'nın; Ukrayna'nın NATO üyeliğine alınmaması, Avusturya-İsviçre benzeri tarafsız ülke statüsünde olması, silahlanmasının durdurulması vb. tüm taleplerini, önerilerini reddetmeleri, Ukrayna'yı NATO üyeliği vaadiyle Rusya ile müzakereye girmeme konusunda teşvik etmeleri, dördüncü aya giren savaşa zemin hazırladı. Geçen hafta iki ABD'li üst düzey ismin yaptığı açıklamalar, Ukrayna'nın bilinçli bir şekilde ABD tarafından cesaretlendirilerek Rusya ile savaşa itildiğini ortaya çıkarttı. ABD'nin eski Moskova Büyükelçisi Michael McFaul, Uluslararası Munk Münazaraları Konferansı'nın Mayıs oturumunda yaptığı konuşmada, ABD yönetiminin Ukrayna'yı Rusya'nın önüne sürdüğünü belirterek; "NATO'ya üye olabileceği konusunda Ukrayna'ya yalan söyledik. Evet, ne yapalım ki gerçek dünya böyle." dedi.

Ukrayna'nın NATO üyeliğinin tartışıldığı oturumda bazı konuşmacılar Ukrayna'nın NATO üyeliğinin Rusya için açık bir tehdit olduğunu, bunun hangi noktaya varacağına göz ardı edildiğini, ABD'nin geçen yıl ısrarla Ukrayna'nın NATO üyeliğini savunarak Avrupa'yı da peşine taktığını ifade ettiler. Bu ifadeler üzerine söz alan eski Moskova Büyükelçisi Michael McFaul'ün 'Buna cidden inanınız mı?' sorusuna, Harvard Üniversitesi Siyasal Bilimler Profesörü Stephen Walt, 'Yani diplomatlarımız yalan mı söylüyor. Ukrayna'nın NATO'ya üye olabileceği konusunda dünyaya yalan mı söyledik? Bir de şimdi Rusların bize güvenmesini mi bekliyoruz?' sorusuyla karşılık verdi. Büyükelçi McFaul ise 'Evet, Ukrayna'ya yalan söyledik. Gerçek dünya böyle' yanıtını verdi. Bu tartışma ve Ukrayna'ya NATO üyeliği vadinin Rusya ile savaşa zemin hazırlamak için söylenmiş bir yalan olduğunun doğrudan ABD'nin önde gelen bir diplomatı ve eski Moskova Büyükelçisi tarafından itiraf edilmesi, ABD ve dünya medyasında büyük tartışmalara yol açtı.

Ukrayna'nın savaşa sürüklenmesiyle Irak'ın 2003'te ABD-İngiltere koalisyonu tarafından işgaliyle benzerlikler kuruldu. O dönemde de ABD'nin Bağdat Büyükelçisi Saddam Hüseyin'i Kuveyt'in işgali konusunda destekleyerek cesaretlendirmiş, ardından da ABD Irak'ın elinde nükleer-biyolojik silahlar bulunduğunu, bunları kullanacağını öne sürerek bu silahları imha etmek üzere Irak'a işgal başlatmıştı.

Daha sonra Birleşmiş Milletler (BM) uzmanlarınca yapılan inceleme ve denetimler sonucunda hazırlanan raporda Irak'ın elinde böyle silahların olmadığı saptandı. Ancak Irak 19 yıldan bu yana bir savaş ülkesi görünümünde ve harap halde. Petrol zengini olmasına karşın ülkenin tahrip olmasıyla yok olan altyapısı, milyonlarca eğitilmiş yetişmiş insanının yitirilmesi ya da ülkeyi terk etmesiyle en az 50 yıl geriye gitti. ABD'nin hazırladığı anayasayla da etnik ve mezhep temelinde bölünmüş durumda. ABD benzer operasyonu 11 Eylül saldırıları ve El Kaide gerekçesiyle Afganistan'da gerçekleştirdi. 20 yıl ABD ve NATO işgali altında kalan Afganistan'ı bir ayda terk eden ABD, harabeye dönen ülkeyi Taliban karanlığına teslim etti. ABD'li büyükelçinin itiraf gibi açıklamaları şimdi bir başka benzer senaryonun Ukrayna üzerinden Rusya'ya karşı sahnelendiğini akla getiriyor. Bugüne kadar ABD ve batılı ülkelerin Rusya ile savaşı sürdürmesi için Ukrayna'ya sağladığı 7-8 milyar dolara varan mali destek ve milyarlarca dolarlık-euroluk silah desteğine ilave olarak Biden yönetimi önceki hafta Ukrayna'ya 40 milyar dolarlık bir mali-askeri yardım ve borç-kredi paketini onayladı. Bu 40 milyar dolarlık ABD desteği Ukrayna'daki savaşın uzun süre devamını finanse edecek.

Eski Moskova Büyükelçisinin sözleriyle ilgili tartışmalar sürerken bir başka çarpıcı açıklama ise Davos'taki Dünya Ekonomik Forumu'nda konuşan ABD'nin eski ve deneyimli Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'dan geldi. Soğuk savaşın sonlandırılmasının mimarlarından ve Sovyetler Birliği ile yumuşama müzakerelerini yürüten Kissinger konuşmasında Ukrayna'ya 'teslim olma' ve Rusya'nın toprak taleplerini karşılama çağrısında bulunarak şu ifadeleri kullandı: "Ukrayna, Rusya'nın şartlarını kabul etmek zorunda. Toprak verip barış yapmaları lazım. Savaş, daha korkunç bir hal almadan, Ukrayna'nın durumu kabul etmesi ve barış yapması lazım..."

Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy, Kissinger'ın sözlerine sert tepki gösterdi. Zelenskiy, 'Hitler'in Çekoslovakya işgaline Avrupa'nın önde gelen ülkelerinin tepkisiz kalarak Hitler'i kızdırmamayı, yatıştırmayı seçtiğini, şimdi Kissinger'in Nazilere karşı sergilenen bu tavrın Rusya ve Putin'e karşı gösterilmesini istediğini' öne sürdü. Ardından yeniden silah desteği verilmesini isteyen Zelenskiy'in yanı sıra Ukrayna Dışişleri Bakanı sosyal medya paylaşımıyla acil silah gönderilmesi çağrısında bulundu. Altyapısı ve önde gelen şehirleri, sanayi tesisleri büyük ölçüde tahrip olan Ukrayna, şu ana kadar yaklaşık 30 bin asker, 6 bin dolayında sivil vatandaşını kaybetti. Doğu Ukrayna'daki birliklerinin tamamına yakını Rus ordusuna teslim oldu.

Ukrayna'nın yeniden imarı ve ekonomisinin ayağa kalkabilmesinin yıllar alacağı açık şekilde gözlenirken, ABD ve AB tarafından sağlanan mali desteklerin sadece küçük bir kısmının hibe, büyük bölümünün borç ve kredi olduğu dikkate alındığında, **Ukrayna'nın uzun yıllar dış borçlara ve batılı ülkelere bağımlı konuma geleceğini öngörmekteyim!**

KUZEY SURIYE'YE YÖNELİK ASKERİ OPERASYON HAZIRLIĞINA ABD 'ENDİŞE' BEYAN EDERKEN RUSYA, ÖRTÜLÜ DESTEK VERDİ.

10. Kuzey Suriye'ye yönelik yeni bir askeri operasyon hazırlığı, Milli Güvenlik Kurulu bildirisinde yer alan tespit ve tavsiyelerle yeniden gündemde. 2019 Ekim'indeki Barış Pınarı harekâtının devamı ve tamamlanması niteliğinde olacağı kaydedilen harekât için ABD ve Rusya'dan farklı açıklamalar geldi. ABD 'endişe' beyan ederken Rusya Irak-Suriye Kürtleri arasında gerginlikler yaşandığını belirterek Türkiye'nin buna kayıtsız kalamayacağını ifade etti!

Cumhurbaşkanı (CB) Erdoğan'ın geçen hafta yaptığı Suriye'nin kuzeyine, Fırat'ın doğusuna harekât hazırlıklarının yapıldığı, konunun **Milli Güvenlik Kurulu (MGK)** toplantısında ele alınacağı açıklamasının ardından MGK'dan da aynı yönde tavsiye kararı alındı. Fırat'ın doğusunda PKK bağlantılı PYD-YPG'nin ana omurgasını oluşturduğu Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) kontrolündeki bölgelere yönelik harekâtın Irak'ın kuzeyinde sürdürülen Pençe-Kilit harekâtı ile paralel ve eş zamanlı yürütüleceği anlaşılıyor. Suriye ve Irak'ın kuzeyinde aynı anda icra edilmesi planlanan harekâtın bu bölgeden Türkiye'ye yönelik terör saldırılarının önlenmesi, sınır boyunca güvenli-tampon bölge oluşturulması amacıyla gerçekleştirilmesi planlanıyor.

CB Erdoğan, 9 Ekim 2019'da aynı bölgeye dönük başlatılan Barış Pınarı harekâtı için yaptığı açıklamada PKK bağlantılı SDG-PYD-YPG kontrolündeki bölgede bu örgütlerin yanı sıra IŞİD'in hedef alındığını, Suriye'nin kuzeyinde 30 km. derinlik ve 454 km. genişlikte bir tampon bölge oluşturulması, bölgenin silahsızlandırılması, SDG-PYD-YPG'nin Türkiye sınırının 30 km. güneyine çekilmesiyle, 3 milyon Suriyeli sığınmacının ülkelerine dönerek bu bölgeye yerleştirilmesinin hedeflendiğini ifade etmişti. TSK ve TSK destekli Suriye Milli Ordusu (SMO) tarafından birlikte başlatılan harekât, ABD ve Rusya'nın devreye girmesi, o dönemde ABD Başkanı olan Trump'ın yardımcısı Mike Pence'in Ankara ziyareti yanında CB Erdoğan ile Putin arasındaki görüşmeler sonrasında varılan Ankara ve Soçi Mutabakatları ile 23 Ekim'de 14 km. derinlikte sonlandırıldı. Bölgedeki bazı yerleşimler TSK ve ABD ve Rusya SDG'nin 30 km. güneye ineceğini, ağır silahlarını teslim edeceğini garanti etti. SDG'nin çekildiği bölgelere Rus Askeri Polisi, bazı bölgelere ABD askeri yerleşerek devriye görevini üstlendi. Aradan geçen üç yıllık sürede ABD ve Rusya ile varılan mutabakatlar büyük ölçüde hayata geçirilemedi. SDG ağır silahlarını bırakmadığı gibi ABD tarafından silah ve mali destek sürdürüldü. Bölgedeki karakollar ve ABD-SDG ortak üsleri artırıldı.

Rusya şu anda Ukrayna savaşına odaklandığı için bölgedeki faaliyetlerini en alt düzeye indirdi. ABD Kuzey Irak Kürtleri ile Suriye Kürtlerinin birleşmesini bir özerk devlet oluşumuna gidilmesini destekleyici hamlelere hız verdi. Rusya ise SDG-PYD ve Suriye Kürtlerinin Şam yönetimi ile anlaşmasını, ülkenin bölünmemesi, özerklik ilanı yerine Şam yönetiminin Kürtlere yerel özerklik, siyasi ve anayasal haklarını genişletecek düzenlemeler yapması yönünde girişimlerde bulunarak tarafları uzlaştırmaya çalışıyor.

ABD yönetiminin Suriye'ye uygulanan Sezar Yasası yaptırımlarından SDG kontrolündeki bölgeye yönelik yatırımları ve destekleri muaf tutma açıklaması, bu bölgedeki özerk Kürt yapılanmasının ekonomik açıdan da desteklenip güçlendirileceğini açığa çıkarttı.

Kanımcı CB Erdoğan, Barış Pınarı harekâtının 2019'da yarım kalan hedeflerine ulaşmasını öngören bu hareketle güneyde M4 otoyoluna kadar olan bölgeyi kontrole alacak bir operasyon düşünüyor. Şam yönetimi o dönemde de harekâtı Suriye'nin egemenlik ve toprak bütünlüğünün ihlali, Suriye topraklarının işgali olarak nitelendirip tepki göstermiş, Türkiye'yi BM'ye şikâyet etmişti. Başta Almanya olmak üzere Fransa, Danimarka, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Slovakya, İsveç, Finlandiya, Norveç Türkiye'nin harekâtını kınayan açıklamalar yaparak, yaptırım ve silah ambargosu kararı aldılar.

Almanya'nın kısmen gevşetmesi dışında halen devam eden bu yaptırım ve ambargolar İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği başvurusuna Türkiye'nin veto hamlesiyle tekrar gündemde. CB Erdoğan iki ülkeyi Suriye'nin kuzeyindeki terör örgütlerine destek vermekle, silah yardımı yapmakla, Türkiye'ye ise silah ambargosu uygulamakla itham ederek bu konularda geri adım atmalarını, yazılı güvence vermelerini istiyor.

Geçen hafta iki ülke heyetleriyle Ankara'da yapılan müzakerelerden somut bir sonuç çıkmadı. Başlatılacağı açıklanan yeni hareketin zamanlaması, NATO ile ve dolaylı şekilde ABD ile yürütülen pazarlıklarda, İsveç-Finlandiya ile müzakerelerde iktidarın elini yükseltmek istediğini, pazarlık kozlarını artırmak amacıyla olduğunu düşündürüyor.

Ülkemizin güvenliği, sınırlarımızın terör örgütlerinden temizlenmesi amacıyla gerçekleştirileceği vurgulanan bu hareketle ilgili olarak ABD yönetimi endişe duyduklarını açıklarken, bölgede istikrarın bozulacağını, çatışmaların artacağını, bölgedeki ABD askerlerinin risk altında olacağını açıkladı. Beyaz Saray ve ABD Dışişlerinden yapılan açıklamalarda Türkiye ile temasların sürdüğü kaydedildi.

Rusya ise ABD'nin bölgede bağımsız bir Kürt devleti oluşturmayı, Irak-Suriye Kürtlerini birleştirmeyi, Suriye'yi bölmeyi amaçlayan eylemlerini artırdığını vurgulayarak, Türkiye'nin sınırlarında yaşanan bu gelişmelere 'kayıtsız kalamayacağını' açıkladı. Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, Kürtlerle Şam yönetimi arasında diyalog kanallarını açık tuttuklarını, Suriye'nin egemenliği ve toprak bütünlüğüne saygılı olunmasını istediklerini belirterek, 'Kürtleri, ABD'nin birine bir şey vaat ettiğinde, daha sonra bu sözlerini nasıl yerine getirdiğine dair son olaylara daha yakından bakmaya teşvik ediyoruz. ABD o bölgedeki gerilimi kriz halinde tutmaya, çatışmaların tekrar başlamasını teşvik etmeye çalışıyor. Sezar Yasası yaptırımlarıyla Suriye'yi boğmaya çabılıyor' dedi. **2019'da Türkiye'yi harekâtı durdurması için birlikte baskı altına almaya yönelik ABD ve Rusya'nın bu kez farklı yaklaşım sergilemeleri**, Rusya'nın bölgedeki gelişmelere Türkiye'nin kayıtsız kalamayacağını belirterek dolaylı ifadelerle harekâta örtülü destek tavrına girmesi bu açıdan önemli.

✓ Rusya muhtemelen hareketin ardından ABD ile Türkiye'nin karşı karşıya geleceğini ABD'nin Suriye'deki duruma odaklanacağını öngörerek, Ukrayna'da elinin rahatlayacağını hesap ediyor.

Ayrıca Lavrov'un sözlerinde yer aldığı şekilde, ABD'ye güvenerek bağımsızlık, devlet kurma vb. hamlelerine girişen Kürtlerin, bir kez daha ABD tarafından yalnız bırakılarak gerçeği gözleriyle görmelerini, Rusya'nın önerdiği gibi Şam ile diyaloga yönelmek zorunda kalmalarını umut ediyor olabilir.

✓ Barış Pınarı'nda olduğu gibi ABD ve AB'nin harekât konusunda Türkiye'yi baskı altına almaya, vazgeçirmeye çalışmaları, yaptırım tehdidinde sarılmaları ya da bir kez daha önceki gibi harekâtı engellemek için tutmayacakları sözler vermeleri beklenebilir.

Ülkemizin ulusal güvenliği, terörün önlenmesi, sınırlarımızda tam güvenliğin sağlanması amacının dışında, iktidar şayet ABD, AB ve NATO ile pazarlığı güçlendirme amacı doğrultusunda ve tavizler elde etmek için bu harekât üzerinden bir planlama içindeyse bu yanlış olacaktır.

✓ ABD'nin bugüne kadar tanımadığı **Şam Yönetimi ve Esad ile sürpriz bir şekilde diyaloga geçiş müzakere başlatması** dikkatle izlenmelidir!

Daha önce icra edilen Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı harekâtlarının 2017 anayasa referandumu, 2018 Cumhurbaşkanı ve Milletvekili seçimleri öncesine denk getirildiği anımsandığında, **iktidarın bu harekât ile bazı siyasi sonuçlar hedeflediği** de öngörülebilir. İçeride siyasi gücünü ve desteğini artırmayı, bir rüzgâr yakalamayı, hatta bu rüzgârı arkasına alarak bir erken seçime gitmeyi planladığı da düşünülebilir.

VATANI SATMAK...

Adaletin öldüğü yerde, despotluk olur. Despotların olduğu yerde, huzur ve bereket kaçır. Birlik ve dirlik biter. Despotun yönettiği ülkede, at izi, it izine karışır. "Vatan kavgasına geldik" diyenler, rütbe yağmasına düşer. Rütbe yağmasına düşenler, dünya sefasına dalar. Dalkavuklukla irtikâp, ülkeyi harap eder. Vatanın kanına girenler, şanına leke getirir. "Vatan, millet" diyenler, vatani da, milleti de bir pula satar.

Vatani Satmak Ülkeyi Kriz Üzerine Krize Sokmakla Olur

Vatani satmak; kendi dirayetsizliğiniz, kendi iş bilmezliğiniz yüzünden, ülkeyi kriz üzerine krize sokmakla olur." Vatani satmak; yüksek faizle, yüksek enflasyonla, kötü yönetimle, ülkenin ve milletin kaynaklarını heba etmekle olur. Vatani satmak; ekonomiyi liyakatsiz ellere teslim ederek, emaneti ehline vermeyerek, milletimizi hayat pahalılığı altında inim inim inletmekle olur. Vatani satmak; üç ay önce "Yüzde 23 olacak" dediği yılsonu

enflasyonunu, 3 ay sonra yüzde 43'e çeken ehliyetsiz kadroları görevde tutmakla olur. Vatani satmak; kifayetsizlik, dirayetsizlik, iş bilmezlik yüzünden insanlarımızı patates, soğan, ucuz ekmeğe, et ve benzin kuyruklarına mahkûm etmekle olur.

Vatani Satmak Bir Neslin Kaybedilmesine Neden Olmakla Olur

Vatani satmak; milletimizi el kadar bebeklerini besleyemez hale düşürerek, çocuklarımızı karanlıkta ve soğukta aç bırakarak, doğru düzgün eğitim vermeyerek, yoksulluğun aileden evlatlara miras kalmasına, bir neslin kaybedilmesine neden olmakla olur. Vatani satmak; bu milletin gençlerini işsiz bırakıp, saray yavaşmalarına iki, üç ayrı yerden maaş bağlamakla olur. Millettin evlatlarının geleceğini çalıp, burnuna pudra şekeri çeken Saray beslemelerine, tek bir söz söylememekle olur.

Vatani Satmak Kaçak Göçmenlere Kapıları Sonuna Kadar Açmakla Olur

Vatani satmak; kaçak göçmenlere kapıları sonuna kadar açıp, bin bir emekle yetiştirdiğimiz doktorlarımıza, kapıyı göstermekle olur. Ülkeden giden mühendislerimizi, basit bir ihracat kalemi gibi görmekle olur. Vatani satmak; 15-29 yaş arasındaki her 100 gencimizden 29'una, ne bir iş, ne de bir eğitim imkânı veremeyip, ev genci durumuna düşürdükten sonra, "Çok şükür bu memlekette, çalışmak isteyen herkes iş buluyor" demekle olur.

Vatani Satmak Kendine Yeten Türkiye'yi Ucuz Ekmeğe Muhtaç Etmekle Olur

Vatani satmak; pandemide millete IBAN gönderip, esnafına doğru dürüst hibe vermek yerine, borca batırıp, orta direği çökertmekle olur. Vatani satmak; tarımda kendi kendine yeten Türkiye'yi, ucuz ekmeğe muhtaç etmekle olur. Arjantin'den Angus, Rusya'dan buğday, Gürcistan'dan saman, Bulgaristan'dan, Ukrayna'dan Ayçiçek ithal edip, Türk çiftçisine "Ananı da al git" demekle olur. Vatani satmak; rant uğruna, bu ülkenin en stratejik tarım enstitülerinden, Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün arazilerini, TOKİ'ye "al da bina yap!" diyerek vermekle olur. Vatani satmak; bu ülkenin atadan, deden kalan varlıklarını, yabancılara peşkeş çekmekle olur.

Vatani Satmak Tank-Paleti Katar Ordusuna Peşkeş Çekmekle Olur

TELEKOM'u Lübnanlı Hariri ailesine verip, kârlarının yurtdışına kaçırılmasına, aldıkları borçların ise milletin sırtına bırakılmasına göz yummakla olur. Vatani satmak; "Her fabrika bir kaledir" anlayışıyla inşa edilmiş, bu ülkenin en stratejik savunma tesislerinden tank-palet fabrikasını, Katar ordusuna bedavaya peşkeş çekmekle olur. "Tank üreteceğiz" deyip, tek bir tank üretememekle olur.

Vatani Satmak Vatandaşın Cebinden Yandaş Müteahhitlere 153 Milyar Dolarlık Hortum Döşemekle Olur

Vatani satmak; "Milletin cebinden bir kuruş çıkmayacak" dedikten sonra döviz garantili köprü, tünel ve otoyollar için 2045'e kadar, çocuklarımızın, torunlarımızın cebinden, yandaş müteahhitlerin cebine, 153 milyar dolarlık hortum döşemekle olur.

Vatani Satmak 128 Milyar Doları Buharlaştırmakla Olur

Vatani satmak; önce Londra'da "Faiz sebep, enflasyon sonuç" safsatısıyla, ekonomide istikrarsızlığa yola açmak, sonra da, sahte istikrar algısı yaratarak, seçim kazanmak için, bu milletin alın teriyle kazandığı 128 milyar rezervini Merkez Bankası'nın arka kapısından, gizli saklı satmakla olur. Vatani satmak; Banka'nın döviz kasasını boşaltıp, bugün kasaya 47 milyar dolar açık verdirerek, Merkez Bankası'nı etkisizleştirmekle, ülkemizi finansal dalgalara karşı savunmasız bırakmakla olur.

Vatani Satmak Türkiye'ye Ekonmide Lig Düşürterek Olur

Vatani satmak; "Türkiye'yi AB'ye sokacağız", "İlk 10 ekonomi arasına sokacağız" diye milletten oy alıp, 30 yıldır içinde olduğu ilk 20 büyük ekonomi liginden düşürmekle olur. Ülkeyi enflasyonda ilk beş ekonomi arasına sokup, Venezüella'ya, Zimbabve'ye, Sudan'a komşu yapmakla olur.

Vatani Satmak Hazine'yi Tefecilere Teslim Etmekle Olur

Vatani satmak; cahil cesaretiyle durduk yerde döviz krizi yaratıp, paramızı pul etmekle olur. Vatani satmak; "Faiz sebep, enflasyon sonuç" safsatısıyla, Hazine'nin ödeyeceği faizi, sadece 8 ayda 2,5 kat artırmakla olur. İç borca ödenecek faizin, tarihimizde ilk defa, borcun aslını aşmasına sebep olmakla olur. Böylece Hazine'mizi tefecilere teslim etmekle olur. Vatani satmak; dövizde kendi beceriksizliğiyle yangın çıkarıp, daha sonra yangını söndürmek için, "Cebimizden beş kuruş çıkmayacak" diyerek, getirdikleri döviz endeksli mevduatla, üç, beş varsılın cebine, tek kalemde 22 milyar lirayı koymakla olur. Vatani satmak; tek kalemde 22 milyar lirayı bir avuç

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

zenginine cebine koyup, milyonlarca emeklinin bayram ikramiyesi için “400 lira zam yapsaydık, bütçeye maliyeti 10 milyar bulacaktı” diyerek olur.

Vatani Satmak Ay Yıldızlı Pasaportumuzu Yabancıya Promosyon Diye Vermekle Olur

Vatani satmak; konut fiyatlarını azdırıp, milletimizi kiralayacak ev bulamaz hale düşürmekle, ama yabancıya ev satana Hazine’den destek, ev alana da, ay yıldızlı pasaportumuzu promosyon diye vererek olur. Vatani satmak; ekonomiyi Türkiye Cumhuriyeti’nin vatandaşlığını, doların yeşili karşılığında satmaya muhtaç hale düşürerek olur.

Vatani Satmak Devletin Adalet Direğini Çökertmekle Olur

Vatani satmak; ölmez ağacı zeytinlerimizi, rant uğruna talan ettirmekle olur. Para kazanma hırsıyla Karadeniz’in güzelim derelerinin can suyunu kesmekle olur. Vatani satmak; uçaklardan doğru dürüst bir yangın söndürme filosu kurmayıp, yanan ormanlarımızı seyretmekle olur. Vatani satmak; doğasına, yeşiline sahip çıkan gençlerimizi, üç kuruşluk AVM rantı için, TOMA’larla, sopalarla kırmakla olur. Vatani satmak; şahsi kinini emrindeki mahkemelere karar dikte ettirip, devletin adalet direğini çökertmekle olur.

Vatani Satmak Milleti Birbirine Düşürmekle Olur

Vatani satmak; bu topraklarda bin yıllık ortak geçmişi olan insanların, birliğini, beraberliğini, kardeşliğini sağlayamamakla, ülkenin maddi, manevi kayıplara uğramasına göz yummakla olur. Vatani satmak; Mübarek Kadir gecesinde, “Dolmabahçe Camii’nde içki içtiler” “Oradan loderlerle makamıma kanallar açtılar” gibi, hilafı hakikat hikâyeler anlatarak, milleti hala birbirine düşürmeye çalışmakla olur.

Vatani Satmak “Terör Örgütlerine Operasyon Yapmayın” Talimatı Vermekle Olur

Vatani satmak, bölücü teröristlerle Oslo’da masa kurup, bu teröristler şehirlerimize hendek kazıp bomba yağarken, devletin valisine, “Göz yumun. Terör örgütlerine operasyon yapmayın” demekle olur. Vatani satmak; topraklarımızı, Süleyman Şah türbesini teröristlere terk edip, Ecdadın na’sını bir gece yarısı sırtlayıp kaçmakla olur.

Vatani Satmak Kumpas Davalarına Savcılık Yapmakla Olur

Vatani satmak; milli ordumuza kumpas kurulurken, kumpas davalarına savcılık yapmakla olur. Vatani satmak; “Ne istediniz de vermedik” dediklerine, yağın yağmurda beraber ıslandıklarına, bu ülkenin askeriyesini, adliyesini, mülkiyesini, maliyesini teslim etmekle olur. Ordumuzun harimi ismeti Kozmik Odasını, bu kirli ellere açmakla olur. Sonra da “Allah beni afetsin” deyip işin içinden sıyrılmaya kalkmakla olur.

Vatani Satmak ABD Başkanının O Mektubunu Suratına Çarpmamakla Olur

Vatani satmak, “Bu can, bu tende oldukça rahibi vermem” dedikten sonra, “Mal varlığını araştırırım” diyen ABD Başkanına, “Araştırmazsan namertsin” diyemeyip, rahibi uçakla Beyaz Saraya göndermekle olur. Vatani satmak; Amerikan Başkanının “Aptal olma” diyen mektubunu muhatabının suratına çarpmak yerine, ayağına koşmakla olur. Makamının şan ve şerefini bozuk para gibi harcamakla olur.

Vatani Satmak 36 Askerimizi Şehit Edenlerin Kapsısında Beklemekle Olur

Vatani satmak; Rus jetleri İdlib’de 36 Mehmetçimizi şehit ettikten sonra, ortadan sıvışıp, resmi açıklamayı Hatay Valisi’ne bırakmakla olur. Daha sonra, soluğu Kremlin Sarayı’nın kapsısında alıp, Kremlin Sarayı’nın kapsısında ayakta dakikalarca bekletilip, bu aşağılamaya gık diyememekle olur.

Vatani Satmak “Gösteririz Vermeyiz” Dediğiniz Dosyayı Satmakla Olur

Vatani satmak; Suudi Arabistan’dan gelen cellatların, ülkemizin topraklarında gazeteci katletmesine, “Suçun işlendiği yer İstanbul. İstanbul mahkemelerinin yargılaması gerekir. Belgeleri dinletiriz, gösteririz ama vermeyiz. Bir de bunları yok mu edeceksiniz. Bunlar dünyayı enayi zannediyor, insanları enayi zannediyor. Bu millet enayi değil, hesabı sormasını bilir” deyip, dünya lideri havası bastıktan sonra, hataları sonucunda dolara sıkışınca, dosyayı Suudi Arabistan’a satmakla olur. Dosyayı hem dinlettiniz, hem gösterdiniz, hem de verdiniz! Şimdi enayi kim oldu?

Vatani Satmak “Katil” Dediklerinin Huzurunda Eğilmekle Olur

Vatani satmak; “Dik duracağız, dikleşmeyeceğiz, biz sadece ve sadece Rabbimizin huzurunda, rükûda ve secdede eğiliriz” deyip, paraya sıkışınca katil dediklerinin huzurunda böyle eğilip bükülmekle olur. Vatani satmak; daha düne kadar “katil” diye suçladıklarının boynuna, birkaç milyar dolar için böyle sarılmakla olur.

Türkiye’de hiçbir zaman hiçbir Cumhurbaşkanı, para için, doların yeşili için, böyle çaresiz bir duruma düşmedi. İçeride atıp tutup, dışarıda süngü düşüren Cumhurbaşkanlarımız olmadı.

Allah Utandırmasın Dediler, Duaları Kabul Oldu

Allah aşkına! Şu fotoğraflara bakın... Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu... İnsan biraz sıkılır, biraz utanır... Tükürdüğünü bu kadar rahat yalamaz. Yıllarca, “Allah utandırmasın” diye dua ettiler, anlaşılan duaları kabul oldu. Artık hiçbir şeyden utanmıyorlar. Cemal Kaşıkçı’yı katledenlerle beraber, bu ülkenin itibarını da Konsolosluk bahçesine gömdüler. 128 milyar doları yemenin, tatlı tatlı yemenin, gövdeye indirmenin işte böyle acı acı sonuçları olur. Buradan açık söylüyorum, bu grafik, rezerv grafiği sebeptir. Bu da sonuçtur. Hataları nedeniyle ülkeyi o kadar dolara muhtaç ettiler ki, ayaklar altına almayacakları hiçbir değer ne yazık ki kalmadı... Seçimlerde kullanabilecekleri dolarlar için, ülkemizin itibarını yerlere düşürdüler. Vatanı satmak, işte böyle olur...

Hiçbir Şeye Benzemez Vatanını Satanın Korkusu

Ve vatanını satanın korkusu, hiçbir korkuya benzemez. O korku koltuğa daha sıkı yapıştırır. Gerçekleri dile getirenlere gözdağı vermek için her şeyi yaptırır. Milletin arasına nifak sokmaya, kavga çıkartarak zihinleri meşgul etmeye çalışır. Zulmünü artıran zalim, hiç sıkılmaz. Bir de mazlum postuna bürünmeye kalkar üstüne üstlük. Ama ne yaparsa yapsın, oturduğu koltuğun altından gelen kötü kokuları da bir türlü saklayamaz.

Dadaloğlu, İnce Memed, Kemal Kılıçdaroğlu

Baskının, zulmün olduğu yerde, hiç şüphesiz o zulme karşı duranlar olacaktır olur. Despotların ve istibdadın olduğu yerde, özgürlük mücadelesi verenler mutlaka olur. Zalimin unuttuğu milleti, ona hatırlatanlar mutlaka olur. Gün gelir zulme ve adaletsizliğe karşı duran, “Ferman Padişahınsa, dağlar bizimdir” diyen DADALOĞLU olur. Gün gelir, “Ağaların zulmüne yeter” diyen, İNCE MEMED olur. Gün gelir adaletsizliğin karşısında dimdik duran, Ankara’dan İstanbul’a “Hak, hukuk, adalet” diyerek yürüyen, elektrikleri kesilen karanlıktaki yurttaşlarımızın, korku içinde titreşen, üşüyen çocuklarımızın, yoksulluk çukurundaki insanlarımızın sesi olmak için, “Karanlıktan aydınlığa bir yol vardır” diyen, KEMAL KILIÇDAROĞLU olur.

Zulme Rıza Zulümdür

Zulme rıza zulümdür. Zulmedenlere en küçük bir meyil gösterilmez. Yoksa cehennem ateşi meyledene de dokunur. Ve bugün zulme karşı bir araya gelmeyenler, yarın zalimin zindanlarında bir araya gelir. İşte bu nedenle Genel Başkanımız; “Bizim kavgamız, zulme karşıdır. Bizim kavgamız, istibdada karşıdır. Bizim kavgamız, milletimizin aşına işine göz koyanlardır. Bizim kavgamız, tüyü bitmemiş yetimin hakkına göz dikenlerledir. Bizim kavgamız, hak, hukuk, adalet ve demokrasi kavgasıdır” demiştir. Ve sonunda da “Düşün peşime” çağrısı yapmıştır.

Biz Kuvayimilliyeyiz, Biz Müdafaa-i Hukuk’uz, Biz Atatürk’ün Partisiyiz

Biz Cumhuriyet Halk Partisi’yiz. Biz Kuvayimilliyeyiz. Biz Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk’uz. Biz; “Vatanın bağına düşman dayamış hançerini; yok mudur kurtaracak baht-ı kara mâderini?” diye soran, vatan şairimiz Namık Kemal’e, yıllar sonra çıkıp, “Vatanın bağına düşman dayasın hançerini. Bulunur kurtaracak bahtı kara mâderini” diyen, Mustafa Kemal Atatürk’ün partisiyiz.

Hak, Hukuk, Adalet İçin Kavgadan Korkmayız

Biz, hak, hukuk ve adalet için verilecek hiçbir kavgadan korkmayız. Siyasetteki nezaketimizi yanlış anlayanlara İstiklal şairimiz Mehmet Akif’in sözlerini buradan bir kere daha hatırlatırız; “Yumuşak başlı isem, kim dedi uysal koyunum? Kesilir belki, fakat çekmeye gelmez boyunum.” Sandık milletinin önüne gelecek. Bu karanlık günler elbet bitecek. Gecenin en karanlık anı, şafağa en yakındır.

Kayıpları Telafi Edeceğiz, Bozulanı Düzeltceğiz

Biliyoruz: Bu liyakatsiz hükümet milletimize; “Bayram gelmiş neyime, kan damlar yüreğime” dedirtti. Ama yurttaşlarımız müsterih olsun. Bunlar zor geçen, son bayramlarımız. Cumhuriyet Halk Partisi ve Millet İttifakı olarak iktidara geldiğimizde, bu ülkenin insanlarından, gençlerinden ve çocuklarından çalınan her şeyi biz yerine koyacağız. Kayıpları biz telafi edeceğiz. Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında, Sarayın bozduğunu, biz düzeltceğiz. Sarayın hortlattığı hayat pahalılığı canavarını, biz bitireceğiz. Bu ülkenin insanları artık bakkalda, markette, torbasına, alışveriş arabasına bir meyve, bir sebze koyarken elli çeşit hesap yapmayacak. Meyve, sebze taneyle değil, kiloyla alınacak. Emekli bayramda torununa gönül rahatlığıyla harçlık verecek. Saray milletimizi çok üzdü, biz milletimizin yüzünü güldüreceğiz. Biz geleceğiz, hayat bayram olacak. Bayramlar, bayramlar gibi yaşanacak.



HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI